

వనిత

1-5-77

కట : 1977

పక్క యాపాయి

సుందర్లాల్ నహతా సమర్పించు

శ్రీకాంత్ పిక్చర్స్

అందమే ఆనందం

నిర్మాత: శ్రీకాంత్ నహతా దర్శకత్వం: సింగీతం శ్రీనివాసరావు స్టూడియోస్

మే

5

విడుదల

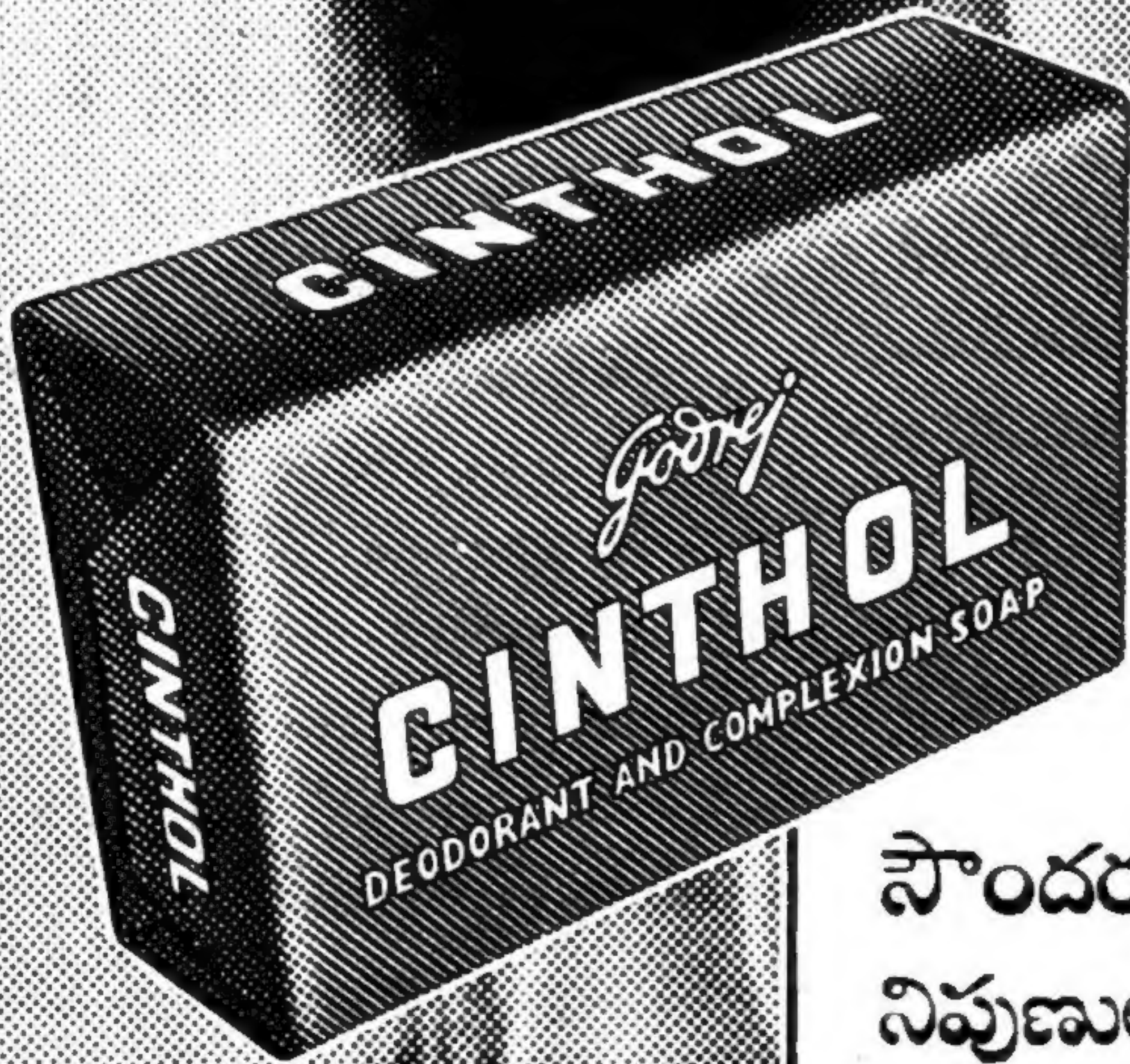
Scan
Bindu

01-05-1977

Interpub/G SC/2/76-R-Tel

సింథాల్ దుర్గంధాన్ని నిర్మూలించి తాజాదనం గల్గించే సబ్బు

చమట వలన గలిగే శరీర
దుర్గంధాన్నిండి శక్తివంతంగా
కాపాడుతోంది.
ఏ సబ్బు పూర్తిగా వుంచనంత
తాజాగా మిమ్ములను
వుంచుతుంది.

సౌందర్య రక్షణకై చర్మ రోగ
నిపుణులచే సిఫారసు చేయబడింది.

వనిత

స్త్రీ జన పక్ష పత్రిక

సంపుటి: 2 సంచిక: 21

మే ఒకటి: 1977

విడి ప్రతి: ఒక రూపాయి

సం||ర చందా: ఇరవైనాలుగు రూపాయిలు

క్రింక: రూ. 1. 15

మలేసియా: 65 పెండ్స్

చిరునామా:

చందమామ బిల్డింగ్స్

మద్రాసు-600 026

వచ్చే సంచికలో

ముఖ చిత్రం:

మోటర్ బైసికిల్ ఛాంపియన్

నిషా సుతారియా

ప్రత్యేక వ్యాసం:

“మాతృత్వపు తొలి రోజులు”

నటీమణి జమున అనుభవాలు

ఒక కథ:

సీతా కల్యాణం

(పి. శ్యామల)

వర్ణచిత్రాలు:

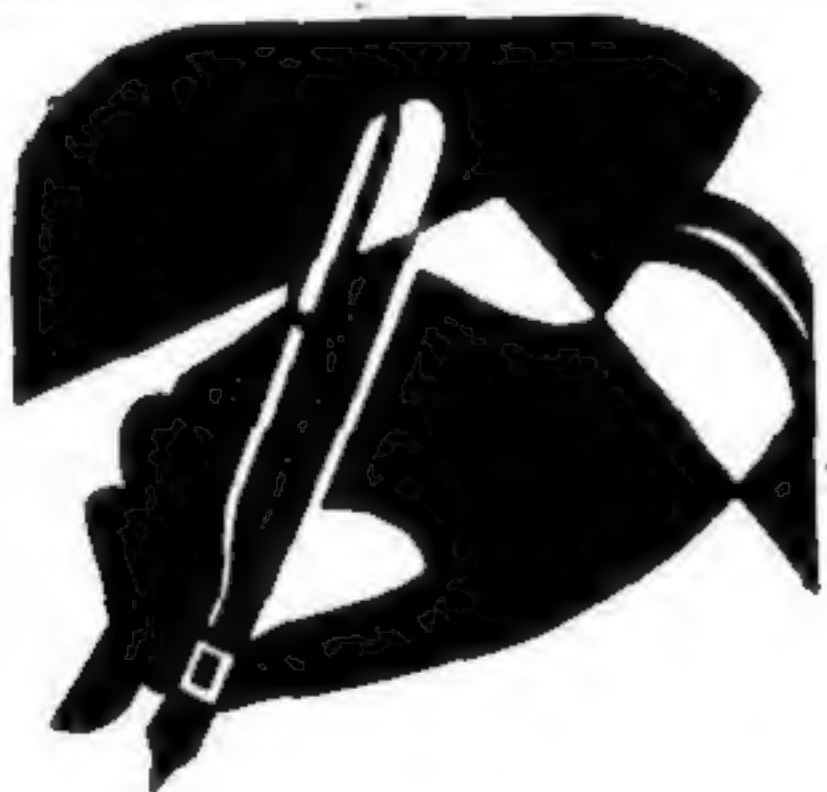
వేసవిలో చల్లగా ఎలా వుండాలి?

(వస్త్రదారణ)

వ్యాసం:

హైద్రాబాదులోని రాష్ట్రసదనం

(చిత్రాలతో)

అదే మగ భేదం తెలియకుండా అలంకరించు కుంటున్న ఈ రోజుల్లో. ద్రస్సు రెగ్యులేషన్స్ ప్రీక్ట్ గా పాటిస్తున్న మద్రాసులోని యస్. ఐ. ఇ. టి. కళాశాలలోని విద్యార్థినులను “రకరకాల అలంకారాలు చేసుకోవడం తప్పా?” అని అడగడం విశేషం! విద్యార్థినులందరూ తమ అభిప్రాయాలను చక్కగా వెలిబుచ్చారు. నిజమే! ఈ కాలంలో ఏ విదమైన ద్రస్సు వేసుకున్నా ‘ఈవ్ టీజింగ్’ తప్పడం లేదు. ఏదో ఒక ‘కామెంట్’ చేయనిదే అబ్బాయిలకు ఉసుపొదు. ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు నోరు తెరిచి సాహసించని వాళ్ళు, గుంపుగా వున్నప్పుడు తలొకమాట అంటారు. వయస్సులో వున్నప్పుడే కదా అలంకరించుకుంటాం. వయస్సు మళ్ళినాక ఆ శ్రద్ధ, ఓపిక వుండవు. వున్నా, అలంకరణ చేసుకుంటే చూసేవాళ్ళకు ఎబ్బెట్టుగా వుంటుంది. అలంకరణ

అందంగాను, ఆకర్షణీయంగాను వుండి, మన మనస్సుకు మాత్రమే కాకుండా, ఓపాలు నలుగురి నచ్చేలా వుంటే బావుంటుంది. బొడ్డు క్రింద చీర కట్టుకుని, ‘జానా’ అయినా లేని జాకెట్టు వేసు కుని ‘వేషదారణలో నేను భారత నారి’ని అని చెప్పుకునే బదులు నిండుగా వుండే ‘మాక్సి’ రరించడంలో తప్పులేదని నా అభిప్రాయం. అలాంటప్పుడు ఎవరో ఏదో అంటారని మనస్సును చంపుకుని ఇష్టంలేని విధంగా అలంకరించుకో నవసరం లేదు. ఇంట్లోవాళ్ళు ఇష్టపడినప్పుడు, బయటివాళ్ళకు భయపడదమేమిటి? ఇక, వాళ్ళు ‘కామెంట్స్’ పాస్ చేస్తే, జవాబు చెప్పుకుండా ఉండడం ఉత్తమం.

—విస్సా రమాదేవి, మద్రాసు

“విద్యార్థినులు రకరకాల అలంకారాలు చేసుకో వడం తప్పా?” అలంకారం చేసుకోవడం తప్పని ఎవరూ అనరు. కాని ఇతరులు తమ అందాన్ని అస్వాదిస్తుంటే, ఇక వారి గర్వం చెప్పనలవి కాదు. ఇది ప్రతి స్త్రీకుండే సహజ గుణం. మరి సీతాకోకచిలుకలుగా వర్ణింపబడే విద్యార్థినులు అలంకరించుకోవడం తప్పని ఎవరూ భావించరు.

కాని ఆ అలంకరణ మితిమీరకూడదు. మితి మీరడం అంటే కొందరు విద్యార్థినులు యుక్త వయస్సు వచ్చినా కూడా, ఆ వయసు తెచ్చిన పొంగులను దాచేందుకు అస్కారం లేకుండా, వాటిని బహిర్గతంగా (అంటే వోజీ లేకుండా,) ప్రదర్శించడం, ఇక కొందరు చీరకట్టేవారే తమ పొంగులను ప్రదర్శించడానికి, బ్లౌజును సగంగా చేసి, పయిటను వోరగా ఉంచడం, లేదా పయి టను కప్పుకోక చంకలో నుంచి కట్టడం, ఇలాంటివి ఎన్నో! మరి కొందరు బొడ్డుకు మరి క్రిందుగా చీర కడతారు. ఇలాంటి పిచ్చి పిచ్చి అలంకారాలు చేసుకొని కాలేజీకి వస్తే, దారిన వెళ్ళేవాళ్ళు ఈవ్ టీజింగ్ చేయకుండా ఉంటారా? మా కాలేజీలో ఒకమ్మాయి ఉంది. ఆ అమ్మాయి పైన వివరించిన అలంకారం చేసుకుంటుంది. ప్రతి రోజు ఇంటి నుంచి కాలేజీకి వచ్చేందుకు వారి తల్లితండ్రులు రిజ్జే ఏర్పాటు చేశారు. కాని రిజ్జేలో వెళ్తే ఆ అమ్మాయి శరీరపు అందాలు ఎవరూ చూస్తారు? కాబట్టి ఆ అమ్మాయి తల్లిదండ్రులు చెప్పినాసరే, వినకుండా నడిచే వెళ్తుంది. ఆ అమ్మాయి వెళ్తుంటే కామెంట్స్ తో, ఆశలచూపులతో అబ్బాయిలు అల్లరి పెడుతుంటే, ఇతర ఫ్రెండ్స్ తో నవ్వుతూ, త్రుళ్ళుతూ గర్వంగా వెళ్ళడం ఆ అమ్మాయి తత్వం. మంచిగా, సభ్యతగా, సంస్కారయుతంగా ఉంటే ఇలాంటి కామెంట్స్ గాని, టీక్ చేసేందుకు గాని మనం అవకాశమిచ్చేందుకు వీలేదు—ఉండదు.

—ఎ. సుజాత అనంతపూర్

వనితలో “విద్యార్థినులు రకరకాల అలంకారాలు చేసుకోడం తప్పా?” అన్న వ్యాసం చదివాను. చర్చ బాగుంది. అలంకారం అడవిల్లల సొత్తన్నారు. బాగుంది. కాని అది ఎబ్బెట్టుగా వుంటేనే వస్తుంది చిక్కు: అల్లరి! మగపిల్లలు వాళ్ళను వెంటదించటం, వెక్కిరించటం జరుగు తుంది! గోరీశ్వరిగారి వాదంతో నేను ఏకీభవిస్తు న్నాను. “కాలేజీకి రావటం చదువు కోసమేగాని, అందాన్ని అలంకారాన్ని ప్రదర్శించడం కోసం కాద”న్నారు. “మనం చదువుకంటే అలంకారానికి ప్రాముఖ్యత యిచ్చినప్పుడు వాళ్ళు ఈవ్ టీజింగ్ చేస్తారు. ఎవరి అందానికి తగినట్లు సహజ అలంకారానికి ప్రాముఖ్యం ఇవ్వాలన్నారు. అతిగా అసహ్యంగా కనిపిస్తే వాళ్ళు వెంటపడక మానరు” అన్నారు. నాకు యీ వాదం నచ్చింది.

అఖరి మాటగా వాణిగరన్నట్లు—విద్యార్థినులు మన సాంప్రదాయప్రకారం చీరా జాకెట్టు వేసుకుంటేనే బాగుంటుంది. రైట్ గా పొడవు రాసుకొని తిలకం దిద్దుకొని తెల్లటి ఖద్దరు చీర కట్టుకొని, లేకపోతే చేనేత చీరగాని కట్టుకొని చెప్పులతో కారేజీకి వెళ్ళితే గొడవవేవుండదే. పైగా గౌరవం పెరుగుతుంది. మనది ఆర్థసంస్కృతి. ఆచారవ్యవహారాల్లో మన సంస్కృతి ప్రతిబింబించాలి. అతిగాపోకుండా తమ్ముతాము గుర్తించుకుంటూ నిరాదరణరంగా అలంకరించుకొని వినయ విధేయతలతో విద్యార్జన చేయాలి.

—చావలి అనమాయాదేవి, వనంతవాడ

బాహ్యలంకరణ. వేషధారణ-ఇవి ప్రతి మనిషి

అదిదానికి అలంకరించుకోదానికైనా, సింగరించుకోదానికైనా స్వేచ్ఛ దొరికేది ఈ కారేజీ దేవలోనే.

—పి. ఆకాలత, హైద్రాబాద్

విద్యార్థినుల యూనిఫామ్ గురించి వాణి సూచన అభినందించ తగినది—విద్యార్థినులకు యూనిఫామ్ ఉంటేనే బాగుంటుంది. లేకపోతే ఉన్నవాళ్ళు రోజుకొక రకం చీర సీతాకోక చిలుకల్లాగ సింగరించుకొని చదువుకునేందుకు కాక పాషన్ వరేదేకు వచ్చినట్లు వస్తుంటే, లేనింటి అమ్మాయిలు తక్కువ ఖరీదు చీరలు కట్టుకొని వచ్చి, వాళ్ళను చూచి ఇన్ పీరియారిటీ కాంప్లెక్స్ తోనో, లేకపోతే ఈ ర్వ తోనో బాధపడుతుంటారు. అప్పుడే విచ్చిన రోజాపూవులవరే తాజాగా

పెంపొందించుకునేది. శరీరానికి సంబంధించిన అందం ఊజిడి మైనది. అదిచ్చే ఆనందం తాత్కాలికమయినది. కానీ, మానసిక సౌందర్యం శాశ్వతమయినది. చెల్లెలు అందగత్తై అని పొగడడం సహజంగా రజనీలో గర్వాన్ని, మాలలో నైరాళ్యాన్ని తనంటే తనకే అసహ్యాన్ని కల్పించాయి. ('వాసనలేని పూవు': కథ) అందుకే అందరికీ దూరంగా మెలగసాగింది. తనలో సంఘర్షణ లాంటిది రగుల్కుని, ఫలితంగా తన బాహ్య సౌందర్యాన్ని రెక్కించనటువంటి—అంతః సౌందర్యాన్ని కోరుకునేటటువంటి వ్యక్తిని చేపట్టి, ఆతనికి వెలుగై తనకు తోడును సంపాదించుకుంది. యిది—నేటి సమాజంలో జరిగే యిలాంటి సంఘటనలకు పరిష్కారం చూపింది. కేవలం బాహ్య సౌందర్యమేకాదు; మనోదైర్యం, ఆత్మ సౌందర్యం ప్రధానమని నిరూపించింది. నేటి కన్నె పిల్లలకు వెలుగుబాట, మార్గదర్శకం ఆ గద్దీపువ్వు. అది "వాసనలేని పూవై"నా, తనకూ ఒక ప్రత్యేకత వుందని నిరూపించుకుంది.

—కె. లక్ష్మి, శ్రీకాళహస్తి

'పుట్టిన రోజులు'కు పిల్లల ఛాయాచిత్రాలు పంపేవారు గమనించవలసిన ముఖ్య విషయాలు:

1. శిశువు వయసు 3 సంవత్సరాలకు మించ కూడదు.
2. ఫోటోలు క్వార్టర్ నైజ రేడా కార్డునైజలో ఉండాలి. అందులో శిశువు పూర్తి రూపం వుండాలి. కలర్ ఫోటోలు పంపరాదు.
3. ఫోటో వెనుక శిశువు పేరు మాత్రమే రాయాలి. విడి కాగితం మీద మళ్ళీ శిశువు పేరు, చిరునామా, తల్లి పేరు, శిశువు పుట్టిన తేదీ, (సంవత్సరం, నెలతో సహా) ఫోటో తీయించిన తేదీ రాయాలి.

4. శిశువుల ఫోటోలు ఇటీవల తీయించినవే అయి వుండాలి. అంటే—పుట్టిన రోజు పండగకు ముందు—మూడు నెలల రోవుగా తీసినవే అయి వుండాలన్నమాట. ఫోటో ఒక్కటి మాత్రమే పంపాలి గాని—ఎన్నిక చేసుకోమని నాలుగైదు రకాలు పంపరాదు.

5. ప్రచురణకు స్వీకరింపబడని ఫోటోలు తిరిగి కావాలనుకున్న వారు, స్టాంపులు అతికించిన కవర్లు పంపవలసి వుంటుంది. ప్రచురింపబడిన ఫోటోలు మాత్రం తిరిగి పంపబడవు.

ఈచిన్న నిబంధనలను పాటిస్తూ, మాతో నహకరించ గోరుతున్నాము.

తన చిన్నతనం నుండి ఎంతో నేర్పుతోను, ఓర్పుతోనూ చూచుకునే రెండు ముఖ్యాంశాలు. తన మానసికోల్లాసం కోసం తాను మెచ్చిన బట్టలను ధరించి తనకు నచ్చిన వస్తువులతో అలంకరించుకోవడం జరుగుతుంది. మగవాడు తన బట్టలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత యిస్తాడు. కారేజీలో చదివే అమ్మాయి అయితే బట్టలకే కాకుండా మిగిలిన అలంకారాలకు కూడా ఒక విశిష్ట స్థానం ఇస్తుంది. ఈవ టీజింగ్ కి బట్టలు, యితర అలంకారాలూ మాత్రమే కారణం కాదు. మగవాడు ఏదో ఒక సాకుతో ఎప్పుడూ ఆడవారిని యేడ్చించడానికి చూస్తుంటారు. ఏ దుస్తులు ధరించినా, ఏ అలంకారాలు చేసుకున్నా—వారు టీజింగ్ చేయడం మానరు. ఈ 'మేల్ డామినేటెడ్' సంఘంలో

ఉంటారు—కళాళం విద్యార్థినులు. అందుకని వారికి గులాబీ రంగు చేనేత చీరలు యూనిఫామ్ గా నిర్ణయిస్తే కారేజీనుండి వచ్చేటప్పుడు, పోయేటప్పుడు గులాబీలు కదులుతున్నవా అన్నట్లు కనిపిస్తారు. హాస్పటల్స్ లో నర్సులు తెల్లని వస్త్రాలు యూనిఫామ్ గా ధరించడం చేత పేషెంట్ల కనులకు శ్వేతవస్త్ర ధారిణులైన దేవకన్యలవరే కనిపించి కనులకు చల్లదనం కల్పింపజేస్తారు. అట్లా—గులాబీ రంగు వస్త్రాలు ధరించిన కళాళం విద్యార్థినులు హృదయాలను రాగరంజితం చేసి ఆనందింప జేస్తారని నా అభిప్రాయం.

—మంత్రి లక్ష్మీదేవి, హైద్రాబాద్
అందం అనేది భగవంతుడిచ్చేది. అది కేవలం బాహ్యమయినది. కానీ మనోసౌందర్యం మనం

అభిప్రాయాలు శీర్షికలో
ప్రచురింపబడే ప్రతి లేఖకూ
బదురుపాపాలు పారితోషికంగా పంపుతాము

"గృహిణి: నాడూ—నేడూ" నన్ను చాలా బాగా ఆకర్షించింది. "శుచికరమూ, దుచికరమూ, పుష్టికరమూ అయిన ఆహారం తయారు చేసి భర్తకు పెట్టుకోవడంలో వుండే తృప్తి సాటి లేనిది" అని ఈ మధ్యే అనుభవ పూర్వకంగా నేర్చుకున్నాను. కానీ, డిగ్నీటీ కోసం కాకపోయినా అవసరం లేక కొంత, యింట్లో తమపై సభ్యులు వుండం చేత వారి పని అవసరం లేక ఆ పని ఛాయలకే పోని కొందరు వివాహానంతరం ఇటు భర్తకు చేసి పెట్టాలని వున్నా చేతకాని తనంతో వారు పడే బాధ ఎవరికీ తెలుస్తుంది? దానికితోడు భర్తతోపాటు అపీసుకి వెళ్ళి వచ్చే ఆడది అంటే మరీ లోకువ. యింట్లో మొగుడికి వండి పెట్టుకోవడం చేతకాని ఆడది యిక ఉద్యోగం ఏం వెలగ బెడుతోందో—అంటూ వాళ్ళ లాగే కబుర్లతో కాలం వెళ్ళ బుచ్చటం లేదే అనే ఈర్ష్యతో తమ జాతినే అడిపోసుకునే ఈ సమాజం ఎప్పటికీ మారుతుందో.

—యం. కె. యం. లక్ష్మి, కాకినాడ

ముఖచిత్రం: మస్లిం వధువు

చారు. అయితే ఇన్ని ఉన్నా ముస్లిమ్ స్త్రీల పురోగతికి వారి 'మేలిముసుగు' (పరదా లేదా బురఖా) అడ్డు వస్తున్నదని సాంఘిక శాస్త్రజ్ఞుల అభిప్రాయం.

క్రీ. శ. 8 వ శతాబ్దంలో ఒమ్మాయద్ ఖలీఫా గెండవ వలీద్ పాలించే రోజుల్లో బాగ్దాదులో విదేశాల నుంచి వచ్చిన నాట్య గత్రాలు ఎక్కువగా ఉండేవారు. స్థానికంగా వేళ్ళు, నాట్యగత్రాలు కూడా ఎక్కువగానే ఉండేవారు. దాంతో కొందరు పౌరులు, పెద్దమనుషులు ఆ నాట్యగత్రాలకూ, గుట్టుగా కాపురం చేసుకునే ఇల్లాళ్ళకూ లేదా తెలియదం కోసం-గృహిణులకు 'మేలిముసుగు' వేసే ఆచారం ఏర్పాటుచేశారు. ఆ ఆచారం రానురాను మితిమీరిపోయింది. అలా అది వివిధ దేశాలకూ పాకింది.

ఈ శతాబ్ది తొలిరోజులలో భారతీయ స్త్రీలు తరతరాల భావదాస్యం నుంచి బయట పడడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు - ముస్లిమ్ స్త్రీలు కూడా ఊరుకోలేదు. అయితే వారి పోరాటంలో - తరతరాలుగా వారిని కప్పి ఉంచిన ముసుగు నుంచి బయట పడడం కూడా ఒక అవసరం అయింది. ముస్లిమ్ వ్యక్తిగత న్యాయం తమకు అన్ని హక్కులు ఇచ్చినా కూడా మొండి పట్టుదల కల కొందరు పురుషులను ఎదుర్కోవడం ముస్లిమ్ స్త్రీలకు తప్పనిసరి అయింది.

విద్యావేత్తలుగా, రచయిత్రులుగా, గాయనీ మణులుగా ముస్లిమ్ స్త్రీలు గొప్ప పేరే సంపాదించారు. అవకాశాలు లభిస్తే, పురుషులతో పోటీచేసి నెగ్గుకు రాగల శక్తి సామర్థ్యాలు చూపుతూనే ఉన్నారు. ఎయిర్-హోస్టెస్లుగా, పాషన్ మాడల్స్ గా, టీవీలుగా - ఇవాళ ఎందరో ముస్లిమ్ స్త్రీలు పని చేస్తున్నారు.

భౌరతదేశంలో మొత్తం మీద దాదాపు ఆరు కోట్ల మంది-అంటే మొత్తం జనాభాలో 10శాతం మంది ముస్లిమ్లు ఉన్నారు. క్రీ. శ. 8 వ శతాబ్దంలో - మహమ్మదు ప్రవక్త మరణించిన కొన్నాళ్ళకు ముస్లిమ్లు భారతదేశానికి వచ్చారు. మత బోధకులుగా, వర్తకులుగా, భారత దేశపు పశ్చిమ తీరంలో అడుగు పెట్టిన ముస్లిములు ఈ వెయ్యి సంవత్సరాలలో భారత జాతిలో కలిసిపోయారు. ఇవాళ భారత దేశంలో ఉన్న ఎక్కువ మంది ముస్లిముల పూర్వీకులు - హిందూ మతంనుంచి, జైన, బౌద్ధ మతాలనుంచి 'ఇస్లామ్' మతంలోకి పరివర్తన చెందిన వారి సంతతి వారేనని చారిత్రకుల అభిప్రాయం.

ప్రపంచం మొత్తం మీద తక్కిన స్త్రీలకు స్వాంతంత్ర్యం గురించి, సమానత్వం గురించి

తెలియని రోజుల్లో (దాదాపు క్రీ. శ. 8 వ, 7 వ శతాబ్దాలలో) ఇస్లామ్-స్త్రీలకు కొన్ని సౌకర్యాలు, సదుపాయాలు కల్పించింది. ముస్లిమ్ స్త్రీలకు మత పరంగా లభించిన కొన్ని సదుపాయాలను పొందటానికి ఆధునిక పాశ్చాత్యస్త్రీలు ఉద్యమాలు జరపవలసి వచ్చింది. తక్కిన మతాలలో పెళ్ళి విడదీయ రాని, జన్మ పర్యంతం ఉండే బంధంగా పేర్కొనబడినా, ఇస్లామ్ ఆ బోరణిని అవలంబించ లేదు. ఇస్లామ్ మతం వివాహ వ్యవస్థలో విప్లవాత్మకమైన విధానాలు ప్రవేశపెట్టింది. వాటి ప్రకారం పెళ్ళి-వధూవరుల మధ్య జరిగే సాంఘికమైన ఒప్పందం మాత్రమే. ఇష్టం లేనినాడు ఇద్దరిలో ఏ ఒక్కరైనా వివాహాన్ని రద్దు చేసుకుని విడాకులు తీసుకునే వీలు కల్పించబడింది. ముస్లిమ్ వ్యక్తిగత న్యాయం-స్త్రీల హక్కులకు, వారి స్వతంత్ర స్థాయికి రక్షణలు కల్పించింది. వివాహమైన తర్వాత కూడా స్త్రీలకు అన్ని హక్కు, ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వం, చట్టం దృష్టిలో గుర్తింపు మొదలైనవన్నీ ఉండాలని నిర్ణయం

బాలురే కాకుండా బాలికలు కూడా జ్ఞాన సముపార్జనకు పూనుకోవాలని ఖురాన్ ఆదేశించింది. అలా ప్రీ పురుషుల సమానత్వానికి దోహదం చేసింది.

ఈ సంచిక అట్టమీద సర్వాలంకారభూషిత అయిన ముస్లిమ్ వధువు కనిపిస్తున్నది. భారత దేశంలో జరిగే ముస్లిమ్ల పెళ్ళిళ్ళలో హిందూ సంప్రదాయాలు ఎక్కువగా కనిపిస్తూ ఉంటాయి. సంప్రదాయాలలో పోలికలున్నా పెళ్ళి మాత్రం ఇస్లామ్ విధించిన నిబంధనలనూ, విధానాలనూ అనుసరించి జరుపుతారు.

ముందే చెప్పినట్లు ముస్లిమ్ల పెళ్ళి ఒక సాంఘికమైన ఒప్పందం. అంతమాత్రంచేత దాన్ని తేలికగా తీసి పారేయడానికి వీలులేదు. ఖాజీ (పెళ్ళిళ్ళు నమోదుచేసే రిజిస్ట్రారు). మరో ఇద్దరు సాక్షుల సమక్షంలో ఈ ఒప్పందం జరగాలి. ఈ సామాన్యమైన విధానానికి దాదాపు 600 సంవత్సరాలనుంచి రకరకాల తంతులు తోడయ్యాయి.

మామూలుగా వరుడి తరపువారే పెళ్ళి సంబంధం గురించి వధువు కుటుంబాన్ని మొదట కదుపుతారు. వధువు కుటుంబం వారు తమకు వరుడి గుణగణాలు, తెలివి తేటలు నచ్చితేనే పెళ్ళికి ఒప్పుకుంటారు. వివాహ కార్యక్రమాలలో వధువుకు ప్రాముఖ్యం ఎక్కువ. ముస్లిమ్లలో జాతకాలు చూడడంవంటి అలవాట్లు లేవు.

ఇదివరలో అయితే ముస్లిమ్ల పెళ్ళిళ్ళు వారాల తరబడి, నెలల తరబడి సాగేవి. ఇప్పుట్లో పెళ్ళిళ్ళు అంతకాలంబాటు జరగడం లేదు.

ముస్లిమ్లు సాధారణంగా కుక్రవారం నాడే పెళ్ళిళ్ళు జరుపుతూ ఉంటారు.

భారతదేశం మొత్తం మీద 72 రకాల ముస్లిమ్ తెగలు ఉన్నాయి. ఈ తెగల ఆచార వ్యవహారాలలోనూ, మత విధానాలలోనూ పెద్దగా తేడాలు లేవు. ఇవి వంశపారంపర్యంగా వచ్చే కులాల వంటివి కావు. అయితే కాలక్రమాన కొన్ని తెగలలో వంశపారంపర్యంగా వచ్చే కొన్ని అలవాట్లు, ఆనవాయితీలు స్థిరపడిపోతున్నాయి. ఈ తెగల వారి వివాహ విధానాలలో కూడా వారి సాంఘిక స్థాయినిబట్టి, అన్ని పాస్త్రుల బట్టి తేడాలు కనిపిస్తుంటాయి.

సాధారణంగా ముస్లిమ్లలో బహు భార్యాత్వం నిషేధం కాదన్న అభిప్రాయం ప్రాచుర్యంలో వుంది. అయితే ప్రాచీన కాలంలో ఉన్నంతగా బహు భార్యాత్వం ఇప్పుట్లో లేదు. "ఒకరికన్నా ఎక్కువ మంది భార్యలకు తగిన న్యాయం చెయ్యలేమన్న భయం ఉంటే ఒకరినే పెళ్ళాడండి" అన్నది ఖురాన్ చేసిన సూచన. దనవంతులలో బహు భార్యాత్వం కనిపించినా, మధ్య తరగతి వారిలోనూ, బీదవారిలోనూ—బహు భార్యాత్వం అసలు లేదనే చెప్పాలి. అలాగే ముస్లిమ్లలో సన్నిహిత బంధువులను పెళ్ళాడే ఆచారం కూడా మన దేశంలో తగ్గిపోతున్నదని చెప్పాలి.

ఉత్తర భారతదేశంలో అయితే వరుడి పక్షం వారు పెళ్ళి సందర్భంగా వధువు ఇంటికి రాగానే—వధువు బంధువర్గంలోని ప్రీలు పూలు చుట్టిన కర్రలతో వరుడి పక్షానికి చెందిన ప్రీలను మెత్తగా కొడతారు. రెండు పక్షాలవారూ తమ వియ్యాల వారి గురించి తమాషాగా ఉండే పాటలు పాడుకుని వేళాకోళాలు చేసుకుంటూ ఉంటారు.

ముస్లిమ్ల పెళ్ళిని 'నిఖా' అంటారు. ఖాజీ వధూవరుల ఒప్పందాన్ని రాస్తాడు. సాక్షుల సమక్షాన జనానాలో మొదట వధువును మూడు సార్లు ప్రశ్నించి వివాహానికి ఆమె సమ్మతిని తీసుకుంటాడు. ఆ తర్వాత జనానా బయట కూచున్న వరుడి దగ్గరికి వచ్చి వధువును అడిగిన ప్రశ్ననే మూడుసార్లు అడిగి, అతని సమ్మతి కూడా తీసుకుంటాడు. ఇలా 'నిఖా' కాగానే ఆహ్వానితుల మీద పన్నీరు చల్లుతారు; ఖడ్గూరపు పళ్ళను విసురుతారు. ఈ ఖడ్గూరపు పళ్ళు విసిరే ఆచారం అరబ్బీ సంప్రదాయం. షర్బత్తు, ఎండు ఖడ్గూరపు పళ్ళు-పెళ్ళికి ఆత్మవసరమైన సామగ్రి.

వరుడు వధువు ఇంటిలోకి రాగానే మొదట 'అర్పీ మున్-హప్' అన్న తంతు జరుగుతుంది. వధూవరులిద్దరూ ఒకచోట కూచుంటారు. ఎర్రటి సాలువా కిందగానీ, సన్నని అంగరఖా కిందగానీ చేరి వరుడు ఖురాన్లోని ఒక భాగం చదువుతాడు. ఆ తర్వాత వధువు ముఖాన్ని ఒక అద్దంలో చూస్తాడు. ఇంతలో అతని పాదరక్షలను వధువు ఆప్పచెల్లెళ్ళు తీసి దాచేస్తారు. ఆ తర్వాత తంతు తమాషాగా ఉంటుంది.

పెళ్ళికొడుకుకు ఏడు 'అవాంతరాలు' కల్పిస్తారు. ఇరాన్కు చెందిన ప్రాచీన నాయకుడైన

'కుచేల సంతానం' అంటే 27 మంది పిల్లలన్నది తెలిసిన విషయం. బ్రెజిల్ లోని పిలాండియాకు చెందిన ఒక ఆధునిక గృహిణీ, ఆమె భర్తా కలిసి కుచేల సంతానానికి మరో ఐదు కలిపి—మొత్తం 32 మంది పిల్లలను కన్నారు. 24 మంది అబ్బాయిలనూ, 8 మంది అమ్మాయిలనూ కన్న ఆ దంపతులు—రైముండ్, మాదలీనా. పెళ్ళాడినప్పుడు భర్త రైముండ్ వయసు 23 సంవత్సరాలు; భార్య మాదలీనా వయసు 13 ఏళ్ళు. ఇటీవలి కాలంలో ప్రపంచం మొత్తం మీద ఎక్కువ పిల్లలను కన్నతల్లిగా రికార్డు సృష్టించిన మాదలీనా, ఆమె భర్త రైముండ్ తమకు 32 పిల్లలూ చాలరని మరో 7 మందిని పెంచుకుంటున్నారు. 56 ఏళ్ళ మాదలీనా ప్రపంచం పట్టనంతమంది పిల్లల్ని కనాలని మేమనుకోలేదు!" అంటుంది హాస్యంగా!

గయానాలో వనితల పోరాటం :

దక్షిణ అమెరికాకి ఈశాన్య తీరంలో వున్న చిన్న దేశమే గయానా. ఇక్కడ జనాభా ఎనిమిది లక్షలు మాత్రమే. ఇది వ్యవసాయ ప్రధాన దేశం. 1814లో ఇంగ్లీషు వారి ఆధీనంలోకి వచ్చి 'బ్రిటిష్ గయానా'గా వ్యవహరింపబడిన ఈ దేశానికి 1966 మే 26న స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది. అప్పటినుంచి ఈ చిన్న దేశాన్ని 'గయానా' అని పిలుస్తున్నారు.

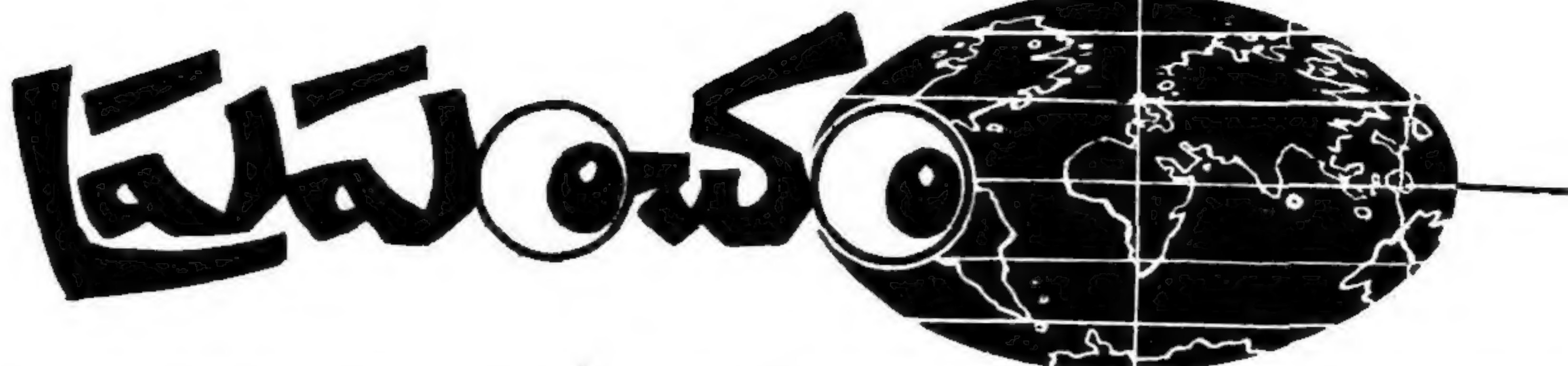
గయానాలో 'వుమన్స్ ప్రోగ్రెసివ్ ఆర్గనైజేషన్' అన్ని రంగాలలోనూ వనితల పాత్రని గుర్తించాలనీ, వనితలకి సమాన హక్కులు వుండాలని 'పద్నాలుగు అంశాల నివేదిక'తో ప్రారంభించిన పోరాటం ఇప్పుడు ఉద్యమస్థాయిలో వుంది. అంతర్జాతీయ వనితా సంవత్సరంలోనే గయానా వనితలు ఈ పోరాటాన్ని 'లాంఛనంగా' ప్రారంభించారు.

ప్రస్తుతం ఆర్థిక, సాంఘిక రంగాలలోని అసమానతలు తొలగిపోవాలని గయానా వనితలు జరుపుతోన్న పోరాటంలో వనితలకు కనీస వేతనాలు వుండాలన్నది ప్రధాన అంశం. అలాగే వనితలకు ఉద్యోగావకాశాలు విస్తృతం చేయాలనీ, విద్యావసతులు పెంచాలనీ, దరం పెరుగుదలను ఆరికట్టాలనీ, ఎన్నికలు సక్రమంగా జరగాలనీ గయానా వనితలు లక్ష్య సాధనకి ముందడుగు వేస్తున్నారు.

రాజకీయ విజ్ఞానం వనితలలో లోపించడమే అన్ని అనర్థాలకి కారణమని భావించిన 'వుమెన్స్ ప్రోగ్రెసివ్ ఆర్గనైజేషన్' గయానా వనితలలో రాజకీయ చైతన్యం తీసుకురావడానికి కృషి చేస్తోంది. అలా ఒక చిన్న దేశంలో వనితలు సాధిస్తోన్న విజయం 'ప్రపంచం' దృష్టిని ఆకర్షిస్తోంది.

గంగాజలాల సమస్య పరిష్కరణ :

భారత రక్షణ మంత్రి శ్రీ జగజీవన్ రామ్ నాయకత్వంలో గంగాజలాల పంపిణీ గురించి చర్చించడానికి ఒక బృందం బంగ్లాదేశ్ వెళ్ళింది. చర్చల ఫలితంగా ఒక ఒప్పందం కుదిరింది. ఈ ఒప్పందం దృష్ట్యా మున్ముందు భారత, బంగ్లాదేశ్ ల మధ్య సంబంధ బాంధవ్యాలు మెరుగు పడగలవని రాజకీయ పరిశీలకులు భావిస్తున్నారు.

పాకిస్థాన్ లో :

పాకిస్థాన్ లో జాతీయ శాసన సభకు, రాష్ట్ర శాసన సభలకు జరిగిన ఎన్నికలలో పాకిస్థాన్ పీపుల్స్ పార్టీ విజయం సాధించింది. అయితే ఈ ఎన్నికలు న్యాయమయిన వాతావరణంలో జరగలేదని ప్రతిపక్షాలు ఆందోళన జరిపాయి. తొమ్మిది ప్రతిపక్షాలు సంయుక్తంగా పాకిస్థాన్ పీపుల్స్ పార్టీని ప్రతిఘటించాయి. ఈ 'సంయుక్త ప్రతిపక్షం' నాయకులను, ప్రభుత్వం ఆరెస్ట్ చేసింది. ప్రభుత్వ వ్యతిరేక విధానాలని అవలంబించే పౌరులని నిర్దాక్షిణ్యంగా శిక్షించమని ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులిచ్చింది.

ఏప్రిల్ నాలుగవ తేదీన సింధులోని ఒక రైలుమీద వేలకొద్దీ వనితలు దాడిచేసి 28 మంది రాజకీయ ఖైదీలను విడుదలచేశారు. ఒక పోలీసు స్టేషన్ ను కూడా వనితలు ముట్టడించి స్వాధీన పరచుకున్నారు.

ఇండోనేషియాలో ఎమ్మిళ్లు :

పూర్వం ఇండోనేషియాని 'నెదర్లాండ్స్ ఈస్ట్ ఇండిస్' అనేవారు. 3,000 ద్వీపాల సముదాయమే ఇండోనేషియా. జావా, సుమిత్రా వీటిలో ప్రధానమయినవి. ఇండోనేషియా రాజధాని జకర్తా.

1945 ఆగస్టు 17న ఇండోనేషియాలో వున్న జపాన్ మిలిటరీ దళాలను వదిలించి అక్కడి జాతీయవాదులు ఇండోనేషియాని స్వతంత్రం ప్రకటించారు. 1949 డిసెంబర్ 27న అది గుర్తించబడింది. 1950 జూలైలో రాజ్యాంగాన్ని సవరించగా ఇండోనేషియా 'రిపబ్లిక్ ఆఫ్ ఇండోనేషియా'గా మారింది. అయితే అసమయంలో తలెత్తిన రాజకీయ, ఆర్థిక సంక్షోభం వల్ల అదృష్టాదు సుకర్నో సర్వాధికారాలు చేతుల్లో పెట్టుకుని 'గైడెడ్ డెమోక్రసీ' నిర్ధారణాన్ని అనుసరించాడు. 1960 మార్చి 5న పార్లమెంట్ ను రద్దుచేశారు. కమ్యూనిస్టు మద్దతులో వున్న కొత్త పార్లమెంట్ ఏర్పడింది. ఇండోనేషియాలో శాంతి భద్రతలు కరువవడంతో సుకర్నో

అధికారాన్ని మిలిటరీ చేతుల్లో పెట్టారు. అలా జనరల్ సుహార్తో — సుకర్నో స్థానంలోకి 1967 మార్చి 12న తాత్కాలికంగా వచ్చాడు.

1968 మార్చి 28న ఇండోనేషియా అదృష్టవశాత్తూ పదవీ బాధ్యతలను పూర్తిగా స్వీకరించిన సుహార్తో రెండు 'పదవీ కాలాలను' పూర్తి చేసుకున్నాడు. మే 2న ఇండోనేషియాలో సాధారణ ఎన్నికలు జరగబోతున్నాయి.

రోడీషియాలో :

రోడీషియా పాలన స్థానికులయిన అఫ్రికన్ల చేతుల్లోకి 1978లో రావచ్చనే ఆశాభావాన్ని బ్రిటిష్ నిదేశాంగ శాఖ కార్యదర్శి డాక్టర్ ఓవెన్ ఈమధ్యనే వెల్లడించారు.

'సౌత్ వెంజుర్' అఫ్రికాలోని రోడీషియా జనాభా 55 లక్షలు. వీరిలో కేవలం మూడు లక్షల మంది మట్టుకే యూరోపియన్లు. ఈ యూరోపియన్ల చేతుల్లోనే రోడీషియా పాలన కొనసాగుతూ వుంది.

రోడీషియాకి రాజధాని సాలిస్బరీ. రోడీషియాలో బంగారు గనులు ఎన్నో వున్నాయి. ప్రపంచంలో చెప్పుకోదగ్గ బొగ్గుగనులు ఇక్కడే వున్నాయి. రోడీషియా ప్రధాని ఇయాన్ స్మిత్ రాజీనామా చేసి రోడీషియా ప్రజల చేతుల్లోనే పరిపాలన వుంచడం శ్రేయస్కరమని అమెరికా అద్యక్షుడు ఈమధ్యనే పేర్కొన్నాడు.

ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని రాజీనామా :

1974 జూన్ లో శ్రీమతి గోల్డా మీర్ తర్వాత ఇజ్రాయెల్ ప్రధాని అయిన యిట్జాక్ రాబిన్ ఇప్పుడు తన పదవికి రాజీనామా చేశాడు.

మధ్య ఆసియాలో — రిపబ్లిక్ గా ఇజ్రాయెల్ 1948లో ఏర్పడింది. పురాతన పాలస్తీనా దేశపు ఆధునిక రూపమే ఇజ్రాయెల్. ముప్పయిమూడు లక్షల జనాభాగల ఇజ్రాయెల్ కి రాజధాని జెరూసలేం.

అమెరికాలో ఒక బాంక్ లో రాబిన్ పేర, అతని భార్య పేర పెద్ద మొత్తం జమ చేయబడి వుందనే ఆరోపణల దృష్ట్యా తన పదవికి రాబిన్ రాజీనామా చేశాడు.

వేసవికి శీతల పానీ

వేసవిలో వడదెబ్బను తట్టుకోవడానికి ప్రతివారూ ఏదో ఒక ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉంటారు. కొందరు వీలైనన్నిసార్లు చనీళ్ళతో స్నానం చేస్తారు. మరికొందరు 'మధ్యే మధ్యే శీతల పానీయం సమర్పయామి' అనుకుంటూ-చల్లని పానీయాలు తాగి చల్లబడుతూ ఉంటారు.

'మంచుచెండ వేళ చల్లని పానీయాలు తాగితే కలిగే ఉపశమనం సాటిలేనిది' అని అందరూ ఒప్పుకుంటారు. వేసవిలో శరీరంలోని నీరు చెమట రూపంలో ఎక్కువగా విసర్జింపబడుతూ ఉంటుంది. అలా శరీరంలోని నీటి కొంత తగ్గడం వల్ల దాహం వెయ్యడం ప్రారంభమవుతుంది. అందువల్ల ఎప్పటికప్పుడు చల్లని మంచినీరు కానీ, ఏవైనా చల్లని పానీయాలు కానీ తాగితే బావుంటుంది. చాలామంది వేసవిలో నారింజ, ద్రాక్ష, పుచ్చ, బిత్తాయి, నిమ్మ మొదలైన పళ్ళ రసాలు, చెరకురసం-తాజాగా తయారు చేసుకుని తాగుతూ ఉంటారు. తాజా పళ్ళ దొరకని పట్టణ ప్రాంతాలలో ఉన్నవారు స్క్వాష్‌లూ అవీ కొని ఉంచుకుని, వాటితో ఎప్పటికప్పుడు 'దాహ శాంతి' చేసుకుంటూ ఉంటారు.

ఇంట్లోనే పెద్ద శ్రమలేకుండా రకరకాల పళ్ళ రసాలు తయారు చేసుకోవచ్చును. ఇక్కడ నారింజ షర్బత్తు, ఐస్ - టీ, ద్రాక్షరసం మొదలైనవి తయారుచేసే విధానాలు తెలుసుకుందాము. నారింజ షర్బత్తు:

నారింజ షర్బత్తు తయారు చేసుకోవడానికి తాజా నారింజపళ్ళ నుంచి తీసిన రసం కావాలి. ఆ రసానికి అవసరమైనంత చక్కెర, చిటికెడు ఉప్పు కలపాలి. కావాలనుకున్నవాళ్ళు కొద్దిగా

మిరియాలపొడి కూడా దానికి కలపవచ్చును. నారింజపళ్ళ రసం ఎంత ఉంటే, దానికి అంతే కొంత చల్లని సోడాగానీ, చల్లని నీరుగానీ కలపాలి. అందులో ఐస్ ముక్కలు వెయ్యాలి. నీరుగానీ, సోడాగానీ కలిపాక మళ్ళీ చక్కెర వేసి నారింజ షర్బత్తు తయారు చేసుకోవాలి.

తాజా నారింజపళ్ళు దొరక్కపోయినా, బాగా ధర ఎక్కువగా ఉన్నా - బజారులో దొరికే నారింజ స్క్వాష్‌ను ఉపయోగించి నారింజ షర్బత్తు తయారు చేసుకోవచ్చును. ఒక అవున్సు నారింజ స్క్వాష్‌కు చల్లని నీరుగానీ, సోడాగానీ కలిపితే ఒక గ్లాసెడు నారింజ షర్బత్తు తయారవుతుంది. దానికి మళ్ళీ చక్కెర కలపనక్కరలేదు. అలా కూడా చల్లని నారింజ షర్బత్తు కావలసినంత తయారు చేసుకోవచ్చు.

ఐస్-టీ:

తేయాకు మన దేశంలోనే పుట్టింది. అయితే చల్లని 'ఐస్ - టీ' మాత్రం విదేశాల నుంచి మనకు దిగుమతి అయింది. అమెరికాలో 'ఐస్-టీ'ని దాదాపు ప్రతియింటా తయారు చేసుకుంటూ ఉంటారు.

'ఐస్-టీ' తయారు చేసుకోవడం తేలికే. దాన్ని తయారు చెయ్యడానికి పెద్దగా ఖర్చు కూడా కాదు.

ఐస్-టీ తయారు చెయ్యడానికి ముందు-మామూలుగా టీ తయారు చేసేటప్పటిలా నీళ్ళను కాదారి. అలా కాగుతున్న వేడి నీళ్ళలో మేలురకం తేయాకులను వేసి మరగనివ్వాలి. అకులు, నీరు సరిసలా కాగుతుండగా - స్టవ్ మీది నుంచి దించి చల్లబడనివ్వాలి. (టీ నీళ్ళు ఒక గ్లాసెడు ఉంటే,

దానికి 2½ టీస్పూనుల చక్కెర వెయ్యాలి. అలా తయారు చెయ్యడమింకను టీ కొంతకు తగ్గట్టు చక్కెర కలుపుకోవాలి). చల్లారిన టీలో కాస్త నిమ్మరసం కూడా వీడాలి.

టీ బాగా చల్లారిన తర్వాత దాన్ని వడగట్టి-ఆ టీ సారాన్ని ఒక పాత్రలో తీసుకుని అందులో ఐస్ ముక్కలు బాగా ఎక్కువగా వేసి ఉంచాలి. (వీలున్నవాళ్ళు ఆ టీ సారాన్ని అలాగే రిఫ్రిజిరేటర్‌లో ఉంచి చల్లబడనివ్వవచ్చును).

"'ఐస్ - టీ' తాగడం ఆదో ప్రత్యేకమైన అనుభవం" అంటారు ఆ రుచి తెలిసినవారు.

ద్రాక్షరసం:

గింజలు ఉండని పచ్చ ద్రాక్షపళ్ళు భలే రుచిగా ఉంటాయి. ఆ ద్రాక్షపళ్ళ నుంచి రసం తీసి ఉంచుకుని దాన్ని 'స్ట్రెయినర్' ఉపయోగించి వడగట్టి ఉంచుకోవాలి. ('స్ట్రెయినర్' లేకుంటే స్వచ్ఛంగా, సన్నగా ఉండే తెల్లటి గుడ్డను ఉపయోగించి రసాన్ని వడగట్టు వచ్చును.) అలా వడగట్టి తీసిన ద్రాక్షరసంలో అభిరుచికి తగినట్లు చక్కెర వేసి, బాగా కలపాలి. అలా కలిపాక ఆ రసానికి చల్లని నీరు, ఐస్ కలిపితే ద్రాక్ష రసం సిద్ధం.

పచ్చద్రాక్షపళ్ళతోనే కాక నల్లద్రాక్షపళ్ళతో కూడా ద్రాక్షరసం తయారు చేసుకోవచ్చును. నల్ల ద్రాక్షపళ్ళు రసం తీసి, పళ్ళలోని గింజలను తొలగించి వడగట్టి స్వచ్ఛమైన రసం తీసుకోవాలి. ఈ రసానికి కాస్త నిమ్మరసం, అవసరమైనంత

యూట్యూ

చక్కెర కలిపి-ఆమిశ్రమానికి చల్లని సోడాగాని, మంచిదీరు, ఐస్కాని కలిపి-తాగితే బావుంటుంది. నల్లద్రాక్షపళ్ళ సారం కూడా పట్టణాలలో దొరుకుతుంది. ఆ సారం ఉపయోగించి కూడా ద్రాక్షరసం తయారు చేసుకోవచ్చును. ఒక అవున్సు ద్రాక్ష సారానికి చల్లని నీరు, చక్కెర కలిపితే - ఒక గ్లాసెకు రసం తయారవుతుంది.

బజారులో మూత పెట్టిన నీసాలలో లభించే 'ఎయిరేటెడ్' పానీయాల ఖరీదు ఇటీవల బాగా ఎక్కువగా ఉండడం వల్ల ఇంట్లోపాడికీ చల్లని పానీయాలు కావాలనుకుంటే - వాటిని ఇంట్లో తయారు చేసుకోవడమే మంచి పద్ధతిగా కనిపిస్తున్నది. □

వైనసులో వూహలు విమానాలెక్కి ఆకాశంలోకి
దూసుకుపోతుంటే, నేను పాసింజర్ బస్సెక్కాను.
'నిమ్మపల్లి' చేరగానే రాజుగారు నన్ను చూసి
ఎలా ఆశ్చర్యపోతాడో, ఎంత ఆనందపడ్తాడో అని
తీయని కలలు కంటున్న నేను బస్సు కుదుపుకు
ఒక్కసారి ఎగిరి కిందపడబోయి, ఎలాగో ఆపు
కున్నాను. ఊహల ఉయ్యాలలో ఊగుతూ, మధ్య
మధ్య బస్సు కుదుపుకు ఉరిక్కిపడ్తూ ప్రయాణం
చేస్తున్నాను. యింతలో నా ముందు సీట్లో
కూర్చున్న అమ్మాయి సడెన్ గా లేచి, వెనక్కి
తిరిగి కొరకొరా చూస్తూ—

“ఇందాకట్నుంచి చూస్తున్నాను, ఏమిటలా
కాలు తొక్కుతావు? సభ్యత తెల్సిన వాడివేనా?”
గయ్యన అరిచింది. నాకు ‘తా’ రెత్తింది.

‘నన్నేనా?’ అన్నట్లు పరిశీలనగా చూశాను.

“సారీ! ఎవర్ని మీరనేది?” సీరియస్ గా
అడిగాను.

“మిమ్మల్నే! యిందాకట్నుంచి చూస్తు
న్నాను. ‘పొరపాటేమోలే’ అని వూర్కుంటే
మరీ ఎక్కువయింది. అయినా చదువుకున్న వారిలా
వున్నారు. ఆడవాళ్ళుంటే అలా చులకన భావమా?
ఏచ్చి చేష్టలు చేస్తే వూర్కొడానికి నేనేం అందరి
లాంటి ఆడపిల్లను కాను” ఉరిమింది మళ్ళీ.

“సారీ మేడమ్, నేనలాంటి వాడిని కాను”
బస్ లో అందరూ నన్నే చూస్తున్నారన్న సిగ్గుతో.
అనవసరంగా నా మీద నిందవేసిన ఆ అమ్మాయి
మీద కోపంతో ఉడికిపోయాను.

“చేసింది చేసి నాకేం తెలియదంటే సరిపోతుం
డనుకున్నారా? యింకోసారి నా జోలికి వస్తే
ఊర్కొనేది లేదు” గట్టిగా అరిచి, తన సీట్లో
కూలబడింది.

నాకంతా ఆయోమయంగా వుంది. నా పక్క
కూర్చున్న ముసలాయన ‘పక్క’న నవ్వాడు.
ఆ అమ్మాయి పక్కన పడేళ్ళపిల్ల కూర్చుని
వుంది.

‘నేను కాకపోతే యింతెవరు తొక్కుతారు
ఆ అమ్మాయి కాలు?’ అనుమానంగా నా పక్కన
కూర్చున్న ముసలాయన్ని చూశాను. వెకిలిగా
నవ్వాడు ముసలాయన.

“అబ్బో, ‘రసికుడు’లాగే వున్నాడు. వీడి
పక్కన ఎందుకు కూర్చున్నానురా దేవుడా?”

నీరసంగా అనుకొని, సీట్లో ముడుచుకుని కూర్చు
న్నాను.

నిమ్మపల్లి యింకో రెండు మైళ్ళుందనగానే
బస్సు ఆపేశాడు డ్రైవరు.

“ఏమిటయ్యా, నిమ్మపల్లి. తీసుకెళ్తానని
యిక్కడ ఆపావు?” విసుక్కుంటూ అడిగాను.

“యిదేనండీ స్టాపు. ఇక్కడ్నుంచి అట్లా

ఆ అమ్మాయి మొహం ప్రసన్నంగా మారి
పోయింది. నన్ను పరీక్షగా చూస్తూ, “మీరు
చలంగారా?” అంది.

‘బాబోయ్, ఈ పిల్లకేదో దివ్యశక్తులున్నట్లు
న్నాయ్. నేనీపిల్లను ఎప్పుడూ చూడలేదే’ అను
కుంటూ ఆ అమ్మాయిని చూస్తూ, తల వూసాను
‘అవున’న్నట్లు.

మళ్ళీ నిమ్మపల్లి వెళ్ళాలి!

‘వసుధ’

వాగుదాటితే అగువడేదే నిమ్మపల్లి. బండి వాగు
దాటెల్లడు. అంతా ఈడనే దిగిపోవాల” నిర్ల
క్ష్యంగా జవాబిచ్చాడు డ్రైవరు. పాసింజర్లు పది
మందిదాకా దిగారక్కడ. అంతా ఎవరిదారిన వారు
పోతున్నారు. నాకు నిమ్మపల్లి కొత్త. ‘ఎటు
వెళ్ళాలి? ఎవర్ని ఆడగాలి?’ నేను సందిగ్ధంలో
పడి కొట్టుకుంటుండగానే, ఒక్కొక్కరే చేంట్లో
అడ్డంపడి, వెళ్ళిపోతున్నారు. మమ్మల్ని దింపేసిన
బస్సు దుమ్ము రేపుకుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

ఆ అమ్మాయి, పడేళ్ళ పిల్ల మాత్రం నిల
బడ్డారు చెట్టు కింద. ఆ అమ్మాయి ఎవరో
తిర్తోంది. మొహమంతా చిట్టించి.

‘ఈ అమ్మాయికి ఎప్పుడూ ఎవరో ఒకర్ని
తిట్టడమే పనిలాగుంది’ అనుకున్నాను. దారి
ఆడగటానికి వాళ్ళు తప్ప యింతెవరూ మిగలేదు.
ఆ అమ్మాయి మొహం చూడటానికే భయంగా
వుంది నాకు. మెల్లిగా గొంతు సవరించుకొని,
“పాపా, నిమ్మపల్లికి ఎటు వెళ్ళాలి?” అడిగాను.
ఆ పిల్ల వేలుపెట్టి చూపిస్తూ “అటు” అంది.
“పాపా! రాజేశ్వరరావుగారి యిల్లు తెల్సా
నీకు?” అడిగాను.

“ఏ రాజేశ్వరరావు?” అంది—ఆ పిల్ల—కాదు,
ఆ అమ్మాయి.

‘ఏట్లో రాజేశ్వరరావు’ అందామనుకున్నా.
అనవసరం నాది కనుక, “పామర్ల రాజేశ్వర
రావు” అన్నాను.

“యివాళ మీరు వస్తున్నట్లు ఆయనకు తెలియ
డేమో! లేకపోతే బండిలో వచ్చేవారే.” అంది.

“నేనే ఒక్కసారి ఆశ్చర్యపరుద్దామని తెలియ
పర్చుకుండా వచ్చాను.” అన్నాను.

“మా బండి కూడా రాలేదు. సరే నడుద్దాం
పదండి. మా యిల్లు కూడా అటే.” అంటూ
ముందుకు నడిచింది ఆ అమ్మాయి. పల్లెల్లో
కూడా యిలాంటి ఆడపిల్లలు వుంటారని నాకు
తెలియదు.

“యిందాక మీరెవరో అనుకొని అనవస
రంగా తిట్టాను. క్షమించండి” అంది తనే మళ్ళీ.

నాకేమనాలో తోచలేదు. ‘యిందాక టపా
కాయలా ఎగిరిన పిల్ల యింత మెల్లిగా ఎట్లా
మాట్లాడు గలుగుతోందా?’ అని ఆలోచిస్తు
న్నాను.

పల్లెల్లో పడతులు పరాయి మగవాడిని చూస్తేనే
పారిపోతారని, ఆ మాయకంగా వుంటారని
నా ఊహ. ‘యింత దైర్యంగా మాట్లాడుగల్గు
తోందంటే ఈ అమ్మాయి పల్లెటూరి పిల్ల
మాత్రం కాదు. చదువుకున్న దానిలాగే వుంది’
అనుకున్నాను మళ్ళీ.

“యింకా కోపమేనా? సారీ అన్నాగా!”
కాస్త చిరాకు, కాస్త నవ్వు మిళియిస్తూ అంది.

“అబ్బే, కోపం ఏమీ లేదండీ” ఏదో ఒకటి
అనారి కనుక, అన్నాను.

“ఇంతకీ రాజేశ్వరరావు మీకు బాగా తెల్సా?” అడిగాను నడుస్తూనే.

ఆ అమ్మాయి నవ్వింది చిన్నగా. “‘బాగా’ ఏమోకానీ, తెల్సు. ఆయన ఎప్పుడూ మీ గురించే చెప్తుంటారు. ‘నాకున్న ఒకే ఒక ప్రెండు’ అంటూ వుంటారు. మీ పొబో కూడా ఎప్పుడో చూశాను ఆయన దగ్గర.” అంది ఆ యువతి.

“మీరు రాజా వాళ్ళ చుట్టలా?” అడిగాను అనుమానంగా.

“నన్ను పరిచయం చేసుకోలేదు కదూ? నా పేరు కళ. టీచర్ గా వుంటున్నాను నిమ్మవల్లి రోడ్. నాకు పల్లె వాతావరణం అంటే చాలా యిష్టం. అందుకే యిక్కడ చేరాను. రాజేశ్వర రావుగారి పొలాలు చూడటానికి రోజూ వెళ్ళటం

నా అలవాటు. అలా అయింది మా పరిచయం.” అంది తనను పరిచయం చేసుకుంటూ.

“ఐనీ!” అన్నాను గట్టు మీద జాగ్రత్తగా నడుస్తూ. మరో అరగంటలో రాజా యింటికి చేరాం. కళ బయటనుంచే. “ఏమందోయ్, రాజాగారూ!” అంటూ కేకేసింది.

“ఎవరూ? కళా?” అంటూ బయటకు వచ్చిన రాజా, నన్ను చూస్తూనే ఆశ్చర్యంతో నోరు తెరిచేసాడు.

“ఒరే, ఆమాంతం ఎక్కడుంచి ఊడిపడ్డావు రోయ్” అంటూ నన్ను కౌగలించుకొని, “అవును, కళా, నువ్వు ఎలా కలిసారు? అసలు ఉత్తరం ముక్క కూడా రాయకుండా ఊడి పడ్డా వేంరా? యింత మంచి బుద్ధి పుట్టిందేం నీకు?”

ప్రశ్నమీద ప్రశ్న కురిపిస్తున్నాడు రాజా. కళ మమ్మల్ని చూసి, నవ్వుతూ “బాబూ, మీ సార వశ్యంలో నన్ను మర్చిపోయారు. నేను వెక్కున్నాను మరి. ఏమందీ చలంగారూ! మీ ప్రెండును చూపించాగా. నా మీద కోపం పోయినట్లేనా?” నావైపు ఒకసారి చూసి, సమాధానం కోసం ఎదురు చూడకుండానే వెళ్ళిపోయింది చకచకా నడుస్తూ.

“పదరా నాన్నా రోపరికి. కళా, నువ్వు ఎలా కలిసారు? కోపం అంటుందేమిటి?” అడిగాడు రాజా రోపరికి నడుస్తూ. క్లుప్తంగా సంగతంతా వివరించాను. పకపకా నవ్వాడు రాజా.

“కళ ఎప్పుడూ అంతేరా! ముక్కుమీదే వుంటుంది కోపం” అన్నాడు.

‘ఓహో, పరిచయం చాలా వుందన్నమాట’ అనుకున్నాను. అప్పటికే సాయంత్రం నాల్గయింది. స్నానం చేసి, కాఫీ తాగి పూరుమీద పడ్డాం. నడిచి, నడిచి పూరిబయట రాజా వాళ్ళ కొబ్బరి తోటలో కూర్చున్నాం.

“అయితే రాజిగా! చదువైపోయింది, రైఫ్ లో వెటిలయి పోయావు. యింకా ఎన్ని రోజులురా ఈ బ్రహ్మచారి బ్రతుకు?” అడిగాను.

“పల్లెటూరి రైతును, నాకెవరిస్తారా పిల్లను?” తమాషాగా నవ్వుతూ అన్నాడు.

“పోరా వెరవా. నీకేం-బి. యన్ సి. పాస్ అయ్యావు. స్వంతంగా వ్యవసాయం చేస్తున్నావు. నీకు ఉన్న సుఖం నాలాంటి వాళ్ళకు రమ్మంటే వస్తుందా? గొర్రెతోక ఊరిలో మా అవస్థలు మీకేం తెలుస్తాయి?” అన్నాను వాడి మాటలు కొట్టి పారేస్తూ.

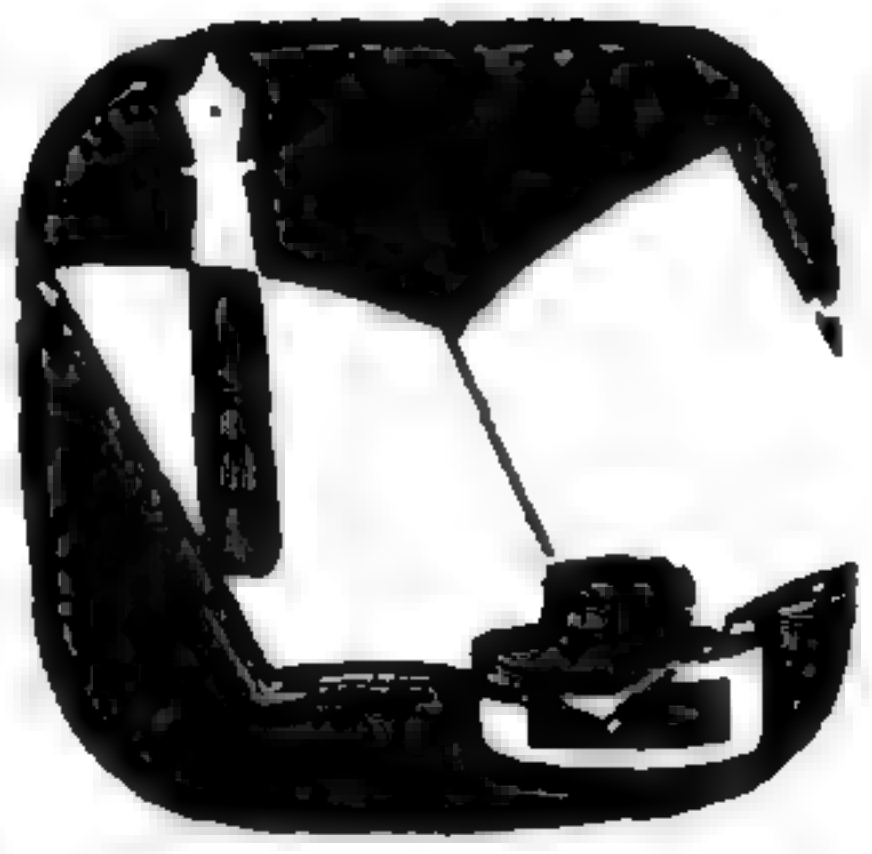
“నా సంగతి సరేగానీ, నువ్వు లాస్ట్ ఏక్ లో ఎవరో చూద్దానికి వెక్కున్నానని రాసావు? ఏమయింది?” అడిగాడు రాజా.

“ఆవిడగారు చాలా భక్తురాలట, మూడు కుంకుమ బొట్లు పెట్టుకొని వచ్చింది. అసలు మనిషిలో చలాకీ తనం అన్నమాట లేదు. తలెత్తితే ఒట్టు! అమ్మకు మహా నచ్చిందిరే. అదంతా ‘అణుకువ’ట; ‘వినయం’ట. ఒప్పుకో మని సతాయిస్తోంది. ఆ గొడవ పడలేక రెండ్రోజులు రీవుపారేసి వచ్చా.”

నవ్వేసాడు రాజా. “నువ్వు పెట్టే వంకలకు, నీకు ఈ జన్మకు పెళ్ళికాదు చూస్కో” అన్నాడు నవ్వుతూనే.

మారుతి

పుస్తకాల

ఉరిత్రాడు

(నవల)

[రచన : వాసిరెడ్డి సీతాదేవి; ప్రచురణ : ఎమ్. శిషాచలం అండ్ కో, సుంకురామపెట్టివీధి, మద్రాసు-1; పాకెట్ సైజులో పేజీలు : 127; వెల : రూ. 3-50]

“ఏ బందంలో పెద్దలందరూ మమ్మల్ని కలిసి బతకండి అని ఒక చోటుకు చేర్చారో ఆ బందం ఆయనే తెంచేశాడు. కట్టినవాడికి లేని గౌరవం ఆ మాంగల్యం మీద నాకెందుకు వుండాలి?” బంగారం కోసం తన మెళ్ళో మంగళ సూత్రం తెంచుకున్న మొగుడి మీద వరమ అసహ్యంతో పుట్టింటికి వచ్చిన కరుణ వేసిన ప్రశ్న ఇది.

సనాతన సంప్రదాయానికి ప్రతీకగా కనిపించే తల్లి కనకమ్మ - కరుణతో ఘర్షణ పడుతుంది. ఆన్న విశ్వం, వదిన శారదలకు ఇష్టం లేక పోయినా, చెల్లెలు కస్తూరి, ఆమె భర్తా కలిసి కరుణను భర్త దగ్గరికి మళ్ళి చేరుస్తారు. అయితే

ఈసారి అతను డబ్బు కోసం కరుణను ఎవరి దగ్గరకో పంపడానికి సిద్ధపడే సరికి, ఆమె తాళి తెంపి అతని ముఖాన కొట్టి పుట్టింటికి వస్తుంది :

“మీరంతా మంగళ ప్రదంగా పూజించే మాంగల్యం నా కంఠానికి ఉరిత్రాడైంది. ప్రతి నిమిషం నాకు నరకాన్నే చూపించింది. దాన్ని తెంచి పారేశాను. నరకయాతన నుంచి విముక్తు రాలియ్యాను. నేను చేసింది తప్పా?” అని అడుగుతుంది కరుణ. తప్పు కాదన్న ఊరద సానుభూతితో ఆహ్వానించినా తల్లి కళ్ళల్లోని భయాన్ని గుర్తించి “నా వళ్ళు అమ్మి నా తాళి కట్టిన వాణ్ని పోషించటం కంటే నన్ను నేను పోషించుకోవటం నీచమా? ఈ జన్మలో నా ముఖం మళ్ళి మీకెవరికీ చూపించను” అని వెళ్ళిపోతుంది కరుణ.

మాంగల్యానికి అర్థం తెలియని వాడు, భార్యని గౌరవించలేనివాడు, హింసతో ఆనందం అనుభవించే ‘సేదీస్ట్’ అయిన భర్తతో జీవితం ఎంత నరకమో కళ్ళకు కట్టినట్లుగా రచించారు రచయిత్రి.

మన తరతరాల సంస్కృతిని ప్రతిఫలింపజేసే వైవాహిక సంబంధాలు ఆదర్శవంతంగా వుండాలంటే-మగవారి మనస్తత్వంలో మార్పు తెచ్చే ఇలాంటి ప్రయోజనాత్మకమైన నవలల అవసరం ఎంతైనా వుందనిపిస్తుంది-నవల పూర్తి చేసిన తర్వాత.

“కాకపోతే, వీర పోయిందిగానీ, నీ సంగతి ఏడుపు ముందు” అన్నాను.

“చెప్పడానికి ఏముందిరా? అమ్మ పోయిన దగ్గర్నుంచి వంటరి వాణ్ని పోయాను. ఇంట్లోనూ, బయటా పనులు చూసుకోడం కష్టం గానే వుంది” అన్నాడు రాజు.

“అయితే నేను చెప్పినట్లు చెయ్” అన్నాను.

“చెప్పమరి” అడిగాడు రాజు, వినయంగా.

“మా కజిన్ ఒక అమ్మాయి వుంది. అమ్మాయి బాగుంటుంది. పెద్దగా చదువుకోలేదనుకో, నువ్వు నచ్చే గుణాలన్నీ వున్నాయి. నువ్వు ‘ఊ’ అంటే నిమిషంలో పెళ్ళి జరిపిస్తా” అన్నా అసలు సంగతి బయటపెట్టా.

“పెళ్ళిళ్ళ పేరయ్యవి ఎప్పుడయ్యావురా? అయినా నాకు నువ్వేం చూడొద్దలే” అన్నాడు

రాజు.

“అంటే? నువ్వే చూసుకుంటావా?” అన్నాను కోపంగా.

“చూసేసుకున్నారా? అయితే యింకా వాళ్ళ అభిప్రాయం తెలుసుకోలేదు” అన్నాడు.

“ఎవర్రా ఆ అమ్మాయి?” కుతూహలంగా అడిగాను.

“తర్వాత చెప్తారే, యికలే పోదాం, చీకటి పడుతోంది” అంటూ లేచాడు.

ఆ రాత్రికి ఆరుబయట వెన్నెల్లో మంచాలేసు కొని, చిన్ననాటి కబుర్లు చెప్పుకుంటూ ఏ రాత్రి నిద్రపోయాం.

పొద్దున్నే లేచి స్నానం ముగించి, రాజుతో పాటే పొలానికి బయల్దేరాను. కాసేపు అదీ, యిదీ చూసాక విసుగుపుట్టింది నాకు. రాజు కూలీలతో

ఏదో మాట్లాడుతున్నాడు. ‘అలా వూర్లో తిరిగి వస్తారా?’ అని బయల్దేరాను.

“తొందరగా వచ్చేయరా?” వెనకనుంచి అరిచాడు రాజు. ‘అలాగే’నంటూ తలవూపి, వూర్లోకి నడిచాను. అటాయటా చూస్తూ పోతున్న నాకు, కళ పిలుపు వినిపించింది. ‘ఏమండీ, చలంగాదూ!’ అంటూ.

‘గుడ్ మార్నింగ్’ అంటూ తలుపు తోసుకొని లోపలికి అడుగుపెట్టాను. చిన్న పెంకుటిల్లు, ముందు అందమైన తోట.

“యిదేనండీ మా స్కూలు. ఈ గార్డెనంతా మా పిల్లలు పెంచినదే!” అంటూ లోపలికి తీసుకెళ్ళింది. లోపల మూడు నాలుగడులున్నాయి. వరసగా అన్నిట్లో బెంచీలు వేసి వున్నాయి. అన్నిటికీ వెనక్కి కొంచెం చిన్నదిగా వున్న గదిలో మూడు కుర్చీలు, టేబుల్ మాత్రం వున్నాయి. ఆ గదిలోకి అడుగుపెట్టి, “యిదే మా ఆఫీసు రూమ్” అంది కళ కుర్చీ చూపిస్తూ.

“అయితే ‘టీచరమ్మ’గారు ఒక్కరేనా బడికి?” అన్నాను కూర్చుంటూ.

“ప్రస్తుతానికి యిద్దరం వున్నాం. మాస్టారు ఈ రోజు రీవ్ పెట్టారు ఏదో తరగతిదాకానే వుంది ప్రస్తుతానికి. వచ్చే ఏడాది మరో నలుగురి వేసి, టెన్చరాకా పెట్టాలని ప్రపోజర్ వుంది” అంది కళ.

“ఈ ఊర్లో బోర్ కొట్టదా మీకు?” అడిగాను నేను.

“బోరా? ఎందుకండీ? అసలీవూర్లో ఒక్క రోజు లేకపోతే ఎలాగో వుంటుంది నాకు. వగలంతా పిల్లలతో గడిచిపోతుంది. సాయంత్రాలు అలా పొలాల్లోకి వెళ్తే ఎంత ప్రకాంతంగా, హాయిగా వుంటుందనుకున్నారా? అసలీ పల్లెలో వున్న అందం, ప్రకాంతత మరెక్కడా లేవేమో ననిపిస్తుంది నాకు.” అంది కళ. ఆశ్చర్య పోయాను నేను. చదువుకున్న ఆడపిల్లలు యిలా మాట్లాడతారని నేను అనుకోలేదు. ‘పల్లెల్లో పది రోజులకన్నా వుండాలంటే బోర్’ అనేవాళ్ళని కోకొల్లలుగా చూశాను గానీ, యిలాంటివారిని చూడలేదు.

కాసేపు అదీ, యిదీ మాట్లాడి బయటకు వచ్చేసాను. ఆ కాసేపట్లో కళకు పిల్లలంటే చాలా యిష్టం అనీ, పైకి కోపంగా కన్పించినా మనసు మంచిదనీ అనిపించింది నాకు. ‘ముక్కు మీద

కోపం కూడా అందంగానే వుంటుంది కళకు ' అనుకున్నాను మనసులోనే. నిమ్మపల్లిలో వున్న రెండ్రోజుల్లో తోటలోనూ, రాజు యింట్లోనూ మరి రెండుసార్లు కలిశాను కళను. కళ అంటే ప్రత్యేక మయిన అభిమానం ఏర్పడింది నాకు. దాన్ని శాశ్వతంగా నిలుపుకోవాలనుకున్నాను. తిరిగి వూరు వచ్చేసే రోజు కళ, రాజు యిద్దరూ బస్ స్టాండ్ కు వచ్చి, వీడ్కోలిచ్చారు నాకు. తీయని వూహలతో యిల్లు చేరాను నేను. మర్నాడు లెట్రాద్దామంటే వీలు కాలేదు. రెండో రోజు వీలు చేసుకొని ' కళను వివాహం చేసుకోవాలను కుంటున్నాననీ, నీ అభిప్రాయం తెల్పమనీ' రాజుకు లెటర్ రాసి, పోస్ట్ బాక్స్ లో పడేసి, ఆపీసు చేరాను. నా టేబుల్ మీద లెటర్ చూసి, ఆరే ' రాజు ఉత్తరం రాసాడే?' అనుకుంటూ కవరు చింపాను ఆశ్చర్యంగా.

“ డియర్ చలం :

నువ్వు యిక్కడికి వచ్చి వెళ్ళాక మనసుకు శాంతిగా వుంది. ఎవ్వరూ లేరనుకొనే నాకు, నీ రాక ఎంత మనశ్శాంతినీ, తృప్తిని కలుగ జేసిందో చెప్పలేను!

పోతే, నువ్వు వచ్చినప్పుడు నా పెళ్ళి గురించి అడిగావు. అప్పుడు ఏమీ చెప్పలేకపోయాను. ' కళ' ను చూశావుగదా? కళను గురించి నీ అభిప్రాయం ఏమిటి? పైకి కోపంగా కనిపించినా, మనసు చాలా మెత్తన. సంవత్సరం నుంచీ కళ, నేనూ మంచి స్నేహితులమయ్యాం. అమ్మ పోయాక కళలో సన్నిహితత్వం, ఆత్మీయత మరి పెరిగాయి. అందుకే ఆ బంధాన్ని శాశ్వతం చేసుకోవాలనుకుంటున్నాను. నువ్వు వచ్చే రోజు వరకూ కళ అభిప్రాయం అడగలేదు. నిన్న సాయంత్రం నిన్ను బస్ లో ఎక్కించి వస్తుంటే, కళను అడిగాను. నిగ్గుతో తలవార్చిన కళ కళ్ళు చూసే సమాధానం తెల్పుకున్నాను. అందువల్ల— నీ కోర్కె తీరబోతుంది త్వరలో! మరి, నీ పెళ్ళి కూడా త్వరగా నిశ్చయించు. వుంటాను.

నీ

' రాజు '

ఉత్తరం చదివాక కంగారు పుట్టింది. వెంటనే నేను మళ్ళీ ' నిమ్మపల్లి ' బయల్దేరాను. ఎందుకో తెల్పుగా! (తెలియనివారికి: రాజుకు నేను రాసిన వుత్తరం అతనికి చేరకముందే, దాన్ని నేను చేజిక్కించుకుందుకు!)

చంటిపిల్లలు ఎందుకేడుస్తారు?

పాలు త్రాగే వసిపావల ఏడుపు తల్లలకు అప్పు ధప్పుడు ఒక సమస్యలా తయారవుతుంది. చంటి పావకు మాట్లాడటం రాదు. అందుకే ఎందుకేడు స్తుందో చెప్పకోలేదు. ఎలాంటి అవసరం వచ్చినా ఏడుస్తుంది. అనుభవంలేని తల్లి-పావ ఎందుకేడు స్తుందో తెలుసుకోలేక కంగారు వస్తుంది. పావను ఎంత సముదాయించాలని చూస్తే పావ అంత ఎక్కువగా ఏడుస్తుంది. పావకు అకలవకొందేమోనని పాలివ్వడానికి ప్రయత్నిస్తే ఒక్కొక్కప్పుడు పావ పాలుత్రాగదు. ఆ ఏడుపు కడుపు నొప్పివల్ల కావచ్చు; ఇంకెందువల్లవైనా కావచ్చు. కారణం ఏదైనా తెలిస్తే కదా నివారించడానికి? అలాంటి సమయాల్లో తల్లి ఏం చెయ్యాలి?

పావ ఏడుస్తున్నప్పుడు తల్లి మానసికంగా అలమ టిస్తుంది. ఆమెకు రకరకాల అనుమానాలు వస్తాయి—పావ పిన్నీసు మింగిందా? లేక దానికి ఏదయినా కుట్టిందా? ఇలా ఆమెకు పెద్ద పెద్ద అనుమానాలు వస్తుంటాయి. చిన్న విషయాలను గురించి ఆమె ఆలోచించదు. పావకు చలి వేస్తుంద వచ్చు. ఉక్కగా వుండవచ్చు.

అనుభవం లేని తల్లులు పిల్లలు ఏడవగానే కంగారు వద్దారు. ఆ కంగారులో వారి ప్రవర్తనలో సహజంగా మార్పు కలుగుతుంది. ఈ మార్పు ప్రభావం ఏడుస్తున్న పావపై వస్తుంది. పావ ఏడుపు ఎక్కువ చేస్తుంది. తల్లి ఇంకా ఎక్కువగా కంగారు వస్తుంది. ఇది ఒక విషవలయం లాంటిది. ఇలాంటి సమయాల్లో తల్లిలో కంగారు, ఆశ్చర్యవల్ల వచ్చిన మార్పుపోతేగాని పావ ఏడుపు మావదు.

తల్లిపాలు త్రాగే పిల్లలు ఎంత పాలు తాగింది తల్లికి అంచనా తెలీదు. కొంతమంది పిల్లలు పాలు తాగుతూ నిద్రపోతారు. మరికొంతమంది పిల్లలు పాలు పీల్చుకోలేక ఏడుస్తారు. అలాంటిప్పుడు పిల్లలకు సీసాతో పాలివ్వడం మంచిది. పిల్లలు ఎంత పాలు

త్రాగిందీ తెలుస్తుంది. సీసాతో పాలు త్రాగే పిల్లల విషయంలో మన తల్లులు మరో పొరపాటు కూడ చేస్తుంటారు. పాలు చిక్కగా వుంటే పావ కడుపు పొడవుతుందని పాలలో బాగా నీళ్ళు కలిపి వల్చగా చేస్తారు. ఒక అళాకు పాలతో మరొక అళాకు నీళ్ళు కలిపి పిల్లలకు వట్టిస్తే ఆ అహారం ఒక అళాకు పాలేగాని అది రెండు అళాకులు మాత్రం కాదు. అందుకే ఇలాంటి పాలు తాగిన పిల్లలు, పాలు వట్టించే సమయానికి ముందే ఏడుస్తారు. డాక్టరు చెబితేకప్ప పాలలో ఎక్కువగా నీళ్ళు కలవకూడదు. పొడరు పాలు వాడేవారు గమనించవలసిన ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే పాల పొడరు డబ్బాపై రాసి వున్న మోతాదుకంటే పిల్లలకు ఎప్పుడూ పాలు కాస్త ఎక్కువగానే ఇవ్వవలసి వుంటుంది.

వసి పావలు, తమకు కావలసింది మాటల్లో చెప్పకోలేరు కాబట్టి తమకు ఏది అవసరమైనా ఏడుపు రూపంలో తెలియబడుస్తారు. అకలయినప్పుడు కాని పాలు ఎక్కువగా తాగినప్పుడు కాని, కడుపునొప్పితో గాని పావ ఏడుస్తుంది. దీనికి డాక్టరు వద్దకు పోవల సిన వనిలేదు. కొంచెం గ్లూకోసు నీళ్ళు లేక తేవే లేక గ్రేప్ ఫ్రూట్ ఇస్తే సరిపోతుంది. అప్పటికీ ఏడు స్తుంటే ఉయ్యాలలోవేసి వూగించడంవల్ల కాని లేక మరో విధంగా కాని పావ ద్యానం మళ్ళిస్తే సరి పోతుంది. నిద్రపుచ్చితే తిరిగి మెలకువ వచ్చి నప్పుడు ఆడుకోవడం మొదలెత్తుంది.

కొన్ని సమయాల్లో పిల్లల నాసికారంధ్రం మూసు కుంటుంది. అంచేత పాలు తాగుతున్నప్పుడు ఊపి రాడక ఏడుస్తారు. పాలుతాగుతూ నోటితోవే శ్వాసను పీల్చడానికి ప్రయత్నించి వాంతులు కూడ చేసు కుంటారు. ఇలాంటి సమయాల్లో మూయబడిన నాసికా రంధ్రం తెరవడానికి ప్రయత్నించాలి. కాగిన నీళ్ళు చల్లార్చి కొంచెం ఉప్పు కలిపి ఒక చుక్క ముక్కు రంధ్రంలోవేసి దూదితోగాని మెత్తటి గుడ్డతోగాని ముక్కును శుభ్రపరిస్తే సరిపోతుంది.

అలసటవల్ల కూడ పిల్లలు ఏడుస్తారు. పిల్లల ఏడుపుకు మరోకారణం వంటరితనం కూడా కావచ్చు. చీకటిలో కూడా పిల్లలు ఏడుస్తారు. ఇంట్లో ఎవరూలేని సమయాన పిల్లలు భయపడి ఏడుపు మొదలెత్తారు. ఏడుస్తున్నప్పుడల్లా పాలు వట్టించే సముదాయించ వలసిన అవసరం లేదు. కాస్త ఏడవనిస్తే ఒంటికి మంచిది. ఏడుపువల్ల ఊపిరితిత్తులు బలపడతాయి. ' బాలానామ్ రోదనమ్ బలమ్ ' అన్నారు పెద్దలు.

—నగ్గాన

హైదరాబాదు ప్రభుత్వ సంగీత కళాశాల ప్రిన్సిపాలుగా నియమింపబడిన

శ్రీ రంగం గోపాలరత్నం

“నృత్య సంగీతం పాదగలవారు లలిత సంగీతం పాదలేరు. లలిత సంగీతం పాడేవారు శాస్త్రీయ సంగీతం పాడలేరు” అన్న అభిప్రాయం తప్ప అని మాటలతో చెప్పకుండా-ఆ రెండు రకాల సంగీత విచారణలోనూ సమాన ప్రతిభ చూపించి రసికులను ఒప్పించడం సామాన్యమైన విషయం కాదు. ఆ రకంగా చూసినప్పుడు కుమారి శ్రీరంగం గోపాలరత్నం ‘అసామాన్యమైన గాయని’ అని సంగీత కళాభిజ్ఞులు చెబుతూ ఉంటారు.

“ఒక పిలుపుతో” అన్న లలిత సంగీత చాయలున్న భక్తిగేయం పాడినంత సులభంగానే ఆమె “అలరులుగురియగనాడెనచే” అన్న అన్నమాచార్యకృతి కూడా పాడుతారు. విజయవాడ ఆకాశవాణి కేంద్రం నుంచి వెలువడే రకరకాల కార్యక్రమాలలో సంగీతానికి సంబంధించినంత వరకు తరచుగా వినిపించే కంఠాలలో గోపాల రత్నం కింతం కూడా ఒకటి.

చాచాపు 20 ఏళ్ళముందు - 1957లో ఆమె

విజయవాడ ఆకాశవాణి కేంద్రంలో గాత్ర సంగీతం ప్లాప్ అర్బిస్తుగా చేరారు. ఈ ఇరవై ఏళ్ళ నుంచి విజయవాడలోనే ఉన్నారు. రేడియోలో ఎన్నో పాటలు పాడారు. చాలా రేడియో పాటలకు స్వరకల్పన కూడా చేశారు. ఆకాశవాణిలో ఆమె పాడిన పాటలకు లెక్క లేనట్లే దేశం మొత్తంమీద ఆమె చేసిన కచేరీలకు కూడా లెక్క ఉన్నట్లులేదు.

ప్రతి ఏడాది డిసెంబరు నెలలో మద్రాసులో 'సంగీత ఋతువు'. ఆనెల అంతా దేశంలో ఉన్న ప్రముఖ గాయకులు, గాయనీమణులు మద్రాసు వచ్చి కచేరీలు చేస్తూ ఉంటారు. అలా ప్రతి ఏడాది మద్రాసుకు వచ్చి శాస్త్రీయ సంగీత కచేరీలు చేసే తెలుగువారిలో కుమారి గోపాల రత్నం కూడా ఒకరు. తెలుగువారిలో గాయకులున్నంతగా గాయనీమణులు - అందులోనూ శాస్త్రీయ సంగీతం పాడే గాయనీమణులు లేరు. అయితే ఆ గాయనీమణుల కొరత ఉన్నట్టు సూక్ష్మంగా పరిశీలిస్తే కానీ తెలియదు. "శ్రీరంగం గోపాలరత్నం వంటి గాయని ఉండగా మళ్ళీ, గాయనీమణుల కొరత ఏమిటి?" అని అడిగేవారూ లేకపోలేదు.

శ్రీరంగం గోపాలరత్నం స్వస్థలం విశాఖ పట్నానికి దాదాపు 32 కిలో మీటర్ల దూరాన ఉన్న పుష్పగిరి. ఆమె తండ్రి ఎస్. వి. వరదాచార్యులు, తల్లి సుబద్రమ్మ సంగీతాభిమానులు. గోపాల రత్నం పోదరుడు కూడా సంగీత విద్వాంసుడే. "మా యింట్లోని సంగీత వాతావరణం నాకూ సంగీతం పట్ల ఆసక్తి కలిగించింది!" అంటారు గోపాలరత్నం.

ఆ ఆసక్తికొద్దీ ఆమె తమ తొమ్మిదవయేట హైదరాబాదు, నరసాపూరు మొదలైన చోట్లలో హరికథలు కూడా చెప్పారు. "ఎక్కువ కాలం హరికథలు చెప్పకపోయినా, నేను హరికథలు చెబుతున్నప్పుడు మధ్యమధ్య పాటలు పాడుతున్న విధానం బాగుందని పెద్దలు ప్రశంసించారు. నేను ఇవాళ ఈ స్థాయికి చేరుకోడానికి ఆ ప్రశంసలు దోహదం చేశాయి" అన్నారు ఆమె 'వనిత' జరిపిన గోష్టిలో ముచ్చటిస్తూ.

1950లో ఆమె విశాఖపట్టణంలో ఉన్న ప్రముఖ వైణికులు శ్రీ కవిరాయని జోగారావు దగ్గర శాస్త్రీయ సంగీతం నేర్చుకోవడం ప్రారంభించారు. "దాదాపు 1951 నుంచి నేను కచేరీలు చెయ్యడం

ఒకానొకా జ్ఞానం వచ్చినవాళ్ళు నాట్యం బాగా ప్రాక్టీస్ చేసి, ప్రదర్శనలు ఇవ్వడం వేరు; జ్ఞానం తెలియని రోజుల్లో, తప్పటడుగులు వేసే రోజుల్లో నాట్యం వేర్చుకుని, లయబద్ధంగా క్రమబద్ధంగా నాట్య ప్రదర్శనలు ఇవ్వడం వేరు. ఏదెవిమిదేళ్ళ పిల్ల - అవలీలగా పెద్దవాళ్ళకు మల్లేనే - నాట్యం

చేస్తూవుంటే, చూసినప్పుడు నిర్భాంతపోతాము. బేబీ ఉష అలాంటి ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తుంది! ఒక్కతే రెండు గంటలపాటు ఐదు, ఆరు 'ఐటమ్స్'లో నాట్యం చేసి, అకట్టుకోగల శక్తి బేబీ ఉష దగ్గర వున్నది! సంప్రదాయసిద్ధమైన భరత నాట్యం,

ప్రారంభించాను. భారత దేశంలో ప్రముఖ నగరాలన్నిటిలోనూ కచేరీలు చేశాను." అన్నారు ఆమె. అలా ఒక వైపు కచేరీలు చేస్తూ, మరోవైపు శాస్త్రీయ సంగీతం నేర్చుకుంటూ ఆమె సంగీతంలో 'డిప్లొమా' సంపాదించారు. "ఆ భర్తాత ఏడాదిపాటు ప్రముఖ సంగీత విద్వాంసులు, ప్రముఖ వైద్య శాస్త్రాచార్యులు అయిన డాక్టర్ శ్రీపాద పినాకపాణిగారి దగ్గర సంగీతం నేర్చుకున్నాను. పాడుతున్న పాటలోని భావాన్ని రక్తి కట్టిస్తూ, రాగాన్నీ భావాన్నీ కూడా సమానమైన శ్రద్ధతో స్పష్టంగా వ్యక్తీకరించడాన్ని అభ్యసించాను" అన్నారు గోపాలరత్నం.

ఆమె సంగీతంలో సన్నిహిత పరిచయం ఉన్నవాళ్ళు - ముక్కు తిమ్మన 'పారిజాతాప హరణం'లో సత్యభామ ప్రణయ కోపాన్ని వెల్లడి

తిల్లానా, సర్పనాట్యం, చెంచులనాట్యం చేస్తుంది ఆ అమ్మాయి. మొన్న ఈగాడికి అంబత్తూరు (మద్రాసు) ఆంధ్ర సంఘంవారి కార్యక్రమంలో ఉష అరగంటసేపు నాట్యం చేసి ప్రేక్షకులను మైమరపించింది! సాధారణంగా చిన్న పిల్లలు ముద్దు ముద్దుగా ఆడి, రంజింపజేస్తారు గాని, ఉష-భావ ప్రకటన ఇవ్వడంలోనూ అంగికంలోనూ కూడా అనుభవంగల పెద్దవాళ్ళలాగానే చేసి చూపడం- విశేషం! రెండు అరచేతులలోనూ వళ్ళాలు బోర్లించుకుని, మరో వళ్ళం మీద నిలబడి-చేతిలోని వళ్ళాలు

బేబీ ఉష

కొండ వదిపోకుండా ఆమె చేసిన నాట్య విశేషం చూసినప్పుడు ఈ అమ్మాయి 'సర్క్యస్' కూడా నేర్చుకున్నదా? - అనిపిస్తుంది. కాళ్ళు గబగబా మారుస్తూ కుండ మీద చేసే మరో విశేషాభినయం కూడా ఆమె ప్రజ్ఞకు నిదర్శనమే!

ఉష తన ఐదవఏట నాట్య ప్రదర్శనం ఇచ్చింది. అది రంగుల్లో చిత్రీకరించి బ్రిటన్ కు వంపారు. అక్కడ ఆ చిత్రం చూసిన లూకాస్ ఎలక్ట్రికల్ సర్వీస్ డైరెక్టర్ హార్లీ తర్వాత భారతదేశం వచ్చి వచ్చుడు, ఉషను కలుసుకుని 'మెడాలియన్' బహుకరించాడు. ఉష తల్లి శ్రీమతి జె. మణి మద్రాసులోని లూకాస్ టి. వి. యన్ లో ఉద్యోగం చేస్తున్నారు.

చేసే పద్యాలను ఆమె పాడిన తీరును ప్రశంసిస్తూ ఉంటారు. కొన్నేళ్ళముందు ఆమె పాడిన ఆ పద్యాలు - ఇప్పుడు కూడా అస్సరపుష్పదూరేడియోలో ప్రసారం అవుతూ ఉండడం విశేషం!

ఒకవైపు ఆకాశవాణిలో ఉద్యోగం చేస్తూ, మరొకవైపు శాస్త్రీయ సంగీత కచేరీలు చెయ్యడం ఆమెకు ఎలా సాధ్యమవుతున్నది?

"ఎప్పటికప్పుడు ఉద్యోగ బాధ్యతలను సక్రమంగా నిర్వహిస్తూ, ఉద్యోగ నిర్వహణకు అటంకం కాని తీరులో కచేరీలు చేస్తున్నాను. నేను ఎన్ని కచేరీలు చేసినా, ఉద్యోగానికే ముందు ప్రాధాన్యం ఇస్తాను. ఇప్పటివరకు నా ఉద్యోగం నా కచేరీలకుగాని, నా కచేరీలు నా ఉద్యోగ నిర్వహణకుగాని అడ్డురాకుండా గడుపుకు వస్తున్నాను.

చట్టం రీత్యా తన భర్త, తన ఐదేళ్ళ అబ్బాయికి తండ్రి అయిన ఒక "శ్రీ" నుంచి తనకు విడాకులు ఇప్పించమని అమెరికాలోని ఫ్లోరిడా ప్రాంతంలో ఉన్న కోకో బీచ్ కు చెందిన శ్రీ ఒకామె ఇటీవల కోర్టుకెక్కింది.

అయితే ఆమెను పెళ్ళాడినప్పుడు పురుషుడుగానే ఉన్న ఆమె భర్త (?) ఆమెద్య మొరాకో వెళ్ళి, లింగ భేదం తెచ్చి పెట్టే శస్త్ర చికిత్స చేసుకుని శ్రీగా మారి పోయాడు (మారిపోయింది అనాలా?). అందుకు 'ఆమె'గా మారిన అతను చెప్పే కారణం విచిత్రంగా ఉంది. "పుట్టినప్పటి నుంచీ నేను ఆడపిల్లనని అనుకుంటూ వచ్చాను. పెళ్ళి చేసుకున్న తర్వాత కానీ నాలో కనిపించే విలక్షణమైన తత్వాన్ని చక్కదిద్దుకోవచ్చని నాకు అనిపించలేదు"

అంటుంది ఆమె. ఇప్పుడు ఆమె పేరు కేరీ ఆన్ ఇయర్ త్రోన్. తన భార్య వివాకుల కేసులో తాను వాదించదలుచుకో లేదని ఆమె స్పష్టంచేసింది!

మా ఆకాశవాణి కేంద్రాధికారులు, తక్కిన ఉద్యోగులు-నాకు ఎంతో ప్రోత్సాహాన్ని ఇచ్చారు. ఇస్తున్నారు. గాయనిగా నేను సంపాదించిన పేరు-చాలావరకు ఆకాశవాణి సంపాదించి పెట్టింది" అంటారు ఆమె.

'ఇవాళ ఆమె తమదంటూ ఒక బాణీలో పాడుతున్నారు' అని సంగీత కోవిదులు పేర్కొంటూ ఉంటారు. మరి తమ బాణీని ఆమె ఎవరికైనా నేర్పుతున్నారా? లేదా?

ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానం చెబుతూ-"ఉద్యోగ నిర్వహణతోనూ, కచేరీలతోనూ నాకు తీరిక అట్టే ఉండదు. అయితే నేను కొందరికి సంగీతం నేర్పాను. కాని మధ్య మధ్య కచేరీలు చెయ్యడానికి దూర ప్రాంతాలకు వెళ్ళిపోతుండడంవల్ల-నా దగ్గర సంగీతం నేర్చుకోవాలనుకునే వారికి అటంకం కలుగుతుందన్న ఉద్దేశంతో ఎక్కువ మందికి సంగీతం నేర్పలేక పోతున్నాను." అన్నారు ఆమె.

శ్రీరంగం గోపాలరత్నం సుభీభవ సంస్థ నిర్మించిన 'వికారి రాముడు' చిత్రంలోనూ, తిరుపతి దేవస్థానం వారు నిర్మించిన 'శ్రీ వేంకటేశ్వర వైభవం' చిత్రంలోనూ పాటలు పాడారు. 'శ్రీ వేంకటేశ్వర వైభవం' లోని 'ఒక పిలుపుతో' అన్న పాట ఇటీవల బాగా ప్రచారం పొందింది.

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం వారు ఆమెను 1969లో దేవస్థానం ఆస్థాన విద్వాంసురాలిగా నియమించారు. "ఈ గౌరవం నాకు కలగడం నా అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను" అన్నారు ఆమె.

1968లో ఆమె పాడిన అన్నమాచార్య కీర్తనలు కొన్ని 'ఎక్స్ టెండెడ్ ప్లే' రికార్డు రూపంలో వెలువడ్డాయి. "త్వరలోనే నేను పాడే అన్నమాచార్య కీర్తనలు మరికొన్ని-లాంగ్ ప్లే రికార్డు రూపంలో వెలువడగలవు" అన్నారు ఆమె.

"సంగీత రంగంలో నేను సాధించినది చాలా తక్కువ. అందువల్లే ఇప్పటికీ ఎడతెరపి లేకుండా సంగీత సాధన చేస్తూ ఉంటాను. ఎప్పటికప్పుడు కొత్త కీర్తనలు నేర్చుకొని, వాటిని సక్రమంగా పాడడానికి ప్రయత్నిస్తుంటాను" అంటారు శ్రీరంగం గోపాలరత్నం.

ఆమె సంగీత ప్రతిభ గాత్ర సంగీతానికే పరిమితమైనది కాదు. వీణ వాయించడంలో కూడా ఆమె నిపుణురాలే!

వనిత మాటల కొలువు - 21

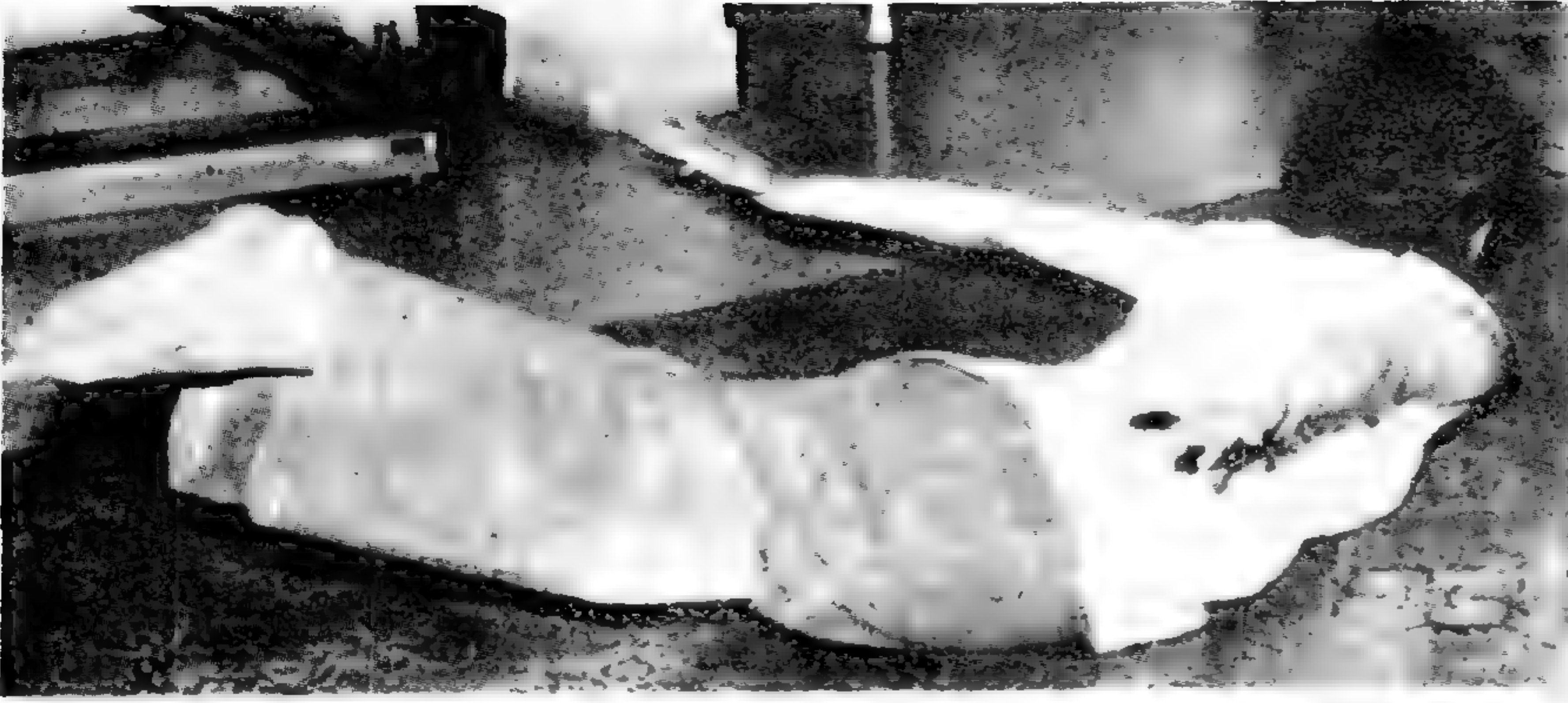
1 శా	ర	12 ద		2 ఆ	న	సూ	13 య
లి		మ		రుం			ము
3 ని	14 చ		4 రా	ద			న
	స			5 తి	ది	15 ఆ	
	6 వి	16 న	త			7 యో	గ
		8 ళి		9 దే	యా	ని	
10 ఆ	శ్చే	ని		వ		16 జ	17 ర
హ			11 డా	కి	ని		మ

సరైన సమాధానం

పై సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానాలు పంపినవారు :

1. ఎ. సత్యవతి, మదకళిర
2. ఆర్. పద్మా శ్రీనివాసన్, హైదరాబాద్-32
3. ఐ. లక్ష్మి, మంచిన్యాల
4. బల్ల విజయలక్ష్మి చంద్రమౌళి, హైదరాబాద్
5. జి. లక్ష్మి, హనుమకొండ
6. ఎన్. ఉమాకుమారి, పామర్రు
7. తల్లాప్రగడ కామేశ్వరి, ఆచంట
8. ఆర్. సత్యాదేవి, హైదరాబాద్-48
9. ఎమ్. వెంకటమణి, అదిలాబాద్
10. ఎమ్. వెంకట లక్ష్మమ్మ, ఆదోని
11. ఐ. సుబ్బలక్ష్మి, విజయవాడ-2
12. ఆర్. రమాదేవి, హైదరాబాద్-16
13. ఐ. సుశీలారాణి, మద్రాసు-1
14. వరుదుజ్ఞానేశ్వరి, అలుడు (శ్రీకాకుళం జిల్లా)

బహుమతి మొత్తం రూ. 150 లను వీరందరికీ సమానంగా పంచి, అందజేస్తున్నాము.

ప్రసారమెట్రిక్స్

2

3

ఈసారి మరికొన్ని అభ్యాసాలు వివరిస్తున్నాను. వీటివల్ల కూడా శరీరానికి అందమూ, ఆరోగ్యమూ ఏర్పడగలవు.

మొదట వెన్నెముక, భుజాలు, మెడ మొదలైన శరీర భాగాలకు బలం చేకూర్చే అభ్యాసం గురించి చెబుతాను.

ఈ అభ్యాసం చెయ్యడం ఎలా? చదునుగా ఉండే నేల మీద బోర్లగిల పడుకోవాలి. అలా పడుకుని చేతులను వెనుకవైపుగా మీదికెత్తాలి. అలాగే కాళ్ళను కూడా మీదికెత్తాలి. కడుపును నేలకు బాగా అన్ని ఉంచి ఆ స్థితిలో ఊపిరి బిగించి ఆరు సెకండ్లబాటు ఉండాలి. (చిత్రం-1 చూస్తే ఈ అభ్యాసం ఎలా చెయ్యారో తెలుస్తుంది.)

కొందరికి తొడలలో అనవసరమైన కండ పేరుకుపోతుంది. 'తొడలలోని అనవసరమైన కండను తగ్గించడానికి మార్గం లేదా?' అని నన్ను కొందరు అడుగుతూ ఉంటారు. అటువంటి వారికి పనికివచ్చే అభ్యాసం ఒకటి ఉంది.

ఆ అభ్యాసం చెయ్యడానికి—ఒక కుర్చీ ముందు (చిత్రం-2 లో చూపిన కుర్చీవంటి కుర్చీ అయితే మంచిది) కాళ్ళుచాపి కూచోవాలి. చేతులు కట్టుకుని, కుర్చీ కాళ్ళ మధ్య కాళ్ళను బోనిచ్చి కుర్చీని పక్కలకు నెట్టే ప్రయత్నం చెయ్యాలి. అలాగే కుర్చీ కాళ్ళకు వెలుపల (చిత్రం-3లో చూపినట్లు) కాళ్ళు ఉంచి కుర్చీని నెట్టే ప్రయత్నం చెయ్యాలి.

ఇలా ఆరు సెకండ్లబాటు — ఊపిరి బిగించి ఉంచి ఈ అభ్యాసం చెయ్యాలి.

ఇక మరో అభ్యాసం గురించి చెబుతాను. ఈ అభ్యాసం చెయ్యడం వల్ల వీపు మీది భాగం, తొడల వెనుక భాగాలు, చేతులు బలం పుంజుకుంటాయి.

ఒక కుర్చీ వెనుక నిలబడి, చిత్రం-4లో చూపినట్లు కుడికాలును వెనక్కు ఎత్తి, కుడి చేత్తో పట్టుకుని లాగాలి. అలా చేస్తున్నప్పుడు ఎడమచెయ్యి కుర్చీ మీది భాగాన అని ఉండాలి. ఇలా ఆరు సెకండ్లబాటు ఈ అభ్యాసం చెయ్యాలి. మళ్ళీ ఎడమకాలిని ఎడమచేత్తో ఎత్తి పట్టుకుని ఈ అభ్యాసం చెయ్యాలి.

శారీరమలాచంద్రుక్

సమస్యలూ-సలహాలూ

నిర్వహణ : కమలా వసంతకుమార్

కె. బి. డి

మా తమ్ముడు (14 సం.లు) నలుగురు ఆడపిల్లల తర్వాత పుట్టడం మూలాన గరాబంగా పెరిగాడు. చదువు రాలేదు; దొంగతనాలు వచ్చాయి! ఎప్పుడూ సినిమాలు చూస్తాడు. కోప్పడితే మూడు నాలుగు రోజులవరకూ ఇంటి చాయలకు రాదు. వాడి గురించి, ఇంటిల్లిపాదిమీ దిగులు పడడం తప్ప ఇంకేమీ చెయ్యలేక పోతున్నాం. సామదాన భేద దండోపాయాలన్నీ వృధా అయినాయి. వాడు మారాలంటే ఏంచేయాలి? మీరు చెప్పిన ప్రకారం చూస్తే, ఇందులో మీ అందరి తప్పు కూడా కనిపిస్తున్నది. నలుగురు ఆడ పిల్లల తర్వాత పుట్టడం-అందరూ గారం చేస్తే అలాగే తయారవుతాడు! అందుకనే, తల్లిదండ్రు లెవరూ కూడా పిల్లల్ని 'అతి ముద్దు' చెయ్య కూడదు. ఇప్పుడు అతనికి వద్దాలుగేళ్ళు వచ్చాయి కాబట్టి, ఎవరు ఏం చెప్పినా వివదు! ఆ వయసు అలాంటిది. చెయ్యగలిగేదేమిటంటే-అతన్ని 'చైల్డ్ గైడెన్స్ క్లనిక్'కు పంపడం. అక్కడ వుండే మానసిక తత్వవేత్త, అతన్ని దార్ల పెట్టడానికి కృషి చేస్తారు. (ఇవి - మీ పూరిక దగ్గర్లో వున్న పెద్ద పూళ్ళలో వుంటాయి-విచారించండి.)

దొంగతనం చెయ్యడం మరి ఎక్కువగా వున్నట్టయితే-అటువంటి పిల్లల్ని నరైన మార్గంలో పెట్టే స్కూళ్ళలో జేర్పించండి. అక్కడ అతనికి మంచి క్షణ ఇస్తారు; మంచి బోధనా చేస్తారు ఈ స్కూళ్ళను ప్రతి రాష్ట్రంలోనూ ప్రభుత్వమే నడుపుతున్నది. 'జువెనైల్ కోర్టు' ద్వారా అతన్ని అలాంటి స్కూల్లో జేర్పించవచ్చును. ఆ కోర్టులో వుండే 'ప్రావేషన్ ఆఫీసర్'ను కలుసుకుని, మీ సమస్య వివరించండి. అతను సహాయం చేస్తాడు.

ఎ. ఎల్.

నా వయసు 18 సంవత్సరాలు. నాలుగేళ్ళ క్రితం నాకు ఒక అతనితో పరిచయమై, అది ప్రేమగా మారి, ఇవాళ నన్ను చిత్రవధ చేస్తున్నది! అతనిది మా కులం కాదు. పైగా అతనికి ఇద్దరు అన్నలు, ఇద్దరు చెల్లెళ్ళూ పెళ్ళి కావలసినవాళ్ళు వున్నారు. ఈ పెళ్ళిళ్ళు జరిగితేనే కాని, తను పెళ్ళిమాట ఎత్తడానికి వీలేదని ఆయనంటున్నాడు. కాని, మాయింట్లోని పరిస్థితులు అనుకూలంగా లేవు. మాయింట్లో నేను ఒక్కతైనే పెళ్ళికి వున్నాను. అంచేత, నాకు తొందరగా పెళ్ళి చెయ్యాలని మావాళ్ళు తొందరపడుతున్నారు. మా 'ప్రేమ' విషయం మా ఇంట్లోనూ తెలీదు; వాళ్ళ ఇంట్లోనూ తెలీదు. చెబితే మా వివాహానికి అంగీకరించరు! మరి, ఏంచెయ్యాలి? తెలీక, ఏ మాటా మాట్లాడ లేక నిత్యం సంఘర్షణలో పడి సరిగిపోతున్నాను. కొద్ది రోజుల్లో ఏచ్చిదాన్ని అవుతానేమో-అని కూడా అనిపిస్తోంది. నేను ఏంచెయ్యాలి? ఎవరితో ఎలా చెప్పాలి?

మీ 'సమస్య'ను మీరు 'అతని'తో గట్టిగా చర్చించారా? లేదా? అది ముఖ్యం. పోతే, 1973 లో మీకు అతనికి మధ్య ప్రేమాంకురం జరిగిందంటే - ఏడు సంవత్సరాలపాటు నిరీక్షించడం అన్నది - సామాన్యమైన విషయం కాదు! మీ తల్లిదండ్రులుగాని, అతని తల్లిదండ్రులుగాని, కులాంతర వివాహానికి అంగీకరించకపోయే పక్షంలో మీరు ఇద్దరూ ఒక 'గట్టిపట్టు' మీద వుండాలి. ఈ విషయంలో మీకంటే 'అతని' పట్టు బాగా వుండాలి. ఉంటే-మీ వివాహం అసాధ్యమైన విషయమేమీ కాదు. మీరిద్దరూ గట్టిగా చర్చించుకుని, ఒక నిర్ణయానికి వచ్చి ఆ విషయాన్ని మీ పెద్దలకు

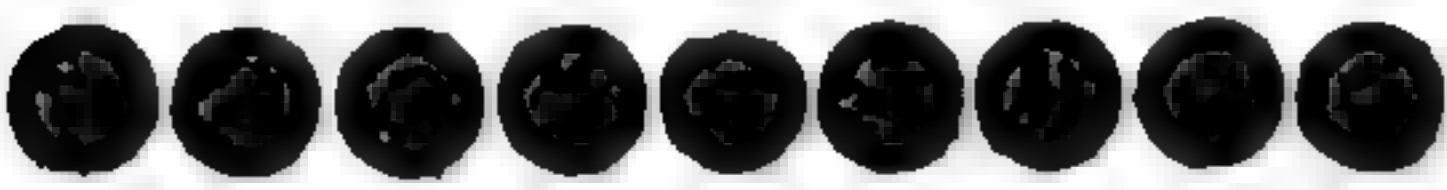
సామ్యంగా వివరిస్తే బాగుంటుంది. మీరిద్దరూ ఒక నిశ్చితాభిప్రాయానికి రాకుండా, పెద్దలలో మాట్లాడం వల్ల ప్రయోజనం ఏమీ వుండదు. అంచేత-మీరు గట్టిగా ఆలోచించుకోండి. ఈ విషయమై తొందరగా ఒక నిర్ణయానికి రావడం మంచిది. అంతవరకూ మీరు నిబ్బరంగా వుండాలి. ఒక గొప్ప విషయాన్ని సాధించబోతున్నాననే - దృఢ నిశ్చయంతో, ప్రసన్నంగా వుండాలి.

ఎ. కె.

నేను వివాహితను. మాకు ఇద్దరు పిల్లలు సంతానం. నా భర్త నన్ను ఎంతో ప్రేమగా చూసుకుంటాడు. నాకు ఏరోటూ లేదు. కాని, మానసికంగా ఒక రకమైన వేదనను అనుభవిస్తున్నాను. ఏమిటంటే-వివాహం కాకముందు, నేను నా 17, 18 సంవత్సరాల వయసులో తెలియక-'తప్పు' చేశాను. ఇది నా భర్తకు ఏ మాత్రమూ తెలియదు! కాని, ఏ విధంగానైనా, తెలిస్తే-నాబ్రతుకు ఏమవుతుందో నని - నేను ఆలోచిస్తున్నప్పుడల్లా నా జీవితం భయంకరంగా కనిపిస్తుంది. మానసికంగా నేను పొందే ఆందోళన, ఆవేదన-చెప్పలేను. ఎంతగా మరిచి పోదామన్నా మరిచిపోలేకుండా వున్నాను. నేను - ఆయనను 'మోసం చేశానా' అని అనిపించినప్పుడల్లా - బాధపడుతూనే వుంటాను. నాబాధ ఎలాపోతుంది? నా వేదనకు పరిష్కారం ఏమిటి?

మీకు వివాహమైంది; ఇద్దరు పిల్లలున్నారు; భర్త మిమ్మల్ని ఆదరంగా చూస్తున్నారు! ఐనప్పటికీ, గతంలో జరిగిన 'సంఘటన'ను మీరు గుర్తుకు తెచ్చుకుని బాధపడడం మంచిది కాదు. తెలియక తప్పులు ఎవరైనా చేస్తారు - కాని, అది మానసి

కంగా మిమ్మల్ని కుంగదీయ కూడదు! ఆ 'విషయం' మీరుగా ఇప్పుడు మీ భర్తతో చెప్పడం అనవసరం; చాలా ఆలస్యం కూడా! మీరు, మీ కుటుంబం సుఖంగా వున్నారు. ఎప్పటికైనా ఈ విషయం ఆయనకు తెలిస్తే ఏమవుతుందన్న ఆలోచనను కూడా మానుకోండి. అంతగా తెలిసినప్పుడు, మీ భర్తను మీరు 'క్షమార్పణ' అడగడానికి సిద్ధంగా ఉండండి. మీ మంచితనం, భార్యగా మీరు ఆయన వట్ల చూపే ఆదరాభిమానాలూ మిమ్మల్ని క్షమించగలవు. అయితే-దానివల్ల అనవసరంగా మీరు ఆవేదన పడితే-మీ మొత్తం ఆరోగ్యానికే

నరైన పోషకాహారం లేకపోవడం వల్ల వచ్చే వ్యాధులకు గురయి-మన దేశంలో ఏటా 5 లక్షలమంది పిల్లలు చనిపోతున్నట్టుగా 'ఇండియన్ కౌన్సిల్ ఆఫ్ మెడికల్ రిసెర్చ్' వారు చెబుతున్నారు. పేద కుటుంబాలకు చెందిన పిల్లల్లో మరో 70 శాతం - కేవలం పోషకాహారపు కొరతవల్లనే 'ఎదుగు' లేకుండా వున్నట్టుగా కూడా ఆ సంస్థ చెబుతున్నది.

భంగం రాగలదు! ఇందేదో అయిపోయింది; ఇప్పుడు మనం ఏమీ చెయ్యలేం! గతాన్ని తలచుకుని భారవడకండి. మీదృష్టిని ఇంకోవైపు తిప్పుకుంటూ, సంతోషంగా కాలం గడవండి! "అనారోగ్యమైన శరీరం కంటే, అనారోగ్యమైన మనసు ప్రమాద మైనది" అంటారు-వైద్యశాస్త్రవేత్తలు.

ఆర్. డి.

నాకు ఇప్పుడు 31 సంవత్సరాల వయసు. మా తల్లి దండ్రులకు మేము ఏడుగురం సంతానం. ఐదుగురు ఆడపిల్లలు; ఇద్దరు మగపిల్లలు. మా తల్లి ఆ మధ్యనే కాలం చేశారు. అక్కయ్యకు,

అన్నయ్యకు. తమ్ముడికి, చెల్లికి వివాహాలు జరిగాయి. నేను, ఇద్దరు చెల్లెళ్ళుమూ పెళ్ళికి వున్నాము. నేను మూడోపాఠం వరకే చదివాను; ప్రస్తుతం హిందీ పరీక్షలు రాస్తున్నాను. ఇంటి పనంతా నేనే చేస్తాను. గతంలో నేను జబ్బు పడడంతో, చాలా బలహీనంగా వుంటాను. నాకు వివాహం కాలేదన్న సమస్య ఎప్పుడూ నన్ను వేదిస్తూవుంటుంది. ఒకవేళ ఆ జబ్బు చెయ్యడంతో డాక్టరు నేను వివాహానికి పనికిరానని చెప్పారా? లేక, నాకు చదువులేదనీ, 'పెద్ద అందగత్రెను కాననీ నాకు మా పెద్దలు వివాహ ప్రయత్నం చెయ్యకుండా ఆపారా....? నాకేమీ అర్థం కావడం లేదు. నా చెల్లెలికి పెళ్ళి చేశారుగాని, నా విషయం ఎందుకని వట్టించుకోలేదో - నాకు అర్థం కాని పెద్ద ప్రశ్న! నా పెళ్ళి విషయం ఎవర్ని ఆడగలి? ఆడగలేను. తల్లి వుంటే, ఇలాంటివి చెప్పకోవచ్చు. నాకు వయసు మీరి పోతున్నది. మా అన్నలు నన్ను ప్రేమగానే చూస్తున్నా - నాకూ వివాహం కావాలనీ, నేనూ అందరిలాగా సంసారం చెయ్యాలనీ ఎంతగానో ఆశ పడుతున్నాను. కనీసం, రెండో పెళ్ళి సంబంధం వచ్చినా చాలు! కాని, ఈ విషయమై నేనుగా - ఎలా ఆడగలి? అసలు నా పెళ్ళి ప్రయత్నం ఎందుకని చెయ్యడం లేదు? - ఈ ప్రశ్నలతో భారపడుతున్నాను. మీ సలహా ఏమిటి?

మీకు 30 సంవత్సరాలు దాటిపోయాయి అంటే, మీరు నిర్భయంగా మీ మనసులోని కోరికను ఎవరికోవైనా చర్చించవచ్చు; ఆ హక్కు మీకు వుంది! మీ వివాహ విషయం మీ పెద్దలు ఎందుకని ఆలోచించడం లేదో - అర్థంకాని విషయమే. అంచేత, మీరు మీ పెద్దన్నయ్య దగ్గర. కూర్చుని, మీ శరీర బలహీనతకు కారణం ఏమిటి? అప్పుడు వచ్చిన జబ్బు ఏమిటి? డాక్టరు ఏం చెప్పారు? - అన్న విషయాలు అడగండి. పెళ్ళి విషయమై కూడా సిగ్గు పడకుండా, అడగవచ్చును. కారణం ఏమిదో తెలుసుకోవలసిన అవసరం వున్నది గదా! మీకు వివాహం కాదేమోనన్న దిగులుతో, భారపడకండి. మీకున్న 'బలహీనత' ఏమిదో, దేవివల్లో తెలిస్తే- ఆ సమస్య పరిష్కారం అవుతుంది. అనవసరంగా కొందరవడి, ఎవరో ఒకర్ని చేసుకుంటాననే నిర్ణయానికి మాత్రం రాకండి-దానివల్ల మీ భావి జీవితంలో కొత్త సమస్యలు ఏవైనా కలగవచ్చు.

మగువ - మనసు

మరపురాని మధుర కణాలు
యవ్వనానికే అగ్ని కణాలు....
మనసూగించే విరహతాపాలు
జీవనగీతికి సంగీతాలు....

ఎద ఎగసి పడుతుంటే - మది ఫులకరిస్తుంది
తనువూగి పోతుంటే....మగువ సోలిపోతుంది
మనువాడు మగనికోసం

మగసిరి కల రేడుకోసం

దినమొక కణంగా....రేయొక యుగంగా

మదిలేని ఎదతో, తూగాడు తనువుతో....

రేపు తప్పకొస్తాడనీ....మంగళ

సూత్రమిస్తాడనీ

మల్లెపూలు తెస్తాడనీ మనసు మరిపిస్తాడనీ

మానులా....వరికాసిన చేనులా

విరబూసిన పూవులా

ప్రతి మగువా....పరికిస్తుంది;

ఆ దశలో....తరియిస్తుంది.

ఎదురు చూసిన కణాలలో

వికసించిన పుష్పం కాక....ముడుచుకునే

కూర్పుంటుంది;

సిగ్గులతో....మొగ్గవుతుంది

మనువాడిన మర్నాటికే,

ముదుసానప్పగమారి

ముత్తయిదువు అవుతుంది,

ఒక ఏటికే తల్లియై....బాధ్యతలవల్లియై

కొత్త మోజు తిరింది....అసలు

పెళ్ళి పొరపాటుంటుంది!

సంసారం....సాకారం

యవ్వనం....యమగుండం

ఏదీ వద్దు....అసలేదేవద్దు....

తాత్కాలిక మోహంలో....పడిపోనేవద్దు!!

తిరిగే....'జీవన చక్రం'

తిరుగుతూనే ఉంటుంది

ప్రతి మగువకు "స్వానుభవం"

ఆ పైనే 'లోకానుభవం'!!

— "ప్రభు" —

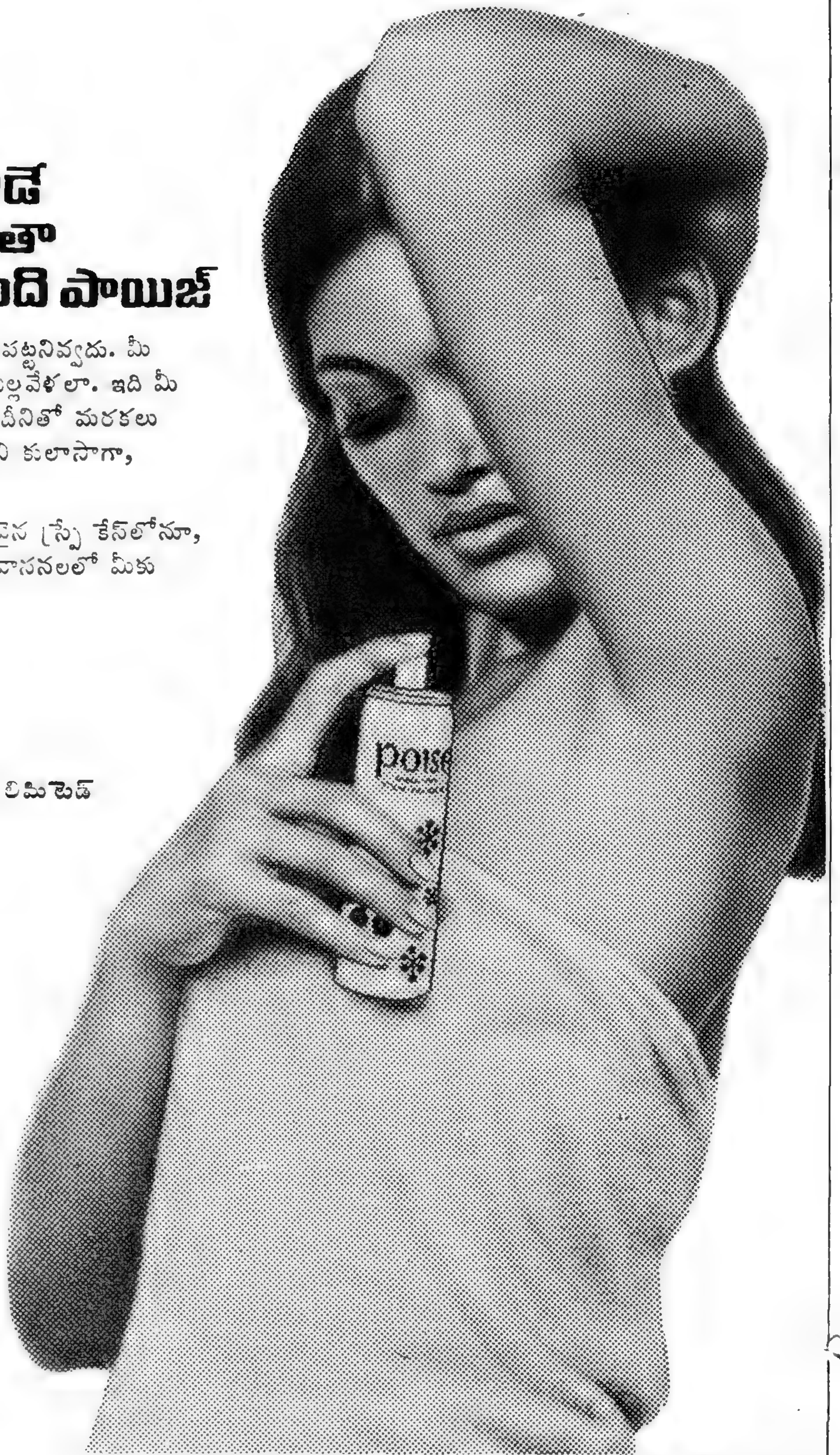
స్నానంచెయ్యగానే ఉండే తాజాదనాన్ని రోజంతా లలాగే నిలబెడుతుంది పాయిజ్

పాయిజ్ డియోరెంట్ మీ వంటికి చెమట పట్టనివ్వదు. మీ చుట్టుపక్కల్ని అహ్లాదంగా ఉంచుతుంది, ఎల్లవేళలా. ఇది మీ వంటిని చిరచిరలాడనివ్వదు. మీ బట్టలకు దీనితో మరకలు పడవు. రోజంతా మీరు హాయిగా, యుమ్మని కులాసాగా, తాజాగా ఉండచ్చు.

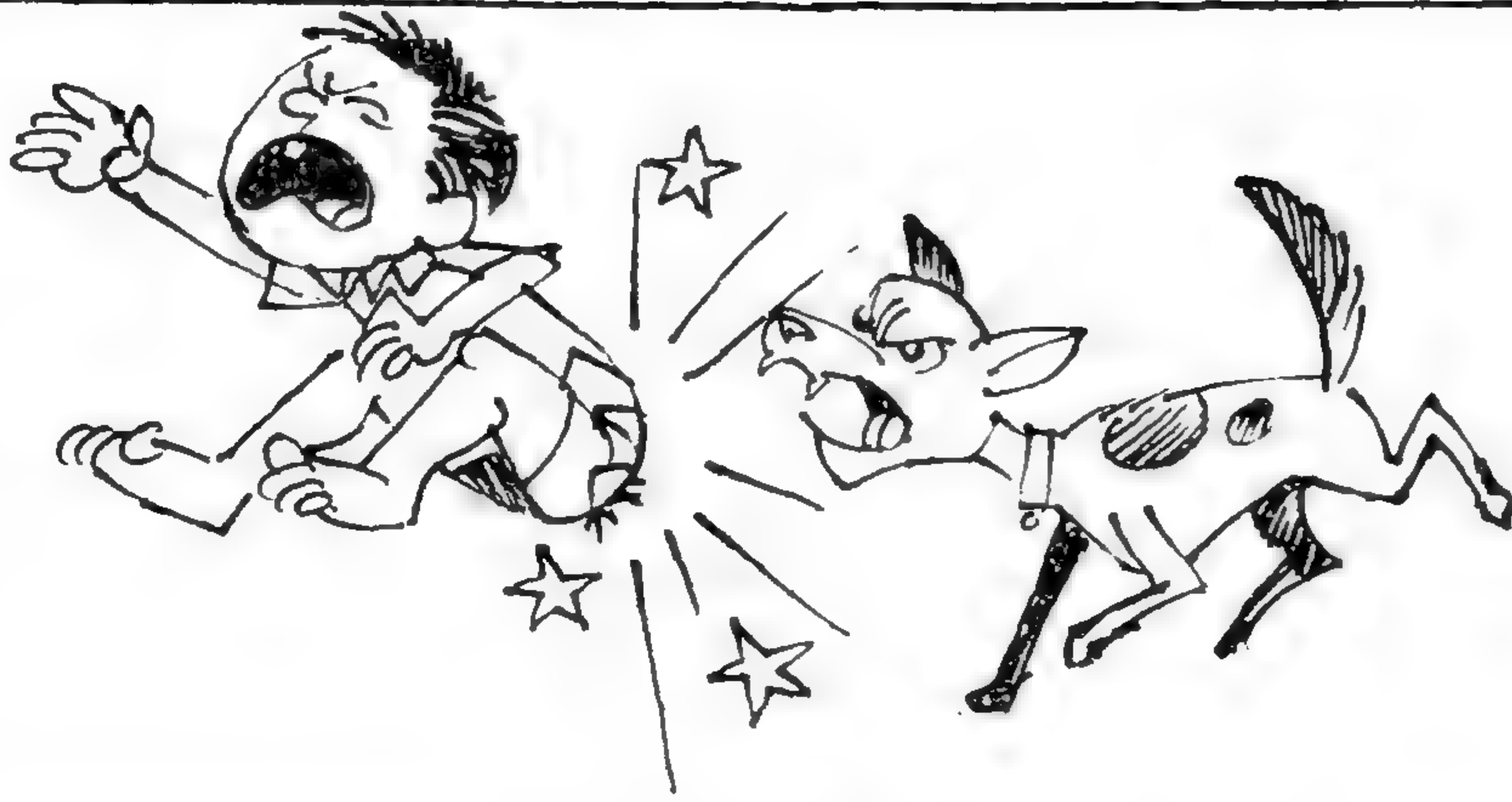
పోల్-ఆన్ కన్ట్రైన్లలోనూ, లేదా అనుచైన స్ప్రే కేస్లోనూ, వాతే, పైల్డ్ ఫ్లవర్ అనే రెండు తీరుల సువాసనలలో మీకు దొరుకుతుంది.

పాయిజ్

మార్కెట్ చేసేవారు : రాలీస్ ఇండియా లిమిటెడ్

U-PD-14 TL

కుక్కకాటు

మరిన దేశంలో ప్రతి యేడాది నగటున 50 వేల మంది దాకా పిచ్చి కుక్కల కాటు వల్ల మరణిస్తున్నారని ఇటీవలే వైద్యనిపుణులు పేర్కొన్నారు.

ఇలా మరణించే వారిలో ఎక్కువ మంది పిల్లలే అన్నారు ఆ నిపుణులు.

చాలామంది పిల్లలు తెలిసో తెలియకో పూర కుక్కలను ఉసిగొలుపుతూ ఉంటారు. అటువంటిప్పుడు ఆ కుక్కలు అపిల్లలను కరవ వచ్చు. ఇళ్ళలో ఉన్న పెంపుడు కుక్కలు కూడా ఒక్కొక్కప్పుడు కరుస్తూ ఉంటాయి. ఈర కుక్క కరిచినా, అరోగ్యకరమైన పెంపుడు కుక్క కరిచినా కూడా వెంటనే వైద్యులను సంప్రదించడం చాలా మంచిది.

పిచ్చి కుక్క కరిచినప్పుడు ఆ కాటు గుండా దానిలో ఉన్న సూక్ష్మజీవులు మానవ శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తాయి. వెంటనే తగిన వైద్యం చెయ్యకపోతే ఆ సూక్ష్మజీవులు మనిషి మెదడులోని ఒక ప్రధాన భాగంలోకి చేరుకుని క్రమంగా మరణానికి దారి తీస్తాయి.

పిచ్చి కుక్కల కాటువల్ల 'రాబిన్' (దీన్నే 'హైడ్రో ఫోబియా' అని కూడా అంటారు) జబ్బు వస్తుంది. కొన్ని కుక్కలు కొందరు మనుషులను ప్రేమగా నాకుతూ ఉంటాయి. ఆ కుక్కలు నాకే చోట ఏవన్నా గాయాలూ, పుళ్ళూ ఉంటే కుక్కలాలాజలం ద్వారా దానిలోని సూక్ష్మ జీవులు మానవ శరీరంలోకి ప్రవేశిస్తాయి. (కేవలం కుక్కలే కాకుండా, జబ్బువది ఉన్న పిల్లలు, నక్కలు, తోడేళ్ళు, ముంగిసలు, గబ్బిలాలు - చివరికి అవులు మొదలైనవాటి లాలాజలం ద్వారా మనిషి శరీరంలోకి సూక్ష్మ క్రిములు ప్రవేశించే ప్రమాదం లేకపోలేదు!)

'రాబిన్' క్రిములు మానవ శరీరంలో పొదగ

బడడానికి వారం వది రోజులు పడుతుంది. పిచ్చి కుక్క కరిచినా బొద్దు చుట్టూ ఇంజెక్షన్లు వేయించుకోవలసి వస్తుందన్న భయం కొద్ది చాలామంది కుక్క కాటును అలక్ష్యం చేస్తారు. మొదట ఏమీ కాక పోయినా, రోజులు గడిచే కొద్దీ కుక్క కాటు ప్రమాదానికి దారి తీస్తుంది. మరి కొందరు 'కుక్క కాటుకు చెప్ప దెబ్బ' అనుకుని ఆ చికిత్స చేసు

కుంటారు. ఆ చికిత్సకు ఫలితం ఏదన్నా ఉందో లేదో ఎవరికీ తెలియదు! అయితే 'తగిన వైద్య సౌకర్యాలు ఉన్నప్పుడు కుక్కకాటును ఎందుకు అశ్రద్ధ చెయ్యాలి?' అని అడుగుతారు వైద్య నిపుణులు.

కరిచే కుక్కలన్నీ పిచ్చికుక్కలు కాకపోవచ్చు. అయితే ఏ మనిషివైనా ఒక కుక్కకరిస్తే ఆ కుక్కను కొన్నాళ్ళబాటు పరిశీలించాలి. కొందరు పిచ్చి కుక్క కరవగానే దాన్ని చంపేస్తారు. అలా చంపకుండా, దాన్ని జాగ్రత్తగా పట్టుకోవడం చాలా అవసరం. (అది మళ్ళీ ఎవరినీ కరవకుండా

జాగ్రత్త తీసుకోవడం మరీ అవసరం.) ఇలా కుక్కలను పరిశీలించడంవల్ల, వాటిలో కరిచినప్పుడు లేని లక్షణాలు ఏవైనా కొత్తగా కలుగుతున్నాయేమో చూడాలి.

మామూలుగా పిచ్చి కుక్క కరిచినప్పుడు తగిన వైద్యం చేయించకపోతే - మనిషికి నీరు మింగుడు వడదు; అగాంతిగా ఉంటుంది; పనుకు ఉంటుంది; ఏదన్నాకాకడానికి భయంగా ఉంటుంది. ఒకవేళ కుక్క కరిచిన వెంటనే వైద్యం చేయించలేకపోయినా ఈ లక్షణాలు కనబడిన వెంటనే అయినా వైద్యం చేయాలంటారు. అయినా-అలా వైద్యాన్ని వాయిదా వెయ్యడమూ మంచి పద్ధతి కాదు.

కరిచిన కుక్క అరోగ్యంగా ఉంది, మామూలు గానే ఆహారం తిని, నీరు తాగుతూ ఉంటే భయ వడక్కరలేదు. అటువంటి కుక్క కరిస్తే అంతగా అపాయం జరగదు.

కుక్క కరిస్తే ఎటువంటి ప్రథమ చికిత్స చెయ్యాలి? కాటు తిన్న వ్యక్తిని పీలున్నంత త్వరగా తగిన వైద్యుని దగ్గరికి తీసుకుపోవడం చాలా ముఖ్యం. కాటువల్ల తగిలిన గాయాన్ని పరిశీలించి, కాటు రోతుగా ఉంటే మంచి నీళ్ళతో బాగా కడగాలి. కాటువల్ల రోతుగా గాయం తగలక పైపైనే నన్నని గాయం తగిలితే దానిమీద లైసాల్ వంటి ఆంటిసెప్టిక్ మందు ఏదన్నా పూయడమే తగిన ప్రథమ చికిత్స.

పిల్లలకు కుక్క కాటు గురించి తెలియజెప్పడానికి ఏవన్నా పిచ్చి కుక్కలు ఉంటే వాటి గురించి అరోగ్యశాల వారికి తెలియజెయ్యడానికి - పెద్దలు శ్రద్ధ వహించాలి.

ఎవరూ ఏమీ మాట్లాడలేకపోయారు. విషయం తెలుసుకున్న శేఖర్ జానికమ్మనూ, రాధను గుంటూరుకు ప్రయాణం చేశాడు. శవాన్ని అక్కడకు తీసుకొచ్చినట్లుగా తెలిగ్రాంలో వుంది.

శేఖర్ దురుగ్గా మాట్లాడుతాడేమోనని అతణ్ణి వద్దన్నది రాధ. జానికమ్మనైనా-ఎంత వేదన కలిగినా, ఒక్కమాటైనా మాట్లాడకుండా వుండేట్టయితేనే రమ్మంది రాధ.

“కన్నకూతురి ఆఖరు చూపుకోసం, నా క్రోధాన్నడచుకుని నోరెత్తకుండా వస్తానే!” అని బతిమాలింది జానికమ్మ.

*

ఒళ్ళు కాలి మరణించిన చెల్లెలి శవం భయానకంగా, వికృతంగా హృదయవిదారకంగా కనిపించింది రాధకు.

“నీ అందం నీకు శత్రువని, చివరి రూపం గుర్తుకొస్తే అసహ్యించుకునేలా నీకు నీవే శిక్ష విధించుకున్నావా? చెల్లీ!” పైకి అనలేక రోపల్నే గొణుక్కుంది రాధ.

జానికమ్మ కుమిలి కుమిలి ఏడుస్తూ కూర్చుంది.

పాప “అమ్మా....అమ్మా....” అంటూ గోలగా ఏడుస్తోంది.

*

రాధ

సోన్నలూరు
పద్మావతి

జరగవలసిన తతంగమంతా ముగిసినతర్వాత, జానికమ్మ, రాధ ప్రయాణమై, నిరంజనరావుతో చెప్పడానికి అతని రూముదగ్గరకెళ్ళి నిలుచున్నారు.

సౌద పోదోకేసి చూస్తూ కన్నీళ్ళు కారు స్తున్నారు అతను.

“రావుగారూ! మేము వెళుతున్నాం....పాపను తీసికెళ్ళమంటారా!” అంది రాధ మనసులో దావానలం దాచుకుంటూ-నెమ్మదిగా.

“రాధాదేవిగారూ! సౌద నన్నన్యాయం చేసి పోయిందండీ....నా....సౌద....”

“ఎవరు ఎవర్ని అన్యాయం చేశారో నాకు తెలుసు. సౌద నాకు జాబు వ్రాసింది ఇప్పుడవన్నీ ఎందుకూ? నేనడిగిందానికి సమాధానమివ్వండి.” విశతంగా చూస్తూ అన్నది రాధ.

“సౌద, చివరి కోర్కె గూడ అదే: తీసి.... కెళ్ళండి....” పాప నొక్కసారి హృదయానికి హత్తుకుని రాధ చేతికందిచ్చాడు. అప్పుడే అక్కడి కొచ్చిన సౌద అత్తగారు “తీసుకెళండమ్మా! నేనే చెప్పాలనుకుంటున్నాను. రేపు వాడికెవరైనా పిల్లనివ్వనోస్తే ... పాపను పెంచడానికి భయపడొచ్చు. ప్రస్తుతం దాన్ని చూసేవాళ్ళు కూడా లేరు. నాకు ఓపికలేదు. కావాలంటే పిల్లను పెంచుతున్నందుకు డబ్బు పంపమండీ....” అనబోయింది. అమె మాట పూర్తిగాకముందే “డబ్బు.... డబ్బు.... డబ్బు.... మీకు డబ్బు. హోదా ముఖ్యమైతే మాకు మనసు, మనుష్యులు ముఖ్యం. చిన్న పాపను పెంచలేనంత

దరిద్రులం కాదులెండి! ఆ డబ్బు వాసనతో మానవత్వాన్ని మరిచిపోతుందనే ఈ పాపను మేము పెంచాలనుకుంటున్నాము!” రాధ ప్రతివాక్యంలో ఆక్రోశం, ఆవేదనా ధ్వనించాయి.

జానికమ్మ నిప్పులు రాతే కళ్ళతో చూస్తూ రాధ వెనుకనే కదిలింది.

42

‘మీవాళ్ళు మీకు వేరే సంబంధం స్థిరపరుస్తున్నారు గనుక, నన్ను మా బావ మారవరావు కివ్వాలని మా అమ్మ పట్టుపట్టి కూర్చుంది’ అని యూన్సి ఎన్నో ఉత్తరాలు వ్రాసింది మనోహర్ కు.

ఒక్క రేఖకైనా జవాబురాలేదు. మౌనమే. అయిష్టతకు నూచనగా లావించి మనసు స్థిరపరచుకుని మారవను చేసుకోడానికి తన సమ్మతిని తెలిపింది యూన్సి.

అసంతృప్తిగా పెళ్ళికొప్పుకున్నా. ఓ ఆకాశరణం మెదిలేది యూన్సీ మనసులో-మనోహర్ తనను పెళ్ళి చేసుకుంటానని జాబు వ్రాస్తాడేమోనని.

అందుకే తల్లికి కొన్ని షరతులు పెట్టింది—మనోహర్ తనకై తాను పెళ్ళి చేసుకోవడం లేదని రాస్తేనే, మార్చుతో పెళ్ళి ముహూర్తం పెట్టుకోవాలనీ; పరీక్షలు ముగిసేవరకూ వివాహప్రయత్నాలు చెయ్యవద్దనీ.

దానికి శారదమ్మ వ్యతిరేకించలేదు.

మనోహర్ తండ్రికి అతని దగ్గర నుంచి ఉత్తరాల్పొస్తున్నట్టు తన తల్లి ఇష్టప్రకారం పెళ్ళి సంబంధం స్థిరపరచమన్నట్టు రాస్తున్నాడనీ చెప్పేది కామాక్షమ్మ. త్వరగా యూన్సీకి పెళ్ళి చెయ్యమని ఒత్తిడి చేసేది.

‘మనోహర్ మా సంబంధం చేసుకోనని నేరుగా

రాస్తేనే గాని ముహూర్తం పెట్టుకోము’ అన్నది శారదమ్మ.

“నేను త్వరలో రాబోతున్నాను. వాళ్ళు తొందరపడితుంటే, ముహూర్తాలు ఎప్పుడు పెట్టిస్తున్నారో వ్రాస్తే, నేనెప్పుడు రావడానికి వీలవుతుందో రాస్తాను” అని మనోహర్ వ్రాసిన జాబు తెచ్చి చూపించింది కామాక్షమ్మ.

“అది మా సంబంధమే కావచ్చుగా!” అంది. శారదమ్మ కాస్త ఆశను పెంచుకుంటూ.

“కాదమ్మా! మేమీ మధ్య కామేశ్వర్రావు గారింటికి వెళ్ళి అన్నీ మాట్లాడుకున్నాము. ఆ అమ్మాయి పొటో గూడా పంపేము. వాళ్ళు ‘ప్లిమత్’ కారు. ముప్పైవేలు ఇస్తామన్నారు. అదీ రాసేము. ఆ సంబంధం మీదనే చర్చలు జరుగుతున్నాయి. అమ్మాయి నచ్చిందని పెళ్ళి ఖాయ పరచమని రాసేడు....”

39 40 41

రాధమ తాను పెళ్ళి చేసుకోలేనని ఆమెతో చెప్పలేకపోయాడు మార్చు. రాధతో మరో పారి మాట్లాడే ప్రయత్నం చేస్తే పరికాలు దారుణంగా ఉంటాయని శేఖర్ మార్చును హెచ్చరించాడు. అతను రాధను కూడా బెదిరించాడు. రాధ చెల్లెలు సోద ఆత్మహత్య చేసుకోవడం రాధమా ఆమె కుటుంబాన్నీ మరింత కుంగదీసింది.

ఆ లేఖ చూడగానే శారదమ్మ, యూన్సీని చివరి ఆశ గూడా అంతరించింది.

*

సోమశేఖరాన్ని ఏలిపించి, మార్చుకు విషయం తెలుపుతూ, వచ్చి నేరుగా మాట్లాడి పొమ్మని వ్రాసింది శారదమ్మ.

తన స్వార్థం గానీ, యూన్సీ ఆకర్షణగానీ, తల్లి దండ్రులు, అత్త ఆదేశం గానీ, రాధ ప్రాణ రక్షణార్థం గానీ—ఏదీ ఏమైనా మార్చు ఎంతో ఆలోచించిన మీదట యూన్సీని చేసుకోడానికి ఒప్పుకున్నాడు.

యూన్సీకి తనంటే యిష్టమేనని అత్త చెప్పిన మాట మీద నమ్మకంతోనూ, యూన్సీ తన పట్ల నిరసన భావం చూపనందుకు యూన్సీని తను ముఖా ముఖి ఆడగదలచుకోలేడు.

కొందరి మరణాలు మంచి రోజుల్ని దూరం చేస్తే, కొన్ని కష్టాలు కొన్ని విధాల మేలుచేస్తాయి. అది రాధ విషయంలో యథార్థమైంది. శ్రీధర్, రాఘవయ్యల మరణం మార్చుతో సాన్నిహిత్యానికి అవకాశం కల్పించలేదు.

తన జబ్బు, సోద చావు—ఆమెకు వ్యతిరేకమైనా శేఖర్ ను దూరంగా ఉంచింది.

సోద గురించిన దుఃఖంతో ఎవ్వరూ, దేన్ని గురించి ప్రస్తావించక యంత్రాల్లా పనులు చేసుకపోతున్నారు. అందరికీ పాప ముద్దు మాటలు, అటలు కాస్త ఆహ్లాదాన్ని కలిగించేవి.

శేఖర్ రాధను దేనికి పలకరించడం లేదు. వేరే యింటి ప్రస్తావన లేవడం లేదు.

శేఖర్ అప్పుడప్పుడూ హాస్పిటల్ కెళ్ళి మందులూ, ఇంజక్షన్లూ తీసుకుంటున్నాడు. కారం వెయ్యని పదార్థాలు చేయించుకుని తింటున్నాడు. అతడికేమైందో, ఎవరూ అంతగా పట్టించుకోవడం లేదు.

*

అలా దినాలు దొర్లిపోసాగాయి. ఒకరోజు ఏడుగులాంటి వార్త విన్నది రాధ. అది, యూన్సీతో మార్చు పెళ్ళి గురించిన వార్త. దాన్ని నమ్మలేక పోయింది రాధ. అతడి మీద నీలాపనిందలు కల్పించి చెబుతున్నారని భావించింది.

ఆ ఆలోచన అతడికుంటే తను జబ్బుగా వున్నప్పుడు అతణ్ణి మరొక అమ్మాయిని వివాహం చేసుకోమన్నప్పుడు వాప్పుకుని వుండేవాడు. అతణ్ణి గురించి తనకు చాలా చాలా వినిపిస్తున్నారు. శేఖర్ ఒకసారి “నావి దుర్గుణాలని నీకసహ్యం అంటావే? ఇప్పుడు మార్చు పూర్తిగా మారిపోయాడు. త్రాగుబోతు కూడా అయ్యాడు” అంటే తను నమ్మిందా? ‘నాకు అతడిమీది మనసు విరచడానికి జరుగుతున్న పన్నాగాలు మాత్రమే, లేకపోతే మార్చు ఏమిటి? చెడి పోవడమేమిటి? ఎవరినన్నా పెళ్ళి చేసుకోవడమేమిటి? తను నమ్ముతుందనేనా....హూ....’ మనసులో నవ్వుకుంది రాధ.

‘సరే ఈ రోజే వచ్చాడన్నాడుగా! సాయంకాలం వస్తే అతణ్ణి అడిగితే పోలా?’ అని మనసుకు సరిపెట్టుకుంది.

కాని రోలోపల ఎక్కడో ముల్లులా కనుక్కు మనక పోలేదు—తాను విన్నది నిజమేమోనని.

సాయంకాలం ఎంతో ఉత్సుకతతో నిరీక్షించింది రాధ. కాని మాధవ్ రాలేదు.

నివేద ఏదో పనిమీద వైదేహమ్మగారింటికెళ్ళి వచ్చింది. ఆమె ముఖం కళావిహీనంగా వుంది. అక్కతో ఏమి చెప్పారో అర్థం గాక నిర్లిప్తంగా వుండిపోయింది.

రాధ తరచి తరచి అడిగిన మీదట “మాధవ్ కు గూస్సీనివ్వాలనుకోవడం నిజమేనట....అందరూ నెలపులకు గుంటూరు వెళుతున్నారట....నేను వాళ్ళింటికేళ్ళేసరికి మాధవ్ ఎక్కడికో వెళ్ళాడని ఇంట్లోవాళ్ళు చెప్పారు” అని తెలియపరచింది నివేద.

ఎందుకో నమ్మబుద్ధి కాలేదు రాధకు. అందరూ ఏదో నాటకమాడి తనను శేఖర్ తో కలపాలనుకున్నారుననుకుంది. ప్రొద్దుపోయేదాకా ఎదురు తెన్నులు చూచి నిస్పృహతో పడుకుంది రాధ.

కళ్ళముందు మాధవ్ స్మృతులు మెదిలి కలవరపెట్టాయి. తెల్లవారిన తరువాత వస్తాడని వేయికళ్ళతో చూడసాగింది. వైదేహమ్మ తామంతా గుంటూరు వెళ్ళుతున్నట్లు తమతో చెప్తూ, ఇంకో గంటలో ట్రైనుకు అందరూ వెళుతున్నట్లు చెప్పింది.

అప్పటికి రాధ నమ్మకం సడలింది. యథార్థం చెప్పలేక, దాచలేకనే మాధవ్ ఎదటపడలేక పోతున్నాడని గ్రహించి అందరిలో మాట్లాడే అవకాశం ఎటూ లేదని—తను తెలుసుకోవలసినవి చెప్పవలసినవి అన్ని కాగితం మీద వ్రాసి కవర్లో పెట్టి అంటించింది. తను రివాజ ప్రకారం ‘స్వీట్ల’ ప్యాకెట్లు ‘బ్యాగ్’లో పెడుతుంది గనక ఇంకో కవర్లో ఉంచిన జాబును ఆ ప్యాకెట్ లోనే వుంచి నేరుగా స్టేషన్ కెళ్ళింది.

రాధను చూచి మాధవ్ గతుక్కుమన్నాడు. నేరం చేసి, పోలీసుల్నించి తప్పించుకునే దొంగలా వుంది అతడి ముఖం తీరు.

‘నా సర్వస్వం దోచుకుని నన్ను అనాథను చేసి పోతున్నావా?’ అనే రోషం, ఆవేదనా, రాధ వదనంలో ప్రతిబింబిస్తున్నాయి.

బాధ, విచారం వంటి ఎన్నో భావాలు మేళవించి వున్నాయి మాధవ్ ముఖంలో.

‘ట్రైన్’ వస్తున్న గంట కొట్టారు. అందరూ సామాన్లు సర్దుకునే హడావుడిలో వున్నారు.

“రాధా!....నన్ను అపరాధిగా భావిస్తున్నావా? నేనెందుకు ఈసారి ఇంటికి రాలేదో నీకు తర్వాత తెలుస్తుంది” అంటుంటే మాధవ్ గొంతు బొంగురుపోయింది.

“మాధవ్! నువ్వు కూడా నన్ను వంచి చావా?”....

వెయ్యిగొంతుకలు ఆర్తితో అలమటిందినట్లని పించింది మాధవ్ కు.

“లేదు రాధా! నేను ఏది చేసినా నీ మేలు కోరే....నిన్ను....నిన్ను....”

రైలు వచ్చి స్టేషన్ లో ఆగింది. అందరూ పెట్టెలు ఎత్తుకుంటూ మాధవ్ ను కేకవేసేరు.

“మాధవ్!....ఈ ప్యాకెట్టులో ముఖ్యమైన స్వీట్లున్నాయి. వాటి రుచిచూచి ఆలోచించుకుని పుత్రరం వ్రాస్తావుగా!” ప్రాదేయంగా పలికింది రాధ కంఠం.

ఆమె చేతి మునివ్రేళ్ళు ఆప్యాయంగా నిమిరి ‘అలాగే’ అంటూ ముందుకు సాగాడు మాధవ్.

ట్రైను కదులుతుంటే ద్వారం దగ్గర నిలబడిన మాధవ్ కళ్ళలో నీటి చక్రాలు కదలాడాయి.

అతడి ముఖం—ఎన్నో సందేశాలు, ప్రార్థనలు, వేదనల సమూహంగా గోచరించింది.

మాధవ్ వెళుతున్న రైలు తన గుండెల మీద నుంచి దాటి వెళుతున్నంత బాధ కలిగింది రాధకు.

విచారపూరితమైన మనసుతో నీరసంగా పడే అడుగులతో యాంత్రికంగా స్టేషన్ వదిలింది రాధ.

*

మాధవ్ నుంచి రెటర్ వస్తుందని రోజూ ఎదురు చూచేది రాధ. తన నిరీక్షణ వృథా కాగా నిస్పృహతో స్కూలు కెళ్ళేది. ఒకవేళ మనసు కరిగి తనను పెళ్ళి చేసుకోవడానికి నిశ్చయించి వ్రాయవచ్చు కదా అని ఆశ కలిగినా, మళ్ళీ మరింత చీకటి అలుముకునేది. ‘మాధవ్ కు రూస్సీతో పెళ్ళి’ అనుకున్నప్పుడు తన నరాల నెవ్వరో జివ్వున లాగినట్లయ్యేది రాధకు. ఊణ ఊణం నెత్తిన ఏడుగు పడుతుందని భయం. నిమిషానికి ఓ ఆకాకిరణం తళుక్కుమన్న భ్రమ—వాటి మధ్య వేగిపోయేది రాధ మనసు.

రాధ పరాగ్గా....ఛేబుల్ మీద పుస్తకాలు సర్దుతుండగా, నాలుగుమూలలా పసుపు అంటించిన కవరు కనిపించింది. అనుకోకుండానే రోపరి కాగితం బయటికి తీసి చదివింది. అది ‘శుభలేఖ!’

చకచక చదువుకుంటూ పేర్ల దగ్గరికొచ్చేసరికి పాక్ తిన్నట్టైంది రాధకు. కంపించే చేతుల నుండి శుభలేఖ జారి క్రిందపడిపోయింది.

కాళ్ళు తేలిపోతుంటే, కళ్ళు తిరిగిపోతుంటే, ఛేబుల్ కు చేతులాన్ని విలుచుంది రాధ.

తన సర్వస్వం కోల్పోయినట్లుగా, తను శూన్యంలోకి విసిరి వెయ్యబడ్డట్లుగా భ్రాంతి కలిగింది. కాళ్ళ క్రింద భూమి కదిలినట్టైంది. తను దూది పింజగా మారి గాలిలో తేలిపోతున్నట్లు తోచింది.

చిన్నగా వెళ్ళి మంచం మీద పడుకోవాలను కుంది. కళ్ళు మూతలు పడగా అడుగులు తడబడగా ముందుకు నడిచింది.

ఎవరిదో హస్తం ఆమెను తాకింది. ‘అది మాధవ్ దయవుంటే?’ కాదు కాదు. అది ఎంతో మధురమైన స్పర్శ...ఇంకెవరు ముట్టు కున్నా అలాంటి అనుభూతి కలగదు. అనుకుంటూ రెప్పలెత్తి చిన్నగా చూచి....విషాదంగా నవ్వింది.

తనను రెక్కపట్టి నడిపించే శేఖర్ ముఖం చూడలేకపోయింది రాధ. ఆ ముఖంలో విజయ గర్వం చూడలేదు తను. తన వోటమిని అంగీకరించలేదు. అది విదికే వదలాలనుకుంది. అందుకే నిర్లిప్తంగా వుండిపోయింది.

సహనం తెచ్చుకుని, శేఖర్ వైపు చూచింది. అతడి ముఖంలో ఏ భావనా లేదు. పరికించి చూస్తే పశ్చాత్తాపమేదో మెదిలినట్టైంది. అది తన భ్రమో లేక అతడి నటనో కావచ్చు.

“మావయ్యా! మొదటిసారిగా నిజం చెప్పు! ఇది నీవు నన్ను లొంగదీసుకోవాలని చేసిన ఘన కార్యం కాదుకదా? నిజంగా మాధవ్ బుద్ధిపూర్వకంగా వాప్పుకుని....” ఏదో చెప్పబోతూ, దుఃఖం కట్టలు తెంచుకోగా నోటికి అరచెయ్యి అడ్డు పెట్టుకుంది ఆమె.

“అబద్ధం చెప్పేవాడు నిజం చెప్పినా నమ్మరు రాధా! నేను చేసిన పనిమాత్రం కాదు. నీకు నమ్మకం లేకపోతే హైదరాబాద్ వెళ్ళి సత్యమో కాదో కనుక్కునిరా!” అన్నాడు శేఖర్.

నిర్మలంగా వుండతడి ముఖం.

“అయితే నిజమేనన్నమాట! మాధవ్....! ఎంతపని చేసేవ్....?” అంటూ బావురుమంది రాధ.

ఎవ్వరూ ఆమెను ఓదార్చలేకపోయారు.

మనసును కూడగట్టుకుని ఏదో నిర్ణయించుకుని బ్యాగ్ లో రెండు చీరలు సర్దుకుంది. మార్థవ్ వ్రాసిన రెటర్ను బ్యాగ్ లో కుక్కుకుని తను హైదరాబాద్ వెళ్ళుతున్నట్లు నివేదతో, జాని కమ్మతో చెప్పి రిక్తా ఎక్కి స్టేషన్ కెళ్ళింది రాధ. ఎవ్వరికీ ఆమెను ఆ పే సాహసం లేకపోయింది.

44

అద్రసు ప్రకారం మార్థవ్ వుంటున్న సుదీర్ ఇంటిముందు రిక్తా ఆగింది. రాధ దిగి తలుపు తట్టింది.

కిటికీలోనుంచి చూచిన సుదీర్ కు హంతకుణ్ణి పట్టుకోడానికి వచ్చిన పోలీసాఫీసర్లా కనిపించింది రాధ. ఒక్కక్షణం తను అపరాధినే ననిపించింది. వెంటనే క్రోధం ముంచుకొచ్చింది. ఇద్దరు మనుష్యుల్ని వెంటబెట్టుకుని దొడ్డిదారిన రోడ్డులో కొచ్చాడు; ఏదోచెప్పి ఒకరిని లోపలికి పంపేడు.

ఎన్నోసార్లు తలుపు కొట్టిన మీదట తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. "మార్థవ్ గారున్నారా?" అంది రాధ హోల్లో నలువైపులా పరికించి చూస్తూ. "నెలపు పెట్టి వస్తానని బ్యాంకి కెళ్ళారు. వారికి నెలపు సాంక్షన్ అయితే ఈరోజు నైట్ కు గుంటూరు వెళతానన్నారు....మీ రెవరూ? మీకాయనేమవుతారూ? మే న ల్ల దో. ఆక్కొడుకో అయి వుంటాడు. ఆవునా?" సూటిగా రాధ కేసి చూచాడు తలుపు తెరిచిన అతను.

అతడి ప్రశ్నలు, తనను గురించి అతడు వేసు కున్న ఆంచనా-రాధలో భయాం దోళ న ల కలిగించాయి.

తన వయసును మార్థవ్ వయసుతో పోల్చేటప్పుడు తనకు తట్టని ఓ నగ్న సత్యం బయట పడింది. అతడి మనసు, మంచితనం తనను అభిమానించడం గురించే తప్ప వయసు గురించి ఎప్పుడూ అనుకోలేదు.

"మార్థవ్ గార్ని పిలిచి రమ్మంటారా? మీ రెవరో చెప్పండి. మరి" అంటూ అతను పరికరించే దాకా, ఆలోచనల్లో వుండి పోయింది రాధ.

"రాధ - నెల్లూరు నుంచి వచ్చిందని చెప్పండి చాలు" అన్నది.

కాఫీ ప్లాస్కు అక్కకుంచి, టాత్ రూమ్ చూపించి గుమ్మం దాటాడతను.

రాధ ఆలోచిస్తూ ఉంది: 'ఆ శుభలేఖ తానే సృష్టించి నన్ను వంచింది తనతో వేరే కావరం

శాసనమండలి సభ్యురాలు :

వై. సావిత్రిదేవి

1972వ సంవత్సరంలో కాకినాడ నియోజక వర్గం నుంచి కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా శాసన మండలికి ఎన్నికైనారు. 1925వ సంవత్సరం జూన్ 21వ తేదిన బరంపురంలో జననం. స్కూలుపైనలు, హిందీ రాష్ట్రభాష ప్యాసైనారు. వివాహమైంది. ఆరుగురు సంతానం.

తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో గత ముప్పై సంవత్సరాలుగా అనేక సంఘసేవా కార్యక్రమాల్లో ప్రముఖ పాత్ర వహిస్తున్నారు. కాకినాడ లోని లేడీస్ రిక్రియేషన్ క్లబ్బు, రెడ్ క్రాస్, గిల్డ్ ఆఫ్ సర్వీస్ సంస్థలలో సన్నిహిత సంబంధం కలిగి వాటి అభివృద్ధికి తోడ్పడుతున్నారు. ముఖ్యంగా గిల్డ్ ఆఫ్ సర్వీస్ అప్పర్ ప్రైమరీ స్కూలు భవన నిర్మాణానికి ఎంతగానో దోహదం చేశారు.

తూర్పుగోదావరి జిల్లా పరిషత్తు, ప్లానింగు రెవల్యూషన్ మెంటు బోర్డు, కుటుంబనియంత్రణ సంఘాల లోను - ఇంకా అనేక జిల్లా స్థాయి కమిటీల్లోను సభ్యురాలిగా వుంటూ సర్వోత్తముఖమైన కృషి చేస్తున్నారు. కాకినాడ విమెమ్మ ఎడ్యుకేషన్ సొసైటీ, అన్నవరం శ్రీ సత్యవతీదేవి కళాగల వ్యవస్థాపకుల్లో ఒకరు.

శాసనమండలిలోని అసెంబ్లీ అంచనాల సంఘం, కొన్ని దరఖాస్తుల సంఘం, 'రవీంద్ర భారతి' మేనేజింగు కమిటీలలోను, ఇంకా అనేక యితర ప్రభుత్వ శాఖలకు సంబంధించిన సంఘాల్లోనూ సభ్యురాలిగా వుంటున్నారు. 1975లో కాకినాడలో మహిళా సూపర్ బజారు స్థాపించి, దానికి అధ్యక్షురాలిగా వున్నారు. ఈ కార్యక్రమాలన్నిటికో పాటు తీరికగా వున్నప్పుడు స్థానికంగా వున్న ఆశువత్రులు, పాల సరఫరా కేంద్రాలు, సైనికుల కుటుంబ సంక్షేమ కార్యక్రమాలూ వర్యవేక్షణ చేస్తుంటారు.

వీణ వాయింబడం, అల్లికలు, ఎంబ్రాయిడరీ-అంటే సావిత్రిదేవికి చాలా సరదా.

పెట్టింబడానికి మామయ్య ఆడిన నాటకం కావచ్చు. నిజంగా మార్థవ్ పెళ్ళి నిశ్చయమై వుంటే, పెండ్లికి నెలపు పెట్టారు అనేవాడే అతడు. తన మార్థవ్ తనను అన్యాయం చెయ్యడు. అతడి మీద నీలాపనిందలు వేస్తున్నారు. నా నుంచి మార్థవ్ ను భగవంతుడు కూడా వేరు చెయ్యలేడు. ఇక్కడి కొచ్చి నిజం తెలుసుకోవడం ఎంతో మేలయింది. నేనివన్నీ చెబితే నొచ్చుకుంటాడు.

"ఏచ్చి రాదా! నేనలా చెప్తానని ఎలా అనుకున్నావ్! నెలపు పెట్టింది నీకోసమే. ముందుగా చెప్పితే ఏదో ఆటంకం చెపుతావని ఒకేసారి నిన్ను రిజిస్టరు మేరేజికి వాప్పించి వెంటనే హనీమూన్ వెళ్ళడానికి నెలపు పెట్టాను. హఠాత్తుగా చెప్పి నిన్ను వుక్కిరి బిక్కిరి చేద్దామని అలా చేసేను" అంటూ తనని హృదయానికి హత్తుకుంటాడు. తను సర్వం మరచిపోతుంది.

అలా ఊహించుకుంటున్న రాధ మనసులో ఉత్సాహం పులికిలు వెయ్యగా టాత్ రూమ్ వైపు దారి తీసింది. ముఖం కడుక్కుని వచ్చి మార్థవ్ గదికేసి చూచింది. మూసిన రూము తాళం సాజ్ తక్కింది.

హోల్లో పదార్లు చేస్తూ నిమిష నిమిషం వాకిలి కేసి చూస్తూ టైమ్ చూసుకుంటూ క్షణమొక యుగంగా గడపసాగింది రాధ.

*

మార్థవ్ నెలపు మంజూరైనట్టు తెలుసుకుని బ్యాంక్ నించి రూముకు వచ్చాడు.

రూమునుంచి రాధ రాక తెల్పడానికి వెళ్ళిన వ్యక్తి ఎదురయ్యాడు. "ఏం? మిస్టర్ రమేష్! ఇలా వచ్చావ్?" అన్నాడు మార్థవ్ అతడి భుజం తడుతూ.

"మీకోసం మీ పిన్నమోర్ మేనల్తో వచ్చా

రండి : నెల్లూరు నుంచట" అన్నాడు అతను.
"ఏన్నమ్మా, మేనత్త ఎవరబ్బా!....పేరడిగావా?"
అన్నాడు మారవ్. "రాధని చెప్పమన్నాను." అన్నాడు అతను.

రాధ అనే పదం వినగానే విద్యుద్ధృతం తగిలినట్లు అదిరిపడ్డాడు మారవ్. చిరు చెమటలు పోసేయి.

అతనికి కర్తవ్యం బోధ పడలేదు.

రాధ ఎదుట అబద్ధం చెప్పలేదు. నిజం చెప్పితే ఆమె నమ్మదు, సరికదా! పరోక్షంగా తనను వదిలించుకోడానికి వేసిన ప్లాను అనుకుంటుంది. ఏ విధంగా చూచినా రాధను స్వీకరించడం కిడునే కొని తెచ్చుకున్నట్లువుతుంది.

అటు ఝాన్సీ జీవితానికి, ఇటు ఆత్మీయులకు ద్రోహం తలపెట్టిన వాడేరాడు. వాటిని లక్ష్యపెట్టక సాహసంతో రాధను చేసుకుంటే....శేఖర్ దేని కైనా తెగించే అసాధ్యుడు గనక రాధ ప్రాణాలు తియ్యవచ్చు.

ఎందరికో వెలుగు ప్రసాదించే జ్యోతిలాంటి రాధను, తన ప్రేమ కోసం బలి కావించలేదు. తన చేతులారా ఆమెకు ద్రోహం చెయ్యలేదు. తనివ్వుడేం చేయాలి? రాధకు ఎలా నచ్చ జెప్పాలి? తన కర్తవ్యం ఏమిటి? 'ఈ సమస్యకు పరిష్కార మార్గం ఎక్కడ దొరుకుతుంది?' అని మరిగిపోసాగింది మారవ్ మది.

ఇంతలో మెరుపులాంటి ఆలోచన మెదడులో తగుక్కుమంది. త్రాగితే నిగ్రహం, దైర్యం వస్తాయి. ఎన్ని పెగ్గులు వేసుకుంటే కండ్లోలు తప్పదో అనుభవం మీద తెలుసుకున్నాడు గనుక అలా చెయ్యాలని తీర్మానించుకున్నాడు.

బ్రాండ్ షాపుకు వెళ్ళాడు. తగిన మోతాదులో త్రాగి రిక్తాలో కూర్చుని పోనీమన్నాడు.

ఋనీ చెయ్యడానికి వెళ్ళే హంతకుడిలా, అపవిత్రంగా దేవాలయానికి వెళ్ళే భక్తుడిలా. అపచారం చేస్తున్నట్లు భావించసాగాడు మారవ్. ఎగిరిపడే గుండెను చేత్తో రాచుకుని, దైర్యం వుంజుకుంటూ రూము ముందు రిక్తా దిగాడు.

రాధ గది ముందు తిరుగాడుతోంది. ఒక రిప్రసాటు ఆమె ముఖం వంక చూచాడు. ఎన్ని పాపాలు చేసినా, తనను నమ్ముకుంటే క్షమించే దేవతలా గోచరించింది ఆమె.

'ఈ అమృత మూర్తికి అన్యాయం తలపెడు తున్నాను' అనిపించి అతని గుండెను పిండి వేసింది వ్యధ.

ప్రేమ మామూలు మృదుత్వం అంతర్ధానమై దైర్యం, నిషా చోటు చేసుకుంటున్నాయి అతనిలో.

"మారవ్! వచ్చావా! చూడు మారవ్ నీమీద ఎన్ని అభాండాలు వేస్తున్నారో తెలుసా? నీవట....నీవు...." రాధ మాటలు అగిపోయాయి.

మారవ్ కళ్ళు నిప్పు కళికల్లా వున్నాయి. ముఖం రోషంతో జేవురించి వుంది. నిర్లక్ష్యం కొట్టవచ్చినట్లు కానవస్తోంది.

చొరవగా దగ్గరకు పోలేక సంశయంగా చూస్తూ వెనకంజ వేసింది రాధ.

"ఏయ్! ఎవరునువ్వు! నాకోసం వచ్చావా? అబ్బా! నీవే వచ్చావా....కోరి వచ్చిన రంభా.... బ్రా....బ్రా అక్కడే.... నిలుచున్నావేం....???" కాస్త తూలుతూ గొణుగుడు మాటల్లో ముందుకు సాగేడు మారవ్.

ఏదో గుర్తుకు తెచ్చుకుని నిర్మలంగా అతడి వైపు చూస్తూ తమాషాగా నవ్వింది రాధ.

"ఏయ్! ఎగతాళిగా వుండపే నీకూ?.... నన్ను త్రాగినందుకు....గేలి....చేస్తున్నావే?.... అదదానివై....వ్యభిచారం పెయ్యడానికి మగవాడి గదికొచ్చి....ఝా....ఝా...." అసహ్యంగా ముఖం పెట్టి వుమిసేడు మారవ్.

"వండ్రపుల్ మారవ్! హియర్ హియర్" అంటూ చప్పట్లుచరిచి - "త్రాగుటోతు అక్షన్ బ్రహ్మాండంగా చేశావ్! ఇది ఏ ద్రామాలో దేమిటి....? నాటకాలు వ్రాయడం కాదుగాని.... 'ప్రాక్టికల్స్' చేస్తున్నావు కూడా....ఏమైనా నన్ను గబరాపెట్టి వేధిస్తున్నావ్ సుమా!" గతంగా అంటూ అలక అభినయిస్తూ మారవ్ చెయ్యందు కుని కుర్చీదగ్గరకు నడిపించబోయింది. బ్రాండ్ వాసన గుప్పుమనగానే ప్రక్కలో బాంబు ప్రేలి నట్టై అదిరిపడింది రాధ.

"నిజంగా త్రాగేవేం మారవ్! అందరూ చెపుతుంటే నమ్మలేకపోయాను. ఇప్పుడన్నీ నమ్ముతాను....చెప్ప....చెప్ప....నీవు ఝాన్సీని వివాహం చేసుకోడానికి ఒప్పుకున్నావు కదూ?"

కళ్ళు నిప్పులు చెరగ్గా రోషావేళాలు మిళితం కాగా వూగిపోతూ బిగ్గరగా అరిచింది రాధ.

మొదట్లో నిషా కొద్దిగా ఎక్కి కొన్నీ మాటలన గలిగాడు మారవ్. ఇప్పటికి నిషా పూర్తిగా ఎక్కి తెలివి తప్పేలా అనిపిస్తోంది అతనికి. నిబ్బరం కోల్పోతే తను అనుకున్నట్లు చెయ్యలేకపోతా ననుకుని ఒక్క గుక్కలో ఆమెకు తన మీద

అసహ్యం పుట్టించాలనుకున్నాడు.

"ఇది నాటకం కాదు....పచ్చి....నిజం...."

తూలపోతూ నిలద్రొక్కుకున్నాడు.

"ఏది అభినయమో ఏది యథార్థమో నాకంతా అయోమయంగా వుంది మారవ్! ఇదంతా అబద్ధ మని చెప్పు మారవ్! కలగన్నావేమో! నీ భ్రమ నిజం కాదని చెప్పు మారవ్!" ఆక్రందన, దీనత్వం మేళవించిన స్వరంతో అతడి భుజాలు పట్టి కుదుపుతూ అడిగిందామె.

"కలా కాదు...అబద్ధం అంతకంటే కాదు...

పచ్చి నిజం. నీతో ప్రేమకలాపాలు జరపడం మాత్రం నాటకం. సౌదను చేసుకుని నిన్ను వల్లో వేసుకుందామనుకున్నాను. అది తప్పిన తరువాత నాకు పెళ్ళియ్యేంత వరకూ, నీతో ఆక్రమ సంబంధం పెట్టుకోవాలనుకుని నిన్ను ప్రేమిస్తు న్నట్లు అభినయించాను. నీవు అందకుండా తప్పించుకుని తిరిగావు. నివేదను చేసుకుండా మనుకుంటే నీ స్వలాభంతో ఆమెను దక్కనివ్వ లేదు. ఆ రోజే యథార్థం చెప్పివేద్దామనుకున్నాను. నివేద నీ మనసుకు బాధ కలిగితే ప్రమాదమని చీటి వ్రాసిచ్చింది. నీ ఆరోగ్యం దృష్ట్యా అప్పటికి విరమించుకున్నాను. నేను నవయువకుణ్ణి....నీకు త్వరలోనే వయసు మళ్ళుతుంది. ఎల్లకాలం ముసలి భార్యతో....చీ....చీ....నాకేం ఖర్చు.... సౌందర్యరాసి ఝాన్సీని వదులుకుని ఎముకల పోగువు నీతో కాపరం చెయ్యడం నాకేం పట్టిందీ? మధ్యన ఎన్ని అవాంతరాలు కల్గినా చివరకు ఆమె నా భార్య కాబోతుంది. సదవకాళాన్ని, అదృష్టాన్ని కాలదన్నుకునే మూర్ఖుణ్ణికాను....సమాజంచేత ఆవహేళన చేయించుకుంటూ బ్రతకలేను."

కంతతాపెట్టిన పాతాన్ని ఒప్పజెప్పిన విధంగా అంటూ, రాధ మీద తన మాటల ప్రభావం ఎంత వరకు ఉందో పరిశీలనగా ఆమెవైపు చూపులు సారించాడు మారవ్.

ఒక్కొక్క మాట తన యెదలో ములుకులై దిగబడగా "చీ....చీ....ఇంత నీచుడివనుకోలేదు. ఎంత మోసం? మిణుగురు పురుగును చూచి నక్షత్రమని భ్రమించాను. అందరిలా నీవు నన్ను స్వార్థానికి వాడుకోవాలనుకున్నావు. నాలో కోర్కెలు లేవి మనిషిని చేశావని మురిశాను గాని ఇంత ద్రోహానికి పూనుకుంటావని కల్లో కూడా అనుకోలేదు....నన్ను 'పూల్'ని చేసి నీవు గెలిచాననుకుంటున్నా...వా....?" అంటూ ఆక్రోశంతో కంపించిపోతూ చెయ్యి పైకెత్తి రెండడు గులు ముందుకు వేసింది రాధ. [నశేషం]

పుట్టిన రోజులు

ఈ నెం 1-15 వ తేదీల మధ్య పుట్టిన రోజులు జరిగే బాలల పోటోల్లో - ఆరోగ్యమైన వారిని - ఐదు పోటోలు ఎన్నిక చేసి, ఇక్కడి ప్రచురిస్తున్నాము. వీరిలో అందరి కంటే ఆరోగ్యంగా కనిపిస్తున్న

బి హెచ్. వి. కార్తీక్ ను 'ఈ పక్షపు కుటుంబ'గా నిర్ణయించి 'పుట్టిన రోజు కానుక'ను పంపుతున్నాము.

* ఈ క్రింద పోటోలు వంద దాని గల ముఖ్య విజయాలకు ఈ పంపిణీలోనే వున్నాయి. పోటోలు పంపించుకున్నవారు - అవి గమనించ గలరు.

బి హెచ్. వి. కార్తీక్ (గుణదం) పుట్టిన తేదీ: 14-5-76 తల్లి పేరు: యశోదరా రావు

పి. రజనీకాంత్ (హైదరాబాద్) పుట్టిన తేదీ: 9-5-76 తల్లి పేరు: పి. విజయలక్ష్మి

యమ్. రూప (హైదరాబాద్) పుట్టిన తేదీ: 15-5-76 తల్లి పేరు: యమ్. లక్ష్మి

పి. వంశీకల్యాణ్ (వెల్లూరు) పుట్టిన తేదీ: 10-5-76 తల్లి పేరు: పి. సుబ్రహ్మణ్యకుమారి

విజయ్ బాస్కర్ (విశాఖపట్నం) పుట్టిన తేదీ: 2-5-74 తల్లి పేరు: జి. అదితి

కష్టమిష్టమే హావచేర్లు కష్టమిష్టమే...

త్రమిళనాడులో అదొక గ్రామం. ఆ గ్రామంలో పరమశివ ముదలియార్ పెద్ద మోతుబరి. ఆయన దగ్గర కమతగాడుగా పని చేస్తున్న కందసామి— ఆరోజు కూడా తన ఆలవాటు ప్రకారం ఉదయం 7 గంటలకు ముదలియార్ కు సొంతమైన తోటలో ఉన్న దిగుడు దావి దగ్గరకి వచ్చి దావి పక్కనే పంప్ నెట్ ఉన్న గదిలోకి వెళ్ళాడు. వెళ్ళి మోటారును స్టార్ట్ చేశాడు. ఆ తర్వాత తోటలోకి స్వయంగా నీళ్ళను పోనిచ్చే ఉద్దేశంతో, కట్టుకున్న పంచె విప్పి ఒక మూల పెట్టాడు; నిక్కర్ తోనే ఆ గదిలోంచి బయటికి వచ్చి పార తీసుకుని తోటలోకి వెళ్ళాడు.

దాదాపు గంటనేపు తర్వాత కందసామి తోట కంఠా నీరు పోనిచ్చి మళ్ళీ పంప్ నెట్ ఉన్న గది లోకి వచ్చి మోటారును ఆపి, కట్టుకుందామని పంచెకోసం చూశాడు. పంచె అతను పెట్టిన మూలలో లేదు.

కందసామికి ఏమీ పాలుపోలేదు. తన పంచె ఎవరు తీసి ఉంటారో అతనికి అంతు పట్టలేదు. పంచె ఎలా మాయమై ఉంటుందో ఆలోచిస్తూ అతను గదిలోంచి బయటికి వచ్చి దావి మీదికి ఎక్కి చుట్టవక్కల పరిశీలనగా చూశాడు.

దూరాన పంచె కట్టుకున్న ఒక స్త్రీ పోతూ ఉండడం కనిపించింది. పరుగు పరుగున కంద సామి ఆమె దగ్గరకి వెళ్ళి—ఆమెను అడ్డగించాడు. ఆమె దగ్గరకి వెళ్ళగానే అతనికి ఆమె కట్టు కున్నది తన పంచెనని తెలిసింది. కాని ఆ స్త్రీ

పరిస్థితి జారి కలిగించేలా ఉంది. ఆమెచేత ఒక పసిపాప ఉన్నాడు.

'నా పంచె ఎందుకు తీశావు?' అని ఆమెను ప్రశ్నించబోయిన కంద సామి ప్రశ్న అతని పెదవులలోనే కరిగిపోయింది. అతని దృష్టి ఆ పాపమీదికి మళ్ళింది. ఆ పాప ముక్కునుంచి రక్తం కాలుతున్నది. తర్వాతి క్షణంలోనే కంద సామికి తెలిసింది—ఆ పాపకు ప్రాణం లేదని.

*

నెంగమలం, పొన్ననం వివాహం అరేళ్ళ ముందు జరిగింది. అమర్యే—ఒక మగపిల్లవాడు పుట్టాక—ఏదో జబ్బువల్ల పొన్నన్ మరణించాడు. తర్వాత మరణించాక కూలివారి చేసి పొట్టపోసుకో సాగింది నెంగమలం. అంతలో ఆమె జీవితంలో కొత్త కాంతి ప్రసరింపజేస్తానంటూ వచ్చాడు కుమరన్. మగతోడు లేకుండా బతుకుతున్న నెంగమలం అతని మాటలు నమ్మింది. పాపం— ఆమె మామూలు మనిషే కదా? వాళ్ళ పరిచయం పెళ్ళిదాకా వచ్చింది.

ఆ గ్రామంలోని వారు—అందులోనూ ముఖ్యంగా నెంగమలం బంధువులు వాళ్ళ పెళ్ళికి అభ్యంతరం చెప్పారు.

గ్రామ పంచాయితీ సమావేశమై, నెంగ మలం, కుమరన్ ల ప్రేమ తప్పన్నది. ఆమెకు 20 రూపాయలు జరిమానా విధించింది. ఆమె కుమరన్ ను కలుసుకోవడం, మాట్లాడడం తప్పనీ

ఇకముందు అతణ్ణి చూడకూడదనీ నిషేధించింది.

నిషేధాలను మీరి నెంగమలం, కుమరన్ లు కలుసుకోవడం కొనసాగిస్తూనే ఉన్నారు. అంత చిన్న గ్రామంలో వాళ్ళ చాటుమాటు కలయికలు ఎన్నాళ్ళు దాగుతాయి? వాళ్ళ రహస్యం బయట పడింది. మళ్ళీ గ్రామ పంచాయితీ సమావేశ మైంది.

ఈసారి తీర్పు కాస్త కఠినంగానే ఉంది. దాని సారాంశం—'నెంగమలం గ్రామంనుంచి వెళ్ళి పోవాలి. ఆమెకు గ్రామంలో ఎవరూ సాయపడ రాదు' అని తేలింది.

రావితెట్టు నీడకింద కూచున్న పెద్దలు చెప్పిన తీర్పు విని—వారిముందు నిలబడి ఉన్న నెంగమలం మళ్ళీ ఇంటికి వెళ్ళక, కొడుకుతో అలాగే గ్రామం నుంచి వచ్చేసింది.

కళ్ళలో కన్నీరు. కడుపునిండా ఆకలి. ఏం చెయ్యాలో ఎక్కడికి వెళ్ళాలో తెలియక మూడు రోజులు కాళ్ళిడుపుకుంటూ నడిచింది నెంగమలం. ఆ మూడు రోజులలోనూ ఆమెకూ, ఆమె బిడ్డకూ ఆహారం—మంచినీళ్ళే.

మూడో రోజు సంజెవేళ—ఉన్న కాస్త వెలుగు కూడా మెల్లగా చీకటిలో కరిగిపోతున్నది. నెంగమలం కళ్ళలో కాంతి కూడా తరిగిపోతూనే ఉన్నది. ఆమె పక్కనున్న చేనుగట్టు మీద ఒరిగి పోయింది.

ఆమెకు మళ్ళీ స్పృహ తెలిసి కళ్ళు విప్పి.

అప్పుడే తెల్లవారుతున్నదని తెలుసుకుంది. మెల్లగా లేవడానికి ప్రయత్నించింది. అకలితో ఆమెకు తల తిరుగుతున్నది. ఏదీ ఏదీ సొమ్మనిల్లిన తన బిడ్డకైనా ఆహారం లభిస్తుందేమోనని ఆమె ప్రయత్నించింది. అయినా ఫలితం లేకపోయింది.

తనకు బతకాలన్న కోరిక ఉన్నా సంఘం తనను బతకనివ్వలేదు. తాను ఏం చెయ్యాలి? తన చేతులలో ఉన్న పసికందును ఏం చెయ్యాలి?

కడుపులో మండిపోతున్న అకలికీ, చేతుల్లో కడులుతున్న అనుబంధానికి మధ్య పెద్ద పోరాటం.

చివరికి అకలే గెలిచింది.

తక్షణం చేతుల్లోని పాపను పక్కనున్న బావిలోకి విసిరింది ఆమె. “నేను మాత్రం ఎవరి కోసం బతకాలి? నేనూ ఆత్మహత్య చేసుకుంటాను” అనుకుని తానూ బావిలోకి గెంతింది.

*

బ్రావిలోకి గెంతిన నెంగమలం - కానేపటికల్లా కళ్ళు తెరిచిచూసింది. ఆమె బావి మెట్లమీద పడి ఉంది. ఆమెకు అన్నీ స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి.

మెట్టును పట్టుకొని నీటిలోకి చూసినప్పుడు ఆమెకు తన బిడ్డ విషయం గుర్తుకు వచ్చింది.

ఆ బిడ్డ ఆ బావిలో తేలుతున్నాడు. బిడ్డను అందుకొని చూసింది. అప్పటికే మరణించిన ఆ బిడ్డను పడేపడే విరిచిచూసింది.. అతను పలకలేదు.

బిడ్డను భుజాన వేసుకుని బావిలోంచి బయటికి రావడానికి ప్రయత్నించింది. ఆ ప్రయత్నంలో ఆమె చీర జారి బావి నీటిపాలైంది. అలాగే ఆమె బావిలోంచి బయటపడి పంప్ నెట్ ఉన్న గదిలోకి వచ్చి చూసింది. కందసామి పంచె ఆమె కంటబడింది. దాన్ని తీసుకుని చీరలా చుట్టుకుని ఆమె అక్కడినుంచి బయలుదేరింది.

*

గ్రామంలోని అధికారులకు వార్త అందింది. పోలీసులు వచ్చి నెంగమలం స్థితీచూసి ఆమెకు

ఈ ‘యథార్థగాథ’ లోని సంఘటనలన్నీ యథార్థమైనవే. ఇందులోని వ్యక్తుల పేర్లు, ఊళ్ళు మాత్రం మార్చబడ్డాయి.

వ. సం

ఒక చీర ఇచ్చి-తైదు చేశారు. బావిలోంచి తీసిన నెంగమలం పాత చీర సాక్ష్యం చెప్పడానికి కోర్టుకు వచ్చింది.

“నెంగమలం జీవితం నిరాశా నిస్సహాయం నిలయం. తన వారి నిరాదరణకు గురియై ఆమె గ్రామంనుంచి బహిష్కరింపబడింది. ఏం చెయ్యాలో తెలియని స్థితిలో మూడురోజులు అకలితో అలమటింది ఆమె మనసు అల్లకల్లోలమైపోయింది. తాను చేసిన తప్పు గురించి బావిలోనే ఆమె పశ్చాత్తాప పడింది. అయినా బిడ్డను చంపడం నేరమే కనుక ఆమెకు యావజ్జీవ కారగార శిక్ష విధిస్తున్నాము”-అని కోర్టువారు తీర్పు చెప్పారు.

“నేను ఈ (వేలూరు) జైలులో ఉండడం వల్ల ప్రకాంతంగా, భద్రంగా ఉన్నాను. ఇక్కడి వాళ్ళే నాకు అయినవాళ్ళు. బిడ్డను కన్నప్పుడు నేను ఆనందంతో కలగలసిన విషాద స్థితిలో ఉన్నాను. బిడ్డ చనిపోయాక అంతా విషాదమే. నేను చేసినది తప్పే. ఇక్కడ ఉన్న పిల్లలందరి లోనూ నాకు నా బిడ్డ కనిపిస్తాడు” ఈ మాటలు చెబుతున్నప్పుడు నెంగమలం లోని ‘చల్లని తల్లి’ కన్నీరు చిందించింది.

వచ్చే సంచికలో : మరో యథార్థగాథ

కంఠము నవభాషలు

భాయా ఆర్య

శ్రీమతి జొన్నల విజయభాస్కర్, అత్తిలి
మీరు ఇటీవల ఒక పాఠకురాలి వ్రాశ్శుకు సమాధానం
చెబుకూ-ముఖ పరిశుభ్రతకు తేనెను ఉపయోగించి
చదంవల్ల - ముఖం కాంతివంతంగా వుంటుందని
తెలియజేశారు. ఐతే, తేనె రోమాలకు తగలదంవల్ల
రోమాలు నెరుస్తాయి అనే ఒక నమ్మకం చాలా
మందిలో వుంది. అది ఎంతవరకు నిజమంటారు?
తేనె ఆరోగ్యానికి మంచిదని - ప్రపంచమంతటా
వైద్యులు, సౌందర్య నిపుణులు అంగీకరించారు.
ముఖ సౌందర్యానికి, చర్మ పరిరక్షణకు తేనె
ఎంతగానో ఉపయోగపడుతుంది. దాన్ని ఉపయో
గించడంవల్ల రోమాలు తెల్లబడతాయన్న వాద
నలో నిజం లేదు.

ఎమ్. లక్ష్మీదేవి, మారంపల్లి

నాకు నడుం చుట్టూ (అంటే చీర కట్టు మీద)
నల్లగా, చర్మం కమిలిపోయినట్లయింది. ఈ నలుపు
మామూలుగా చర్మం రంగులో కలిసిపోయేలా చేయా
లంటే-ఏం చేయాలి?

మీకు చీరను బిగుతువుగా కట్టుకునే ఆలవాటు
ఉండడంవల్లే అలా అయివుంటుంది. ముందుగా
ఆ ఆలవాటును మార్చుకోండి. అలా బిగుతుగా
చీర కట్టుకోవడంవల్ల శరీరంలో రక్తప్రసారం
సరిగ్గా జరగదు. ఇక-నడుము మీది ఆ నలుపు
పోవాలంటే, ప్రతిరోజూ - నిద్ర పోవడానికి
ముందు-మంచి 'బ్లీచింగ్ క్రీమ్' ఏదైనా ఉప
యోగించండి. లేదా హైడ్రోజన్ పెరాక్సైడు,
హేర్ బ్లీచింగ్ పౌడరు కలిపిన ముద్దను వాడండి.
ఇండుకు ఒక టేబుల్ స్పూను హేర్ బ్లీచింగ్
పౌడరు, ఒక టీ స్పూను-హైడ్రోజన్ పెరాక్సైడు
చొప్పున - ఆ రెండింటినీ వేసి, కలిపి ముద్దచేసి,
అది బాగా అరేదాకా ఒక 20 నిమిషాలపాటు
ఆగి. ఆ తర్వాత నడుముపైనున్న చర్మాన్ని

పరిశుభ్రం చేసుకుని. ఈ మిశ్రమాన్ని పూయాలి.
ఈ మిశ్రమం - వారానికి ఒక్కసారి మాత్రమే
వాడాలి.

ఎమ్. శుభ, అమలాపురం

నాకు చిన్నప్పటినుంచి కనుబొమలు దిద్దుకోవడం
అలవాటు. ఆ కనుబొమలు దిద్దే పెన్సిల్ కోవే కాటుక
కూడా పెట్టుకుంటాను. ఇలా చేయడం మంచిదే
నంటారా?

కనుబొమలు దిద్దుకునే (ఐబ్రోపెన్సిల్) పెన్సిల్
వల్ల చర్మానికి ఎటువంటి హానీ కలగదు. ఐతే -
ఆ పెన్సిల్ మృదువుగా వుండా లేదా అని
కొనేటప్పుడే అరచేతి వెనుక రాసుకుని చూసు
కోవాలి. పెన్సిల్ మృదువుగా లేకపోతే, చర్మం
గీరుకుపోయినట్లయి, ఆ గుర్తులు కనిపిస్తాయి.
ఒకవేళ మీ దగ్గర వున్న పెన్సిల్ మృదువుగా
లేకపోతే, ఆ పెన్సిల్ కొనకు కొంచెం నూనె
కాని, క్రీమ్ కాని రాసి, అది మృదువుగా వుండేలా
చూసుకోవాలి. ఐ బ్రో పెన్సిల్ ఉపయోగించేవారికి
చిన్న చిట్కా: కనుబొమలు సహజంగా, అందంగా
కనిపించాలంటే, ఆ గీతలను ఎప్పుడూ పల్చగా,
సన్నగానే దిద్దుకోవాలి. గీతలు పొడుగ్గా వుండేలా
దిద్దుకుంటే, కనుబొమలు కృత్రిమంగా కని
పిస్తాయి.

విజయ, తెనాలి

నేను ఉపయోగించే 'నెయిల్ పాలిష్' సీసాకు-
ఎంత గట్టిగా మూత పెట్టినా ఒకటి రెండు రోజులయే
పరికి గడ్డ కట్టుకుపోతుంది. అలా కాకుండా
వంచుకోడానికి ఏదైనా మార్గం వుండా లేక అదలా
వృధా అయిపోవలసిందేనా?

గాలి తగలదంవల్ల నెయిల్ పాలిష్ ఎండిపోవడం
సహజం. నెయిల్ పాలిష్ పాతబడిపోయినా

కూడా దానికదే ఎండిపోతుంది. అది ఆ రంగులో
వుండే రసాయన పదార్థాల సహజగుణం కావడం
వల్ల ఏమీ చేయలేము. ఐనా - నెయిల్ పాలిష్
సీసాను కొంత సేపు వెగ తగిలేలా పెట్టి చూస్తే,
ఏమైనా ప్రయోజనం వుంటుందేమో-ప్రయత్నించి
చూడండి.

కె. శారద, మచిలీపట్నం

నేను అభ్యంగస్నానం చేశాక, జాటు తడి అరి
పోగానే తలకు మానె రాసుకుంటాను. వా స్నేహితు
రాళ్ళు అలా చేయకూడదంటారు. అభ్యంగస్నానం
అయిన ఎంత సేపటికీ, తలకు మానె రాసుకుంటే
మంచిదంటారు?

అభ్యంగస్నానం చేసిన తర్వాత వెంటనే తలకు
నూనె రాసుకోవలసిన అవసరంలేదు. ఎంచేతంటే-
స్నానం చేసిన తర్వాత కూడా-శిరోజాలలో ఇంకా
నూనె వుంటుంది. పైగా మన శిరోజాలకు ఎక్కువ
నూనె అవసరం లేదు.

అర్. మహాలక్ష్మి, విజయవాడ

నేను ఇటీవల ఒక బిడ్డను ప్రసవించిన తర్వాత,
వా పొట్ట మీద చారలు చారల్లాంటి మచ్చలు
వచ్చాయి. అవి పోగొట్టుకోవడం ఎలా అంటారు?
(నేను ప్రసవానంతరం కట్టుకునే బెల్టును ఇంకా
ఉపయోగిస్తున్నాను).

వయసు వస్తున్న కాలంలోను, గర్భం ధరించిన
తర్వాతా దేహంలోని కణజాలంలో వచ్చే మార్పుల
వల్ల-అలా జరుగుతుంది. గర్భధారణ తర్వాత
అటువంటివి రాకుండా వుండాలంటే, ముందుగానే
ఆ ప్రాంతాలలో నొప్పి కలగనిచోట కొంచెం
నూనె లేదా క్రీముతో మర్దన చేసుకోవాలి. ఐతే
ఒకసారి వచ్చిన తర్వాత అవి వెంటనే పోవాలంటే
ఏ మార్గమూ లేదు. కొంతకాలం ఆయ్యేసరికి,
ఆ మచ్చలు వాటికవే చిన్నవైపోతాయి. ౦

యువతులకు దుస్తులు

ఇవాళి ఫాషన్ - ప్రంట్లు దుస్తులను ధరించడం. అందంగా, ఆకర్షణీయంగా, అమరికంగా కనిపించాలన్న ఆసక్తి నలువారు ఉండిన దగ్గ ప్రంట్లున్న దుస్తులు - ఈ కుటుంబ వ్యవహారాలలో కనిపిస్తున్నాయి.

విడమనుంచి కుడివైపుగా చూస్తే మొదట ఉన్న ఆమె - సల్వార్ కమిజ్ ధరించింది. అందులో - తెలుపురంగు నూలు గుడ్డ మీద నలుపు, గోధుమ పద్మాల ప్రంట్లు ఉన్నాయి.

మరొక నడుము దగ్గర, కింది భాగాన నలుపు రంగు పైకింగేత కట్టిన 'V' ఆకారాలు ఉన్నాయి.

మీద ఉండిన ఆమె - మాక్సి దుస్తులు ధరించింది. ఆ విరుపురంగు మాక్సి మీద అందిన 'సంగనేరి' ప్రంట్లు ఉన్నాయి. ఈ మాక్సి మెడ దగ్గర 'V' ఆకారంలో ఉంది.

మీదనలో మూడవ ఆమె ధరించిన పసుపు

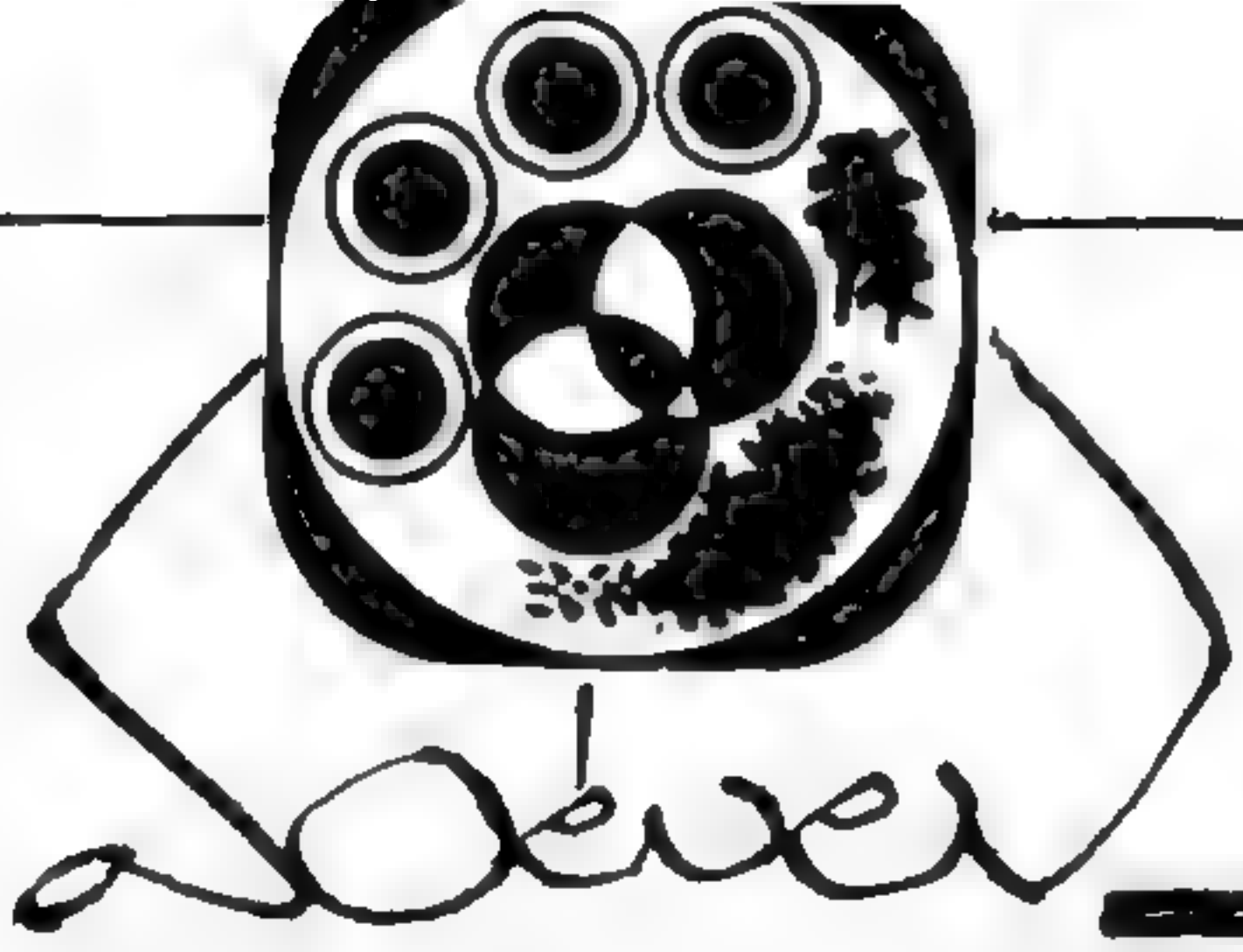
రంగు మాక్సి మీద ఆకర్షణీయమైన గళ్ళు, నారింజరంగు వువ్వలూ కలగలిసి ఉన్నాయి.

కుడి చివర ఉన్న ఆమె సల్వార్ కమిజ్ ధరించింది. నలుపు, తెలుపు, ఎరుపు, పసుపు రంగుల చుక్కలు, వృత్తాలు అవి కలిసి ఈ దుస్తులకు అందం చేశాయి.

ఈ దుస్తులను అన్ని రకాల సందర్భాలలోనూ ధరించవచ్చు.

— ఛాయా ఆర్య

ఇవి దక్షిణాదిలో, అంటే రామనాథపురం ప్రాంతాలవారు చేసుకొనే కొన్నిరకాల ఫలహారాలు. మనం ఫలహారమన్నట్లు వాళ్ళు పణియారం అంటారు. ఇక్కడ చెబుతున్న వాటిలో మొదటిది (వెళ్ళ పణియారం) మన యిడ్లీ, దోసెల్లాగ ఉదయం టిఫిన్ కు తయారు చేసుకోవచ్చు.

వెళ్ళ పణియారం :

ఇది చెయ్యడానికి అర్థకిలో పచ్చిబియ్యం, 200 గ్రాములకు కొద్దిగా తక్కువ మినపపప్పు, కొద్దిగా ఉప్పు చాలు. ఇవిగాక ఎక్కువ రోతు లేకుండా మెరకగా ఉన్న గరిచె, తగినంత నూనె కావాలి.

బియ్యం, మినపపప్పు కలిపి ఓ గంటన్నరసేపు నాననిచ్చి, బాగా కడిగి రోడ్లో వేసి మెత్తగా రుబ్బుకోవాలి. తగినంత ఉప్పు వేసి బాగా కలిపిన ఈ పిండి గరిచెజారుగా, అంటే మనం ఇడ్లీలకు కలుపుకొనే పిండిలాగ ఉండాలి.

బాణట్లో నూనె పోసి, కాగిన తర్వాత, రోతు తక్కువగా ఉన్న కాస్త వెడల్పాటి గరిచెతో ఈ పిండిని ముంచి, కాగుతున్న నూనె మధ్యగా పొయ్యాలి. ఇవి ఒక్కొక్కటిచొప్పునే కాల్చాలి. 2, 3 ప్రకారం వేస్తే ఒకటికొకటి అరుక్కుపోతాయి. ఒకవైపు కాలిన తర్వాత అట్లకాడతో మెల్లగా త్రిప్పి, రెండోవైపున కాలనిచ్చి తియ్యాలి. ఇడ్లీ, దోసెలకుమల్లే వీటినికూడా కొబ్బరిపచ్చడి సంజుకుతించే బాగుంటాయి.

పానీవైత్తన్ పణియారం :

కావలసిన వస్తువులు — నాలుగు కప్పుల బియ్యం, 1 కప్పు పెసరపప్పు, అరికొద్దిగా ఉప్పు, ముప్పావు కిలో బెల్లం, కొద్దిగా ఏలకులపొడి, కొంచెం జీడిపప్పు.

బియ్యం 2 గంటలపాటు నాననిచ్చి, శుభ్రంగా కడిగి, నీరు వోడ్చి పిండి కొట్టుకోవాలి. ఈ పిండిని పిండిజల్లెడతో జల్లించుకోవాలి.

పెసరపప్పును ఒక గిన్నెలో పోసి, బాగా మరుగుతున్న నీటిని అందులో పోసి, ఆ నీళ్ళు

చల్లబడేదాకా నాననివ్వాలి. తర్వాత ఆ పప్పును, దంచిన బియ్యంపిండిలో పోసి అంతా కలిపేలాగున బాగా కలపాలి.

బెల్లంలో ఒకటిన్నర గ్లాసుల నీళ్ళు పోసి, పాకం రానివ్వాలి. ఈ పాకం ఎక్కువగా ముదర కూడదు. పాకాన్ని గరిచెలో తీసుకొని, చేతికి తడి చేసుకొని వేయ కొద్దిగా ముంచి, బొటన వేయ, చూపుడువేయ మధ్యగా లాగిమాస్తే తీగె లాగా రావాలి. అప్పుడు అందులో ఈ పిండిని పోసి, పొయ్యి మీదినుండి దించి బాగా కలపాలి. ఈ పిండి గట్టిగా ఉండకూడదు. గరిచెతో ముంచ గరిగేట్లు ఉండాలి. ఏలకులపొడి, జీడిపప్పు ముక్కలు వేసి ఈ పిండిని బాగా కలపాలి.

బాణట్లో వనస్పతి గాని, నూనె గాని పోసి, బాగా కాగిన తర్వాత రోతు తక్కువగా ఉన్న గరిచెలో పిండిని తీసుకొని, నెమ్మదిగా బాణలి మధ్యలో జారవిడవాలి. రెండువైపులా దోరగా కాలనిచ్చి తీసెయ్యాలి.

కరువట్టి పణియారం :

దీనికి కావలసినవి నాలుగు కప్పుల పచ్చి బియ్యం, అరకప్పు ఉప్పుడుబియ్యం, పావుకప్పు నెనగపప్పు, అర కిలో బెల్లం, అర టీస్పూను మెంతులు, ఒక పెద్దస్పూను ఎండుకొబ్బరికోరు, కొద్దిగా ఉప్పు.

పచ్చి బియ్యం, ఉప్పుడు బియ్యం రెంటినీ నెనగపప్పుతో కలిపి బాగా కడిగి 2 గంటలసేపు నాననిచ్చి, రోడ్లో వేసి మెత్తగా రుబ్బుకోవాలి. మెత్తగా రుబ్బిన పిండిలో బెల్లం చితక్కొట్టి వేసి, బెల్లం బాగా కలిపేటట్లు మరికాసేపు రుబ్బి, చిటికెడు ఉప్పు పొడి, కొబ్బరికోరు, కావలసినవారు కాస్త ఏలకుల పొడి, జీడిపప్పు ముక్కలూ కూడా కలిపి, గిన్నెలోకి తీసుకోవాలి. పిండి గరిచె జారుగా ఉండాలి. బాణట్లో నూనె, వనస్పతి పోసి, కాగిన తర్వాత కాస్త మెరకగా ఉన్న గరిచెతో పిండిని ముంచి, నూనె మధ్యగా పిండిని నెమ్మదిగా పోసి, రెండువైపులా ఎర్రగా కాలనిచ్చి తియ్యాలి.

కుళి పణియారం :

కావలసిన వస్తువులు : 4 కప్పుల పచ్చి బియ్యం, 2 కప్పుల ఉప్పుడుబియ్యం, 1 కప్పు మినప్పప్పు, ½ కప్పు కందిపప్పు, 3 కప్పుల చక్కెర, చిటికెడు ఉప్పు, ½ టీస్పూన్ మెంతులు.

ఈ టిఫిన్ రేపు కావాలనుకుంటే పిండి అడి

ఇవ్వాలే తయారుచేసి ఉంచుకోవాలి. దీన్ని చెయ్యడానికి మామూలు బాణలి గాక, పుణుకులు చేసే బాణలి కావాలి.

2 రకాల బియ్యాన్ని, 2 రకాల పప్పుల్ని, మెంతుల్ని కలిపి బాగా నాననివ్వాలి. నానిన తర్వాత శుభ్రంగా కడిగి నీరు ఓడ్చేసి రోడ్లో పోసి మెత్తగా రుబ్బుకోవాలి. ఈ పిండి-దోసెల పిండికన్నా కొంచెం గట్టిగా ఉండాలి. తరువాత దాంట్లో చిటికెడు ఉప్పు, 3 కప్పుల చక్కెర (తీపి చాలదనుకునేవారు వారి రుచిని బట్టి మరికాస్త కలుపుకోవచ్చు), కొంచెం ఏలకులపొడి, సన్నగా ముక్కలుచేసి వేయించిన జీడిపప్పు-అన్నీ వేసి కలుపుకోవాలి (చక్కెర కలిపాక పిండి కొంచెం నీళ్ళయ్యే ప్రమాదం ఉంది గనక మొదట కాస్త గట్టిగా రుబ్బుకోవడం మంచిది). ఈ పిండి గరిచె జారుగా ఉండాలి.

స్ట్రా మీద గాని, కుంపటి మీద గాని పుణుకులు చేసే బాణలి ఉంచి, కాలనిచ్చి, ఆ గుంటలలో కొద్ది కొద్దిగా వనస్పతి పోసి, పిండిని గరిచెతో ముంచి ముప్పావు గుంటలకు వచ్చేట్లు పొయ్యాలి. ఒకవైపు కాలాక అట్లకాడతో మెల్లగా రెండో వైపు త్రిప్పి కాలనిచ్చి తియ్యాలి. దీనికి నెగ తక్కువగా ఉంటే మాడిపోకుండా బాగాకాటాయ.

వాళవ్వుళ పణియారం :

ఇది చెయ్యడానికి బాగా పండిన అరటిపళ్ళు ఆరు, 3 కప్పుల పచ్చిబియ్యం, తగినంత చక్కెర, వనస్పతి నిర్ధం చేసుకోవాలి.

బియ్యం 2 గంటలసేపు నానినతర్వాత బాగా కడిగి, రోడ్లో వేసి, కాస్త నలిగిన తర్వాత అరటి పళ్ళను ముక్కలుగా చేసి అందులో వేసి మెత్తగా రుబ్బుకోవాలి. పళ్ళ తీపి ఉంటుంది కాబట్టి, కొద్దిగా చక్కెర వేసి బాగా కలపాలి. దీనికి ఏలకుల వంటి సుగంధద్రవ్యాలు అవసరం లేదు. పళ్ళ సువాసనే ఉంటుంది కాబట్టి, ఈ పిండి-గరిచె జారుగా ఉండాలి.

స్ట్రా మీదగాని, పొయ్యి మీద గాని బాణలి ఉంచి, వనస్పతి పోసి కాగనివ్వాలి. రోతు తక్కువగా, వెడల్పుగా ఉన్న గరిచెతో ఈ పిండిని ముంచి, మధ్యలో నెమ్మదిగా పోయాలి. ఒక వైపు కాలిన తర్వాత మరో వైపుకు త్రిప్పి దోరగా కాలనిచ్చి తీస్తే వాళవ్వుళ పణియారం నిర్ధం !

—కె. రాజలక్ష్మి జనార్దనం

సాధారణంగా గాజు సామగ్రి చూసినప్పుడల్లా, వాటి మీద వున్న డిజైన్లు ఆమితంగా ఆకర్షిస్తాయి. అలాంటి డిజైన్లున్న వస్తువుల ధరలు సహజంగానే ఎక్కువగా వుంటాయి. అవి కొనుక్కోవటం అందరికీ సాధ్యం కాకపోవచ్చు కూడా. కొనుక్కోగలిగినా బజారులో వున్న డిజైన్లు మాత్రమే కొనగలం. ఐతే అలాంటప్పుడు మనం పెయింట్ చేసుకుంటే పోలా :

గాజు వస్తువుల మీద పెయింటింగ్స్ చేయడం ఇక్కడో సాధ్యమేనా? తప్పకుండానూ. ఇది చోక కూడా. అంతేగాక మన అభిరుచి ననుసరించి మన యిష్టమైన రంగుల్లో, యిష్టమైన డిజైన్లు వేసుకోవచ్చు. మన పని మనం చేసుకోవటంలో ఒక ఆనందం. ఒక తృప్తి కూడా వుంటాయి. “ఈ కప్పు ఎక్కడ కొన్నారండి మీరు? ఈ సాసర్ల మీద డిజైన్లు చాలా బావున్నాయి. యివి ఏ షాపులో కొన్నారు? మాకు షాపింగ్లో ఎక్కడా కనిపించలేదే యివి. ఎక్కణ్ణించైనా తెప్పించారా?” అంటూ, యింటికి వచ్చిన అతిథులు అడిగినప్పుడు, “అబ్బే, మేం కొన్నది వట్టి ప్లేయిన్ కలర్ వే. ఐతే ఆ డిజైన్లు నేనే పెయింట్ చేశాను” అని సగర్వంగా చెప్పుకోవచ్చు. కాదంటారా?

చాలా సులభంగా, తక్కువ ఖర్చుతో ఈ పెయింటింగ్స్ చేసుకోవచ్చును. మీకూ చేయాలని వుంటే, ఇదిగో-యిలా చేసుకోవచ్చు.

ముందుగా కావలసిన వస్తువులు : గాజు వస్తువుల మీద పెయింట్ చేయడంకోసం ప్రత్యేకంగా చేయబడిన పెయింట్స్ వెబ్ (అమెరికన్ క్రెయిన్ కంపెనీ వారి తయారీ, డెకార్ పెయింట్స్), టర్పెంటైన్, పేపర్ నాప్కిన్ లేదా సన్నని బట్ట, ఏదైనా డ్రైక్లినింగ్ ద్రవం (మంచనిదైతే మంచిది)—ఇవీ కావలసినవి. ఒక హీటర్ లేదా స్టవ్ (సాధారణంగా వంటింట్లో

ఉపయోగించేవి) ఒకటవ నంబర్, రెండవ నంబర్ వి మంచి బ్రష్లు ఇంకా కావలసిన ఉపకరణాలు.

ఇక పద్ధతి. పెయింట్ చేయాల్సిన గాజు వస్తువులు చాలా శుభ్రంగా వుండాలి. ఓసారి సబ్బు నీళ్ళలో కడిగి ఆరబెట్టడం మంచిది. లేకపోతే జిడ్డుగా వుంటే పెయింట్ సరిగా అంటదు. అరినాక పెయింట్ చేసే వస్తువు పైభాగాన్ని (అంటే పెయింట్ చేసే ఉపరితలాన్ని) డ్రైక్లినింగ్ ద్రవంలో ముంచిని పేపర్ నాప్కిన్ లేదా గుడ్డముక్కతో రుద్ది, ఒక తెల్లటి గుడ్డతో తుడిచేయాలి. ఇట్లా తుడిచేప్పుడు శుభ్రం చేసిన పెయింట్ చేయాల్సిన ఉపరితలాన్ని చేతులతో తాకకూడదు. ఏమంటే, చేతులకున్న మైలగానీ జిడ్డుగానీ అంటుకుని పెయింట్ సరిగా అంటదు మరి.

ఇప్పుడు పెయింట్ చేయాలనుకున్న డిజైన్ ను ఒక పలుచని కాగితం మీద గీసుకోవాలి. పెయింట్ చేయాల్సింది గాజు గ్లాస్ ఐతే డిజైన్ పైకి కనిపించే విధంగా, డిజైన్ వున్న కాగితాన్ని గ్లాసులో అమర్చి, ఆ కాగితం కదలకుండా టేప్ తో అతికేయాలి. కానీ పెయింట్ చేసేది చైనా మట్టితో చేసినవి (కప్పులు, సాసర్లు) ఐతేనే చిక్కు. మంచి కార్పన్ పేపర్ తో ‘ట్రేస్’ చేయవచ్చు. లేదా గీయగల నేర్పు వుంటే మృదువైన పెన్సిల్ తో డిజైన్, పెయింట్ చేసే భాగంపైనే గీసుకోవచ్చు.

ఏదైనా పాత సాసర్ లో రంగులు కలుపుకుని వుంచుకోవాలి. ఈ రంగుల్ని ఓ దాంట్లో ఒకటి కలుపుకోవడం చాలా తేలిక. ఉదాహరణకు ఆకుపచ్చ రంగు కావాలనుకోండి. నీలం రంగులో పసుపురంగు కలుపుకుంటే సరి. లేత రంగుల కోసం తెలుపురంగును, షేడింగ్స్ యివ్వటానికి నలుపురంగును అసలు రంగుల్లో కలుపుకోవాలి.

ఇది పెయింటింగ్ పరిజ్ఞాన మున్నవాళ్ళకు వేరే చెప్పనక్కర్లేదు.

ఇక పెయింట్ చేయడమే తరువాయి. పెయింట్ చేసే వస్తువుని కదలకుండా జాగ్రత్తగా అమర్చుకునిగానీ, రోపలి భాగం పట్టుకునిగానీ జాగ్రత్తగా డిజైన్లను, టెబ్లెన్ పైనుండి పెయింట్ చేయాలి. కావలసిన రతలు, పువ్వులు వాటి సహజమైన రంగుల్లోకానీ, మీకిష్టమైన రంగుల్లోకానీ అసలు డిజైన్ చెదిరిపోకుండా, చెదిరిపోకుండా పెయింట్ చేయాలి. ఇక్కడో చిక్కుంది. అందరికీ పెయింటింగ్ రాదు. వచ్చినా పొరపాటున తప్పు చేయవచ్చు. ఉదాహరణకు తెల్లరంగు వేయాల్సిన చోట పచ్చరంగు వేశారనుకోండి. దానిలో కొత్తదనం కనిపిస్తుందనుకుంటే అలాగే ఉంచేయవచ్చు. కాదూ కూడదంటే, గులాబీరంగు బదులు ఎరుపురంగు వేసివుంటే, ఆ రంగు ఆరక మునుపే పల్చగా కలుపుకున్న తెల్లరంగుతో దాన్ని మళ్ళీ దిద్దితే గులాబీరంగు వచ్చేస్తుంది. ఇలా వీలుకాకుండా వుంటే, వేసిన రంగును పూర్తిగా అరిపోనివ్వాలి. ఆ పైన కావలసిన రంగును దాని మీద వేస్తేనరి. చివరి సారిగా వేసిన రంగే కనిపిస్తుంది.

పెయింటింగ్ పని ఆయిపోయింది. పెయింట్ చేసుకున్న వస్తువులు తరచుగా వాడేవి కాకపోతే, ఎప్పుడూ కడిగే పని లేకపోతే ఓ ఐదారు రోజులు గాలిలో ఆరనిస్తే సరిపోతుంది. తరచుగా వాడుకునే వస్తువులు, రోజూ కడగల్సిన వస్తువులు ఐతే మామూలు పొయ్యి మీదగానీ, హీటర్ మీదగానీ వీటిని ఉడకబెట్టటం (వేడి చేయడం) వలన రంగులు మన్నికగా వుంటాయి. ఇందుకు మంచి ఫలితాలకోసం ఓ చిన్న పద్ధతి వుంది.

ట్రైడ్ చేసుకునే ఓవెన్ లో వేసి అతి తక్కువ ఉష్ణోగ్రత నుండి వేడి చేయటం ఆరంభించి, ఐదు నిమిషాలకు ఇరవై ఐదు డిగ్రీ సెంటీగ్రేడ్ చొప్పున హెచ్చిస్తూ మూడువందల డిగ్రీ సెంటీగ్రేడ్ వరకు వేడిచేసి, అపైన ఓ పదిహేను నిమిషాలు వుండనిచ్చి చల్లార్చాలి. కాకపోతే ఓ గిన్నెలో నీళ్ళుపోసి క్రమక్రమంగా వేడి ఎక్కువ చేస్తూ చేసుకోవచ్చు. ఇలా చేసిన తరువాత పూర్తిగా చల్లారిన వాటిని బైటకు తీసి, ఓ రోజు అట్టే పెట్టి, అపైన ఉపయోగించుకోవచ్చు. ఇవి బజారులో కొనుక్కున్న వాటిలాగే వుంటాయి. ప్రయత్నిస్తారా మరి....?

—అలివేలు

రాల వయస్సు వచ్చినా, ఏమంత నైపుణ్యం లేక పోయినా స్త్రీలు త్వరగా నేర్చుకుని చేయగలరు. 85 వేల మీటర్ల బట్టకు ప్రస్తుతం నిరోపర్, టి. టి. గాంధీ హాస్పిటలు మొదలైన ఆరు ఆసుపత్రులనుంచి ఆర్డర్లు వున్నాయి. నేసిన బట్టకు, తీసిన నూలుకు లెక్కలుగట్టి స్త్రీలకు వేతనాలు యిస్తారు. నూలు పోసేవారు 30, 40 రూపాయలు, బట్టలు నేసేవారు 60, 70 రూపాయలు సంపాదించుకుంటున్నారు. ప్రస్తుతం 20 మగ్గాలు పని చేస్తున్నాయి. 30 మందికి పైగా స్త్రీలు దీనిలో పని చేస్తున్నారు.

రెండో విభాగం 1975లోనే ప్రారంభమైంది. ఎలక్ట్రానిక్స్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా వారు తయారు చేసే టెలివిజను నెట్లలో ఉపయో

ఈ రోజుల్లో గ్రామాల్లో కానీ, పట్నాల్లో కానీ స్త్రీలు ఆకించేది ఏమిటంటే, నాల్గు రూపాయలు సంపాదించుకునే అవకాశం. ఏదో ఒక పని చేద్దాం, సంసారానికి అర్థికంగా తోడ్పడుదాం అనే ఉత్సాహం, కోరిక-ఆందరిలో కనిపిస్తున్నాయి. అందుకే ఉపాధి కల్పన అనేది సంఘ పేవలో ముఖ్య స్థానం అక్రమించుకుందోంది.

నికింద రాబాదులోని తార్నాకా మహిళా సమాజం అనే సంస్థ నగరానికి సుమారు 12 కిలో మీటర్ల దూరంలోని కుషాయిగుడా అనే గ్రామంలో స్త్రీలకు జీవనోపాధి కల్పించే కార్యక్రమాలని నిర్వహిస్తోంది. కుషాయిగుడా ప్రాంతం యిప్పుడిప్పుడే పారిశ్రామిక వాడగా అభివృద్ధి చెందుతోంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం మహిళా సమాజానికి, అతి స్వల్పమైన ఆదైలో మూడు వర్క్ షెడ్లులను యిచ్చింది. వాటిల్లో నడుస్తున్న మూడు పారిశ్రామిక విభాగాల్లో దాదాపు 70, 80 మంది స్త్రీలు పని చేస్తున్నారు. నెలకి 40 నుంచి 150 రూపాయల వరకు సంపాదించుకుంటున్నారు.

మొట్టమొదటి విభాగం 'బ్యాందేజీ గాజ్' బట్ట ఉత్పత్తి కేంద్రం. కేంద్ర సాంఘిక సంక్షేమ సమితివారిచ్చిన ధన సహాయంతో (సుమారు 70 వేల రూపాయలు) గత ఆగస్టులో యీ కేంద్రాన్ని ప్రారంభించారు. ఆసుపత్రులలో, నర్సింగు హోములలో వాడే బ్యాందేజీ బట్టని నేయడం, అందుకు కావలసిన నూలు పోయడం, చరఖా మీద నూలు తీయడం చాలా సులువైన పనులు. చదువు రాకపోయినా, 60 సంవత్స

దూధి కల్పి

కుమారి ఎ. పద్మిని

కేరాఫ్ ఎస్. సి. విజయలక్ష్మి, టీచర్
కమ్మవీధి

మదనపల్లె, చిత్తూరు జిల్లా

బి. ఎ. రెండవ సంవత్సరం చదువుతున్నారు.
వయసు 18 సంవత్సరాలు. కథలు, గేయాలు
వ్రాయటం హాబీ.

పి. శ్యామలాదేవి

కేరాఫ్ శ్రీ పి. రామకృష్ణయ్య

పార్సెట్ ఆఫీస్

గిద్దలూరు, ప్రకాశం జిల్లా

వయసు 17 సంవత్సరాలు. ఎస్. ఎస్. సి. వరకూ
చదువుతున్నారు. 'చిన్న చిన్న కథలు వ్రాయడం,
నవలలు పత్రికలు చదవటం నాకు ఇష్టం' అంటారు.

కుమారి వి. సత్యాదేవి

రాటర్ ఆఫ్ శ్రీ వి. కృష్ణంరాజు, బి.ఎ.,

అపోజిట్ రామెర క్వెర్నీస్

విజయవాడ-520 007

ఇంటర్ పాసయ్యారు. వయస్సు 18 సంవత్సరాలు.
చిత్రలేఖనం, పూరిమొక్కల పెంపకం, కథలు
వ్రాయడం-హాబీలు.

ఎం. లక్ష్మీప్రసన్నకుమారి

రాటర్ ఆఫ్ శ్రీ ఎం. రామలింగారెడ్డి

ప్రకాశం రోడ్డు

కుప్పం

చిత్తూరు జిల్లా

వయసు 14 సంవత్సరాలు. పదవతరగతి చదువు
తున్నారు. చక్కని అల్లికలు, కుట్టు, ముగ్గులు
వేయడం; స్టాంపుల నేకరణ హాబీలు.

శ్రీమతి కుర్సుమ్

12/271 ఆలోకవగర్

అనంతపూర్-515 001

వయసు 18 సంవత్సరాలు. ఇంటర్మీడియట్
వరకూ చదువుతున్నారు. ఫొటోగ్రఫీ హాబీ.

గంచే వైరు బోర్డులు, వైర్ బంచెస్ అనే
వైరింగు కూర్పులు శ్రీలు చేస్తున్నారు. ఇది ఒక
అనుబంధ పరిశ్రమగా నడుస్తున్నది. సున్నిత
మైన వైర్లు, అందుకు కావలసిన బోర్డులు, పరి
కరాలు ఇ. సి. ఐ. ఎల్ వారు సరఫరా చేస్తారు.
మెట్రీక్యులేషను, ఆ పైన చదివిన యువతులకు
మూడు నెలల శిక్షణ యిచ్చారు. నిపుణుడైన ఒక
సూపర్వైజరు ఆధ్వర్యంలో యువతులు వైర్ల
అసెంబ్లింగ్ పని చేస్తున్నారు. ప్రస్తుతం నెలకు
120 రూపాయలు సంపాదిస్తున్నారు. ఇది 150
కావచ్చునట త్వరలోనే. తయారైన బోర్డులు,
బంచెస్ ఇ. సి. ఐ. ఎల్. వారే తీసుకుంటారు.
చేసిన పని ప్రకారం వేతనాలు దొరుకుతాయి.
ఈ విధమైన సున్నితమైన పరికరాలకు సంబం

పనిచేసే వారిలో విద్వంశ తల్లులు, ముసలివారు,
వికలాంగులు, ముస్లిములు, హరిజనులు. అందరూ
వున్నారు. ఇంతమందికి ఉపాధి కల్పించిన
తృప్తి సమాజ నిర్వాహకుల్లోను, గౌరవప్రదంగా
నాల్గు రూపాయలు సంపాదించుకుంటున్నామన్న
సంతృప్తి పని చేసే వారిలోనూ ప్రస్ఫుట
మవుతుంది యీ విభాగాలని సందర్శించిన వారికి.

ఈ అనుబంధ పరిశ్రమల్లో వుండే సౌలభ్యం
ఏమిటంటే-ముడి వస్తువులు కొనుగోలుకు పెట్టు
బడి చూసుకోనక్కర్లేదు. అలాగే తయారు చేసిన
వస్తువుల అమ్మకం గురించి బాపత్రయం లేదు.
పొందికగా, సరుకు పాడు చేయకుండాచేసి అందిం
చడమే మహిళల బాధ్యత.

దించిన అనుబంధ పరిశ్రమ, శ్రీలు నిర్వహిస్తు
న్నదీ, శ్రీలే పని చేస్తున్నదీ మన రాష్ట్రంలో
మరోటి లేదు.

ఈ పని జయప్రదంగా నడిపించగలమన్న
దైర్యం కుదిరాక ఏ. సి. స్కూటర్లు అనే సంస్థ
నుండి స్కూటర్లకు సంబంధించిన వైరింగు పని
వుచ్చుతున్నారు సమాజం వారు. ఇందులోనూ
ఎస్. ఎస్. సి., పి. యు. సి. ప్యానైన అరుగురు
శ్రీలు పని చేస్తున్నారు. ఇది ఇటీవలే ప్రారం
భించారు.

తార్నాకా మహిళా సమాజం అధ్యక్షురాలు
శ్రీమతి పి. వి. చెల్లాయమ్మకృష్ణయ్య 'ఆంధ్ర
ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఎప్పటికప్పుడు అన్నివిధాలైన
సహాయాన్ని అందిస్తోందటం వల్లనే యీ కార్య
క్రమాలు చురుకుగా నడుస్తున్నాయి' అని
చెప్పారు.

కుషాయిగుడా పారిశ్రామిక వాడలోని ఉద్యోగు
లందరికీ పనికివచ్చే మంచి ఫలహారకాలను కూడా
నడిపిస్తోంది మహిళా సమాజం.

—జె. ఆర్.

కాశీ విశాలాక్షి

తన చల్లని చూపులతో పిల్లలను రక్షించే తల్లిలా ఆదిశక్తి కూడా వివిధ దేవతామూర్తుల రూపంలో లోకపాలన చేస్తుందని మన పెద్దల విశ్వాసం. కామాక్షి, మీనాక్షి, విశాలాక్షి వంటి దేవతామూర్తులు తమ కరుణా వీక్షణాలవల్ల భక్తులను ఉద్ధరిస్తూ ఉంటారన్నది తరతరాలుగా వస్తున్న అభిప్రాయం. కంచి కామాక్షి, మధుర మీనాక్షి, కాశీ విశాలాక్షి-పరమేశ్వరుడి మూడు కండ్లకూ ప్రతీకలని ఒక నమ్మకం.

తైవక్షేత్రాలలో కంచికీ, మధురకూ ప్రత్యేక స్థానాలు ఉన్నా, కాశీ ప్రత్యేకత మాత్రం కాశీదే. ప్రాచీనకాలం నుంచీ కూడా కాశీ భారతదేశపు ఆధ్యాత్మిక రాజధానిగా పరిగణింపబడుతున్నది. మోక్షం కలిగించే సప్తపురాలలో కాశీ ప్రముఖమైనది. గంగానదికి ఉపనదులైన వరణ, అసి నదుల మధ్య ఉండడంవల్ల 'వారణాసి'గా ప్రసిద్ధి గడించిన కాశీలో ప్రపంచసృష్టి జరిగినప్పుడు 'మూలప్రకృతి' ప్రకటమైందని అంటారు. కాశీకి 'ఆనందవనం' అన్న పేరు కూడా ఉన్నట్టు ప్రాచీన రచనలు తెలియజేస్తున్నాయి.

కాశీలో ఉన్న 'భక్తపుష్కరిణి' ప్రాచీనమైన తీర్థం. మహావిష్ణువు తన చక్రంతో ఆ తీర్థాన్ని నిర్మించి అక్కడ చాలా కాలం తపసు చేశాడట. కొంతకాలం తర్వాత శక్తి స్వరూపుడైన శ్రీవిశ్వనాథుడు శక్తితో కూడా ప్రత్యక్షమై భక్తతీర్థాన్ని చూసి ఆనందంతో నాట్యం చేయసాగాడట. అప్పుడు విశ్వనాథుని చేతిలోని మణి ఒకటి అందులో పడడంవల్ల ఆ తీర్థానికి 'మణికర్ణిక' అనే పేరు ఏర్పడిందట. కాశీలో ఉన్న మట్టాలన్నిటిలోనూ మణికర్ణిక స్థానం విశిష్టమైనది. ఆ తర్వాత గంగానది కాశీకి వచ్చిందని శీత పురాణాలు చెబుతున్నాయి.

కాశీ పురాధీశ్వరుడు విశ్వేశ్వరుడు. విశ్వేశ్వరుడి ఇల్లాలు నాడు, అషాఢ, పుష్య మాసాలలోని చక్రవారాలలోని విశాలాక్షిదేవి. పార్వతీదేవి కాశీక్షేత్రాన విశాలాక్షి రూపంలో కొలువు తీరిందని అంటారు. సకల భరావర వృష్టిని పరిరక్షించడం కోసం ఆమె తన కన్నులను విప్పారజేసి చూస్తుందన్న ఉహ ప్రాచుర్యంలో ఉంది.

కాశీలో ఉన్న అనేక దేవాలయాలలో ప్రసిద్ధి గడించినవి విశ్వేశ్వరుడు, సాక్షిగణపతి, బిందుమూరవస్వామి, విశాలాక్షి అన్నపూర్ణ, దుర్గ, కాలభైరవుడు మొదలైనవారి ఆలయాలు.

విశ్వేశ్వరుడు లింగరూపంలో దర్శనమిస్తాడు. కాశీ అన్న పూర్ణ-చేత గరిత పెట్టుకుని పరమేశ్వరుడికి వద్దిస్తున్న భంగిమలో కనిపిస్తుంది.

విశాలాక్షిదేవి ఆలయం-విశాలాక్షి ఘట్టం అని పేర్కొనబడే ప్రాంతంలో ఉన్నది. గంగానదికి సమీపంలో ఉన్న ఈ ఆలయం ఒక ఇరుకైన వీధిలో ఉంది. ఈ ఆలయం 17వ శతాబ్దిలో నిర్మింపబడిందంటారు. అప్పట్లో విశాలాక్షి ఆలయం కాశీ లోని పంచాల ప్రత్యేకమైన పర్యవేక్షణలో ఉండేది.

ఆ తర్వాత ఆలయం కాస్త దెబ్బతింటున్నట్టు కనిపించగా కలకత్తాలో ఉన్న తమిళులైన నాటుకోటవారు కొందరు ఆలయ పునరుద్ధరణకు పూనుకున్నారు. కాశీరాజు నుంచి కొంత భూమిని దానంగా గ్రహించి 1893లో లక్షరూపాయల ఖర్చుతో ఆలయ పునరుద్ధరణ జరిపారు. అప్పట్లోనే దేవిని పూజించే హక్కును పంచాల నుంచి వారు లిఖిత పూర్వకంగా సంపాదించారు. అప్పటి నుంచీ అక్కడ దాక్షిణాత్య సంప్రదాయం ప్రకారం పూజలు సాగుతున్నాయి. ప్రస్తుతం విశాలాక్షి ఆలయ విర్వహణ నాటుకోటవారి పర్యవేక్షణలో సాగుతున్నది.

ఆలయంలో విశాలాక్షిదేవి మూలవిగ్రహంతోబాటు విశాలాక్షిదేవి ఉత్పవవిగ్రహం, బంగారుమలామా, పూసిన స్వర్ణవిశాలాక్షి విగ్రహం కూడా ఉన్నాయి. వినాయకుడు, శివలింగం, బాలదండా యుధిష్ఠి, చండికేశ్వరి, నవగ్రహాలు మొదలైన దేవతామూర్తులను కూడా ఈ ఆలయంలో చూడవచ్చును.

ప్రతివృషా ధదయం, సాయంకాలం విశాలాక్షిదేవికి పూజలు జరుగుతాయి. తమిళ బ్రాహ్మణులు ఈ పూజలు చేస్తారు. మహాశివరాత్రి విశేష పూజలు జరుగుతాయి. నవరాత్రి సందర్భంగా దేవిని విశేషంగా ఆలంకరించి ఉత్సవాలు జరుపుతారు.

1971లో విశాలాక్షి ఆలయానికి కుంభాభిషేకం జరిగింది.

కాశీక్షేత్రానికి వెళ్లి విశాలాక్షిదేవిని దర్శించడం చాలా గొప్ప విషయం అని మన ప్రాచీనులు విశ్వసించారు. శక్తి సంపన్నులైన విశ్వేశ్వరుని వంటి దేవతామూర్తులు ఉండడంవల్లనే 'నకాశీ సదృశీ పురీ' (కాశీ పట్టణానికి సాటివచ్చే పట్టణం లేదని) అన్నారు వారు.

విశాలాక్షి వర్ణచిత్రం: 'ఆనంద వికటప్' సౌజన్యంతో

స్వజన్మబాబువంక చూసిందామె. అతను ఏదో పైలు తెరచి అందులోకి చూస్తున్నాడు.

అతన్ని ఎక్కడో చూసినట్లునిపించిందామెకి. ఎక్కడో మాత్రం గుర్తురావటం లేదు. 'అయినా కొంతమంది ముఖాలలాగే ఉంటాయ్' అనుకొందామె. అంతకుముందెప్పుడూ చూడకపోయినా గాని, పరిచయ మున్నట్లు అనిపించింది. సృజన్బాబు గుండెలు వేగంగా కొట్టుకొంటున్నాయ్! అయితే స్వరూపని సురేంద్ర వదిలేశాడా? అమెమీద ప్రతీకారం ఎలా తీర్చుకొన్నాడు? పెళ్ళి జరిగిం తర్వాత తను తిరిగి వచ్చేస్తుంటే "అన్ని వివరాలూ-తరువాత తెలియజేస్తారే" అన్నాడు. చాలా రోజులు ఎంతో ఆత్రుతతో అతని దగ్గరనుంచీ ఉత్తరం కోసం ఎదుర్చుకాడు తను!

ఎలాంటి ఉత్తరమూ రాకపోయేసరికి తనే అతనికి ఉత్తరం రాసేడు! జరిగిందంతా వెంటనే తెలియజేయమనీ - తనకు పూర్తిగా మనశ్శాంతి కరువైందనీ....

దానికి జవాబు రాలేదు.

ఆ తరువాత తనూ రాయలేకపోయాడు. అక్కడ సురేంద్ర ఎలాంటి పరిస్థితిలో ఉన్నాడో-ఎంతటి ఖోబ అనుభవిస్తున్నాడో - స్వరూపని ఏం చేశాడో-అన్న ఆలోచనలు, వీటన్నిటికీ కారణం తనేననే భావం - ఉత్తరం రాయలేకపోవడానికి తోడ్పడినయ్!

అతని బాలాకూ బంధువులకెవరికయినా ఇప్పించాలనుకొన్నాడేమో!

"నాలాగా కొత్తగా చేరినవాళ్ళమూలాన మీ పనికి బోలెడు అంతరాయం కలుగుతుందనుకొంటాను...." అందామె నవ్వుతూ.

కలవరపడిపోయాడు సృజన్బాబు.

"అబ్బే.... ఆలాంటిదేం లేదు లెండి! పని, ఎవరయినా-కొత్తనో నేర్చుకో వలసిందేగా!" నవ్వు తెచ్చుకొంటూ అన్నాడు. అమె మాటల్లోని అర్థం బోధపడిందతనికి. అమెనలా వూరికే కూర్చుండ బెట్టడం అమెకు అయిష్టంగా ఉంది.

"ఇదిగో ఈ ఫైల్స్ చదవండి! ఇవాళికిపని చాలు! కొంత అయిడియా ఏర్పడుతుంది...." అన్నాడు కొన్ని ఫైల్స్ తీసి అమెముందుంచుతూ. ఒక్కొక్క ఫైలే తీసుకొని చదవసాగింది స్వరూప. చాలా విషయాలు అర్థం కాకపోయినా అతన్నడగకుండా ఊరుకుంటిపోయింది! ఆ రోజే అతన్ని విసిగించడానికి మనసంగీకరించలేదు!

లంచ్ టైమవుతోందగా సరోజ వచ్చి అమె పక్కనే కూర్చుంది.

"ఎలా వుంది?" అనడిగింది నవ్వుతూ.

"ఏదీ ఇంతవరకూ ఇంకా 'అ అ' లు మొదలు పెట్టలేదు...."

"వాటికంత తొందరేం లేదులే! మన ఆఫీస్ పనికి 'అ అ' లనుంచి మొదలు పెట్ట కూడదు. 'అం అః' ల నుంచి ప్రారంభించాలి!" అంది

నాంతా కిరణాలు

9

శీలంశెట్టి
రమాదేవి

ఇప్పుడు, తన మనసుని తొలచి వేస్తున్న ప్రశ్నలన్నిటికీ సమాధానం తనేదురుగా ఉంది. తను చేసిన దారుణానికి ఫలితం తనకెదురుగా కూర్చుంది! అమె మొఖంలోకి చూశాడు సృజన్బాబు. అమె మొఖంలో అదివరకటి అందం లేదు. నిర్లిప్తత చోటు చేసుకొంది. అమె కళ్ళల్లో అదివరకటి మెరుపులేదు. నైరాశ్యం తొంగి చూస్తోంది.

ఇంతకూ ఈమె తనని గుర్తించలేదా? ఇద్దరూ ఒకటే కాలేజీలో చదివిన విషయం మర్చిపోయిందా? అమె జీవితం ఇప్పుడిలా అవడానికి సురేంద్రతో వివాహం అలా ముగిసిపోదానికి కారణం తనేనని తెలుస్తే అమె ప్రవర్తన ఎలా ఉంటుంది? తననెంత అసహ్యంగా చూస్తుంది? అసలీ ఉద్యోగమే వదిలి పారిపోతుందేమో! తనలాంటి నీచుడి దగ్గర పని చేయటం కంటే ఆత్మహత్యే మంచిదను కొంటుందేమో! స్వరూపకు విసుగ్గా ఉంది.

అతనెదురుగా కూర్చుని గంటనేపు అవుతోంది.

ఇంతవరకూ అతను తనతో ఒక్క ముక్క కూడా మాట్లాడలేదు. ఆఫీస్ పని గురించి చెప్పనూ లేదు.

ఎందుకని?

తనిక్కడ ఉద్యోగం చేయటం ఇష్టం లేదేమో! ఈ ఉద్యోగం

సరోజ నవ్వుతూ. ఆమెతోపాటు సృజన్ బాబు కూడా నవ్వేశాడు.

ఇద్దరూ ఆఫీస్ ఆవరణలోనే ఉన్న కాంటీన్ లోకి నడిచారు. శ్రీల కోసం ప్రత్యేకంగా ఓగడి ఉంది.

కాఫీ టిఫిన్ తీసుకొన్నాక కాఫీపు గార్డెన్ లో కూర్చున్నారు.

“ఏమయినా చెప్పాడా అతను?” అడిగింది సరోజ.

“ఊహ! వర్తి మొద్దబ్బాయిలాగున్నాడు. గంటపేపు నా వంకయినా చూడకుండా ఏరో ఫైర్లో తలదూర్చి కూర్చున్నాడు. చివరకు నేనే విసుగు పుట్టి అడిగాను. అప్పుడు జ్ఞానోదయం కలిగినట్లుంది. ఓ అరడజను ఫైర్స్ నాముందు పడేసి చదవుకోమన్నాడు. ఇవాళంతా అవే చదివితే, రేపటినుంచీ పని చేయించడం ప్రారంభిస్తాట్ట....”

“నాలుగయిదు రోజులు! అంతే! ఆ తరువాత ఇంక అతనేం చెప్పనవసరం లేదు. అయినా నేనివాళ కొన్ని పైయ్యి ఇంటికి తీసుకొస్తున్నాను. అవెలా ‘డిల్’ చేయారో చెప్తాను. దాంతో సగం పని నేర్చుకొన్నట్లే.” మరి కొద్దిపేపు ఏవేవో విచ్చాపాటి మాట్లాడారద్దరూ.

తైమవగానే మళ్ళీ అతని టేబుల్ దగ్గర కూర్చుంది స్వరూప.

అతను సాయింత్రం నాలుగయేవరకూ తన నీటు దగ్గరకే రాలేదు. ఎవరెవరితోనో మాట్లాడుతూ ఆఫీసంతా తిరిగాడు.

ఆ తరువాత వస్తూనే “సారీ! ఇవాళ నేను పూర్తిగా ‘ఆఫ్ మూడ్’గా

ఉన్నాను. అందుచేత కనీసం మీ వివరాలు కూడా తెలుసుకోలేదు! నా పేరు సృజన్ బాబు! ఈ ఆఫీసులో, ఆయిదేళ్ళ సర్వీసు పూర్తయింది....” అన్నాడు ప్రయత్నపూర్వకంగా నవ్వుతూ.

“నా పేరు స్వరూప! ఇక్కడ నాకు తెలిసినవాళ్ళెవరూ లేరు—సరోజ తప్ప! ఆమెతోనే ఉంటున్నాను. అసలు నాకీ ఉద్యోగం తనే రికమండ్ చేసి ఇప్పించింది....”

ఆమె ఇంకేమయినా వివరాలు చెప్తుండేమోనని ఆశపడ్డాడతను. కాని స్వరూప అక్కడితో ఆవివేయడంతో నిరాశపడిపోయాడు. ఆమె వివాహం తాలూకు గొడవలన్నీ తెలుసుకోవడం అంత తేలికయిన విషయమేమీ కాదు! తానెంతో సన్నిహితుడయితే తప్ప ఆమె అలాంటి విషయాలు తనతో చెప్పదు! సరోజకు తప్పక చెప్పే ఉంటుంది కాని—సరోజ మాత్రం తనతో ఎందుకు చెప్తుంది? వాళ్ళిద్దరిమధ్యా రహస్యాలు వాళ్ళ మధ్యే ఉండిపోతాయ్! ఇంకేం మాట్లాడటానికి తోచలేదామెకి! తిరిగి ఫైర్స్ చూడసాగింది. సాయింత్రం అయిదయే వరకూ అలాగే కూర్చుండి పోయారద్దరూ.

“ఇంక వెళ్దాం సదండి!” అన్నాడతను టైమ్ చూచుకొని లేచి నిలబడుతూ.

ఫైర్స్ న్ని టేబుల్ మీదకు సర్దేసింది స్వరూప.

“బహుశా మీకు అర్థం కానివి చాలా ఉంటుంటాయందులో! అవన్నీ రేపు చెప్తాను!” అన్నాడతను. తలూపిందామె.

“మీరు మీ ఫ్రెండ్ సరోజ దగ్గర కెళ్ళాలనుకొంటాను! మరి నేను శెలవు తీసుకొంటాను...” వెళ్ళబోయి మళ్ళీ అగిపోయాడతను. “చూడండి. మీకిక్కడ ఎవరూ లేరన్నారు కదా! మీకెలాంటి సహాయం కావాలన్నా సరే. సందేహించకుండా నన్నదగండి—ఆఫ్ కోర్స్—సరోజగారు కూడా ఉన్నారనుకోండి! అయినా కూడా నా అవసరమేమయినా....”

“థాంక్యూ!” నవ్వుతూ అంది స్వరూప.

అతను వెళ్ళిపోయాడు.

సరోజ నీటువేపు నడిచింది స్వరూప. అప్పుడే సరోజ అల్మారా మూసి తాళం వేస్తోంది.

“ఇప్పుడే నీ దగ్గర కొద్దామనుకొంటున్నా.” అంది స్వరూప వంక చూసి నవ్వుతూ.

ఇద్దరూ రోడ్డు మీదకొచ్చి నెమ్మదిగా ఇంటివేపు నడువసాగేరు.

“ఏమంటున్నాడు, సృజన్ బాబు?” నవ్వుతూ అడిగింది సరోజ.

“ఆయన చాలా మంచి మనిషి!” అంది స్వరూప.

“అదెప్పుడు తెలిసింది?” అశ్చర్యంగా అడిగిందామె.

“ప్రొద్దుట్నుంచీ అలా ‘మూగ’గా ఉన్నందుకు సారీ చెప్పారు. అంతేకాదు! నాకేం సహాయం కావల్సి వచ్చినా తననడగలిట!” ఇద్దరూ నవ్వుకొన్నారు.

ఆ రాత్రి చాలా సేపటివరకూ ఆఫీస్ పని గురించీ డ్రాఫ్ట్స్, లెటర్స్ రాయడం గురించి వివరంగా చెప్పింది సరోజ.

అవన్నీ తెలుసుకొనేసరికి చాలా ధైర్యం కలిగింది స్వరూపకి. సృజన్ బాబు కూడా సహకరిస్తే తను స్వతంత్రంగానే ఆఫీసు పని చేసుకోగలడు.

ఆ రాత్రి చాలా నేపటివరకూ సృజన్‌బాబుకి నిద్ర పట్టలేదు. ఆఫీసులో స్వరూపని చూసిన దగ్గర్నుండి ఎడతెరిపిలేని ఆలోచనలు! ఆమె గురించి తెలుసుకోవాలనే కుతూహలం!

కారేజిలో చదివే రోజుల్లో ఆ మిలిటరీ ఆఫీసర్‌ని ప్రేమించి-ఆతనిని వివాహం చేసుకోవాలని అనుకొని-మరెందుకు ఆతనిని వివాహం చేసుకోలేదు? మళ్ళీ సురేంద్రను వివాహం చేసుకోడానికి. ఎందుకు తయారయింది? ఆ వివాహం తర్వాత ఏం జరిగింది? వీటన్నిటికీ సమాధానం కావాలి! ఏ ప్రశ్నకీ సమాధానం దొరకకపోయినా తనకి మనశ్శాంతి కరువయిపోతుంది. ఆ చరిత్రంతా తెలియాలంటే తను స్వరూపకి అత్యంత సన్నిహితుడయి పోవాలి. తనమీద ఆమెకు ఎంతో గొప్ప సదభిప్రాయం కలగలి! అప్పుడే ఆ విషయాన్ని బయటపడతాడు! ఆమె ఎదల తనకి గౌరవాభిమానాలున్నట్లు ఆమె అనుకోవాలి!

మర్నాడు పదినిముషాల ముందే ఆఫీస్ చేరుకొంది స్వరూప.

అయితే అప్పటికే సృజన్‌బాబు సీట్లో ఉండటం చూసి ఆశ్చర్యపోయింది.

“గుడ్‌మాటింగ్!” నవ్వుతూ అన్నాడతను.

“గుడ్‌మాటింగ్!” సిగ్గుపడుతూ అంది స్వరూప.

“కూర్చోండి! ఇదిగో! ఈ పైయ్యు డీర్ చేద్దాం ముందు....” అంటూ అన్నీ వివరంగా చెప్పసాగాడతను.

మధ్యాహ్నం లండ్ టైములో సరోజ వచ్చే వరకూ ఆమెతో ఆఫీస్ వర్క్ గురించి మాట్లాడుతూనే ఉన్నాడతను.

ఆ తరువాత సాయంత్రం వరకూ ఆతన్నేమీ అడక్కుండానే కొన్ని పైర్స్ తనే ఫుటప్ చేసిందామె.

“మీకు నేను గుర్తున్నానా?” అడిగాడు సృజన్‌బాబు హఠాత్తుగా. స్వరూప కర్ణం కాలేదు.

“మీరు నన్ను గుర్తించారా - అనడుగుతున్నాను!” నవ్వుతూ అన్నాడతను.

“ఊహ....” తల అడ్డంగా తిప్పుతూ అందామె.

“ఇంతకు ముందెక్కడా నన్ను చూసిన గుర్తులేదా?”

“ఎక్కడో చూసినట్లనిపించింది కానీ-ఎక్కడో మాత్రం గుర్తుకి రాలేదు....”

“హిందూ కారేజిలో చదివారు కదూ మీరు?”

“అవును! మీకెలా తెలుసు?”

“నేనూ అక్కడే చదివాను....”

ఆతనా విషయం చెప్పేసరికి ఒక్కసారిగా ఆతని మీద అభిమానం పుట్టుకొచ్చింది స్వరూపకి.

“మీరు బి. యెస్సీ ఏనా?”

“ఊహ! బి. ఏ చదివాను....”

“అందుకే గుర్తించ లేక పోయాను. బి. యెస్సీ స్టూడెంట్స్ అందరినీ ఇంచుమించుగా గుర్తించగలను! మరి సరోజ కూడా అక్కడే చదివింది కదా! ఆమెని చూడలేదా మీరు?”

పిల్లలలో చాలమంది అవసరమైనన్ని పాలు తాగరు

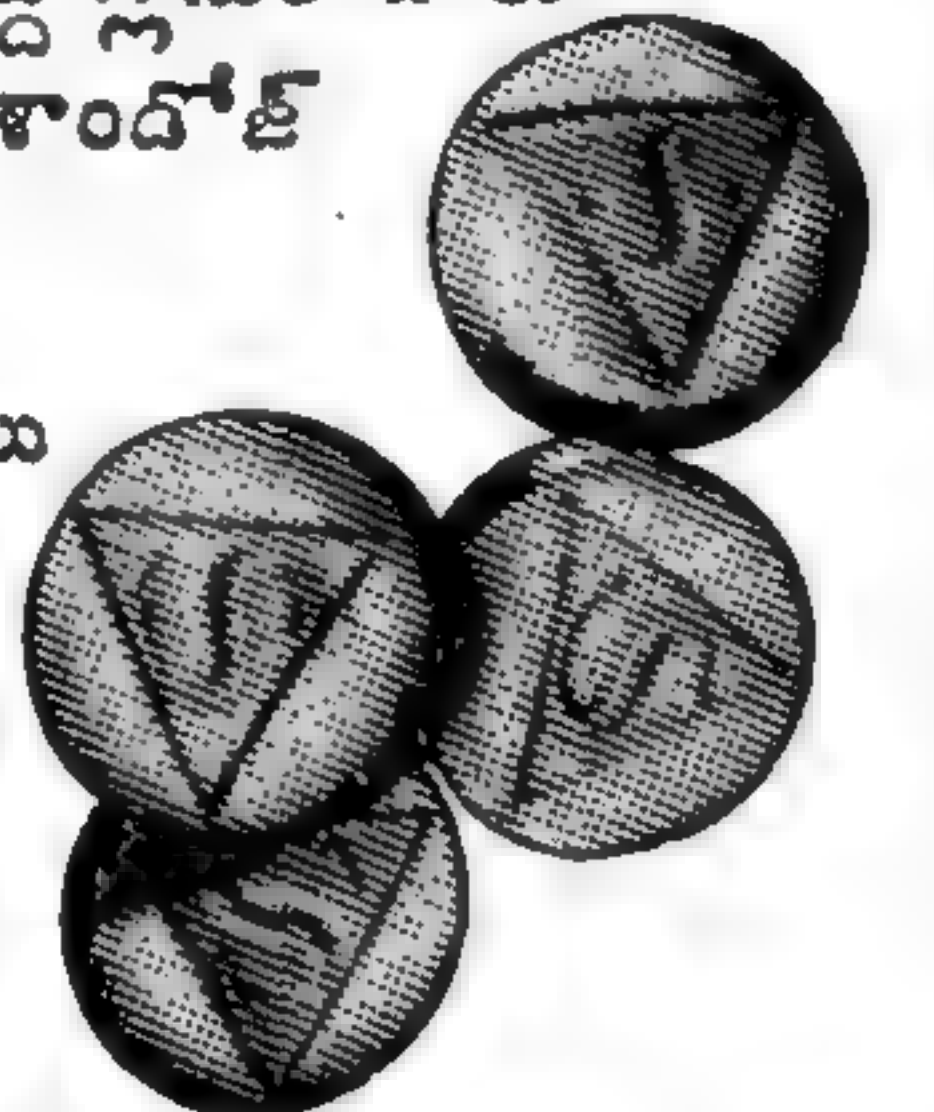
అందుకే వారికి కావాలి కార్షియం-శాండోజ్ బిళ్ళలు

భారతదేశంలో చాలమంది పిల్లలలో కార్షియం కొరత ఉంది మరి మీ పిల్లలలో కూడానా? మీ పిల్లలకు కావలసిన కార్షియం పోషణ వారి పళ్ళకూ, ఎముకలకూ లభిస్తోందా అన్నది మీరే చూసి చెప్పగలరు. వారిలో అందరూ రోజుకు చెరో 3 పెద్ద గ్లాసుల పాలు తాగుతున్నారా? లేదు! అయితే వారికి కార్షియం-శాండోజ్ బిళ్ళలు తప్పని సరిగా కావలసిందే.

కార్షియం-శాండోజ్ గట్టిపళ్ళు, దృఢమైన ఎముకలు పెంపొందించుకు తోడ్పడుతుంది. చిటమిన్ సి.డి, బి12తో బలపరచవది. రాస్ బెర్రీ రుచిగల కార్షియం శాండోజ్ బిళ్ళలు బలే రుచికరమైనవి. పిల్లలు అవంటే ముచ్చట పడతారు.

కార్షియం-శాండోజ్ ప్రపంచంలో మేలైన కార్షియం స్విట్లర్ లెండ్ లోని శాండోజ్ వారు రూపొందించినది.

మీ పిల్లలకు రోజూ కనీసం 4 కార్షియం-శాండోజ్ బిళ్ళలు కావాలి. 2 బిళ్ళలు ప్రతిసారి తాగేసే ముందు

కార్షియం-శాండోజ్
గట్టి పళ్ళు, పటిష్టమైన
ఎముకలకోసం

daCunha/CS/19 K TEL

“అమె కూడా బి. యెస్సీ చదివిందా?” అశ్చర్యంగా అడిగాడు సృజన్ బాబు.

“ఊహ: ఇంటర్మీడియేట్ చదివి మానేసింది....”

“అందుకే నాకు తెలీదు: ఇంటర్మీడియేట్ మా పూర్వోనే చదివాను.”

ఇద్దరూ కాలేజీ విషయాలు గుర్తు చేసుకోవడంలో నిమగ్నమయి పోయారు. సరోజ వాళ్ళ టేబుల్ దగ్గరకొచ్చి పలకరించేవరకూ అయిదు దాటి పోయిందన్న సంగతే గుర్తుకు రాలేదు.

“ఏమిటి? అంత మైమరచి మాట్లాడేసుకొంటున్నారా?” అడిగింది సరోజ త్రోవరో.

“ఇంతకూ సృజన్ బాబు ఎవరో తెలుసా? మన కాలేజ్ మేట్: నేను బి. యెస్సీ చదువుతోందగా ఆయన బి. ఏ చదివారుట: ఆయనే నన్ను గుర్తుపట్టి అడిగాడు. అంతే: అక్కడ నుంచి కాలేజీ విషయాలన్నీ గుర్తుకొచ్చేసినయ్ ఇద్దరికీ!....” ఉత్సాహంగా నవ్వుతూ చెప్పింది స్వరూప.

“దాగుంది: చివరకు మనకి బంధువే నంటారేమో?” తనూ నవ్వుతూ అంది సరోజ.

“ఇవాళ నాతోనే కొన్ని ఫైర్స్ ఫుటర్స్ చేయించారు: తప్పుల్లేకుండా చేశానవి!” ఇద్దరూ బస్ స్టాప్ చేరుకొని బస్ కోసం ఎదుర్చుస్తూ నిలబడ్డారు.

“మళ్ళీ అతని విషయాలేమయినా తెలిసినయ్యా?” అడిగింది సరోజ.

“ఎవరివి?”

“అదే-నిన్ను వివాహం చేసుకొన్నతను...”

“ఊహ: అతనికి నాకూ ఎలాంటి సంబంధమూ లేదు: ఉండదు కూడా: ఒకవేళ ఇప్పుడు అతను అంగీకరించినా నేను వప్పుకోను: అతని గురించి తలచుకోటమే నా కిష్టం లేదు....” కోపంతో మొఖం ఎర్రదారి పోయింది స్వరూపకి.

సరోజ ఇంక ఆ విషయం మాట్లాడటానికి భయపడిపోయింది.

16

స్పృరేంద్ర ఊరిలోకి ఉత్సాహం, ఆనందం జొరబడిపోయినయ్: మాధురి సాంగత్యం అతనిలో కొత్త ఆశల్నీ, ఊహల్నీ చిగురింపజేసింది.

ప్రతిరోజూ కొద్ది నేపయినా అమె ఇంట్లో గడపందే వుండలేక పోతున్నాడతను.

ఆ రోజు ఆఫీస్ లోనుంచి బయటికొచ్చి అమె ఇంటివేపు నడవ సాగారిద్దరూ:

“నీతో ఓ విషయం చెప్పాలి....” అంది మాధురి నవ్వుతూ.

“ఏమిటది?”

“మనిద్దరం ఇలా కలిసి రోడ్డు మీద నలుగురి దృష్టిలో పడటం సునిద్దరకూ మంచిదికాదు. ఎవరి త్రోవన వాళ్ళు బయల్దేరి ఎక్కడో ఓ చోట కలుసుకొందాం!”

“నీ యిష్టం: రోజూ ఎక్కడ కలుసుకొందాం మరి?” అత్రుతగా అడిగాడతను.

“నాకేం తెలుసు? నువ్వే చెప్పాలి....”

కొంతనేపు ఆలోచించాడతను.

“పోనీ.... మీ ఇంటి దగ్గరే కలుసుకొంటే? ఆ తరువాత ఆలోచించుకొని ఎక్కడో చోటికి పోవచ్చు....”

“సరే-నువ్వు ఆఫీసు వదలిన కానేపటి తర్వాత నేను బయల్దేరతాను....”

ఇల్లు చేరుకొన్నారిద్దరూ.

పడక్కుర్పీలో కూర్చున్నాడతను. ‘టీ’ తీసుకొచ్చి అతనికి కప్పు ఇచ్చి తనూ అతనికెదురుగా తాగుతూ కూర్చుంది మాధురి.

“ఇవాళ ఓ మాంచి ఇంగ్లీష్ సినిమా ఉంది. వెళ్దామా?” అడిగాడతను.

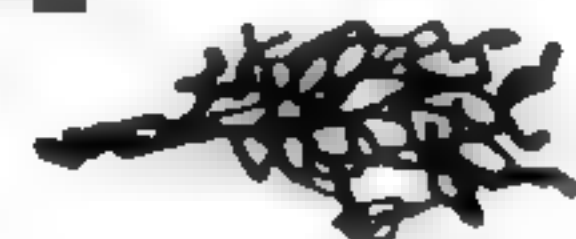
“ఎక్కడికయినాసరే: నేనురెడీ!” అందామె నవ్వుతూ.

“త్వరగా ‘రెడీ’ అవారి మరి: పెందలాడే మొదలెడతారది...”

అమె లేచి రోపలికి వెళ్ళి మొఖం కడుక్కొని టవల్ తో తుడుచు కొంటూ వచ్చింది.

“నువ్ కూడా టాల్ రూమ్ లోకెళ్ళి మొఖం కడుక్కురా....” అంటూ టవల్ అతని మీదకు విసిరేసింది. అందుకొని రోపలకు నడిచాడతను.

వంటింట్లోనూ, భోజనాలు చేసే స్థలంలోనూ ఈగలబాధ ఎక్కువగా ఉంటే ఏం చెయ్యాలి? కరివేపాకుమండ తీసుకువి అందులోని ఆకులను కాస్త వలిచి ఈగలు ముసిరే చోట వడస్తే ఈగలు ముసరవు.

ముఖం కడుక్కొని తిరిగి ఆ గదిలో కెళ్ళేసరికి అమె చీర మార్పు కొంటూ కనిపించింది.

“కొంచెం నేపు కళ్ళు మూసుకో!” అంది అతని వంక చూసి నవ్వుతూ.

అతను కళ్ళు మూసుకొన్నట్లు నటిస్తూ అమె దగ్గరకు వెళ్ళి, వెనుక నుంచి తన గుండెలకు బలంగా హత్తుకొన్నాడు.

“ఇంక సినిమాకు వెళ్ళినట్లే....” చిరుకోపంతో వదిలించుకోడానికి ప్రయత్నిస్తూ అందామె.

“మన ఆనందం కంటే సినిమా ఎక్కువా?” మరింత గాఢంగా కౌగలించుకొని అమె పెదాల మీద ముద్దు పెట్టుకొంటూ అన్నాడు సురేంద్ర.

అతని కౌగిలి అమెకూ పరవశత్వం కలిగించింది. నెమ్మదిగా అతని వైపు తిరిగి అతని గుండెలమీద తల వార్చింది.

అమెను అలాగే మంచం మీదకు చేర్చి అమె ప్రక్కనే ఒరిగి పోయాడతను. అతనిని తన గుండెల మీదకు లాక్కొని ఆవేశంతో అతని ముఖం నిండా ముద్దులు పెట్టుకొందామె. గదిలో గడియారం తొమ్మిది గంటలు కొట్టింది.

“ఇంక లేద్దామా?” అడిగిందామె అతని కౌగిలి నుంచి విడివడ

దానికి ప్రయత్నిస్తూ.

“అప్పుడేనా?”

“ఏం? ఇంటికెళ్ళవేంటి?” నవ్వుతూ అందామె.

“ఇలా ఎన్నాళ్ళు మాధురీ! మనం శాశ్వతంగా ఒకటి అవకూడదూ?” ఉద్రేకంగా అన్నాడతను.

“అంటే ఎలా?” చిలిపిగా చూస్తూ అడిగిందామె.

“మనం ఎందుకు వివాహం చేసుకోకూడదు?”

“మరి నీ భార్యనేం చేస్తావ్?” హేళనగా అడిగిందామె.

అతని ముఖం పారిపోయింది.

అవును! తను స్వరూపను వివాహం చేసుకొన్నాడు! విడాకులివ్వకుండా అమెను దగ్గరకు రావీకుండా చేయడమే తన ప్రతీకారం అని చెప్పాడు. ఇప్పుడు అమెకు విడాకులివ్వడం - మాధురీని వివాహం చేసుకోవడం సాధ్యం కాదు! కాని స్వరూపకు విడాకులిస్తే ఎలా? తను ఓడిపోయినట్లే అవుతుంది! ఈహూ! అలా మాత్రం జరక్కూడదు. స్వరూప ఎప్పటికీ తనకు బంధిగానే ఉండాలి! విడాకులిస్తే అమె మరో వివాహం చేసుకొంటుంది. హాయిగా తనను మర్చిపోయి జీవితం గడుపుతుంది! తనకిష్టం లేదు.

“ఊరికే అన్నారే! అయినా మనకి వివాహం అవసరం ఏముందిప్పుడూ?” అంది మాధురీ. జీవం లేకుండా నవ్వాడు సురేంద్ర.

“అవును మాధురీ! అన్నివిధాలా మనం భార్యా భర్తలమే! వివాహం అనేది కేవలం ఒకరిమీద ఒకరికి నమ్మకం కలగటానికే కదా! లేకపోతే దాని అవసరమేముంది?”

మాధురీ లేచి రోపరికి వెళ్ళింది.

“ఇంక లేవండి! భోజనం వద్దిస్తాను....” అంది మాధురీ కొద్ది సేపటి తర్వాత తిరిగివస్తూ.

“మా ఇంటికెళ్ళొద్దూ?” అడిగాడతను.

“ఇదిమాత్రం మీ ఇల్లుకాదా?” నవ్వుతూ అందామె.

ఇద్దరూ భోజనం ముగించారు.

అమెను వదలి ఇంటికెళ్ళడం అయిష్టంగానే ఉండతనికి.

“వెళ్ళనా?” అన్నాడు అమె కళ్ళల్లోకి చూస్తూ.

“పోనీ-ఈ రాత్రికి ఇక్కడే ఉండకూడదూ?”

అలా అడిగినప్పుడు అమె అందం మరింత విజృంభించినట్లనిపించిందతనికి.

తలుపులు మూసివేసి అమె దగ్గరకు నడిచాడు.

తనకోసం-భోజనం చేయకుండా ఎదురుచూసే తల్లి గుర్తుకొచ్చిందతనికి:

బలవంతంగా తల్లిని గురించి ఆలోచించడం మానడానికి ప్రయత్నం చేయసాగాడు!

మర్నాడు ఉదయమే లేచి ఇల్లు చేరుకున్నాడతను.

తల్లి గదిలో మంచం మీద పడుకొని ఉంది. రమణి అతనికెదురుగా వచ్చింది.

“రాత్రి ఎక్కడి కెళ్ళావన్నాయ్?”

“ఫ్రెండింటికి....”

“అమ్మకి నిన్న సాయంత్రం నుంచీ జ్వరం! సీకోసం ఎదురుచూసి ఎంతకూ రాకపోయేసరికి నేనే వెళ్ళి రాత్రి డాక్టర్ని తీసుకొచ్చాను....”

తల్లిదగ్గరకు నడిచాడు సురేంద్ర.

“ఎలా వుండమ్మా?”

“కొంచెం ఒళ్ళు వెచ్చగా ఉందంటే! రాత్రి ఇంటికి రాలేదేంబాబూ!”

“మా ఫ్రెండింటికెళ్ళి....అక్కడే ఉండిపోయానమ్మా....” అమె వేపునుంచి చూపులు మరల్చుకొని అన్నాడతను.

“పాపం-రమణి భయపడిపోయింది!” అందామె నీరసంగా.

“భోజనం-అదీ టయిముకి చేయకుండా - ఈ జ్వరం తెచ్చుకున్నావమ్మా! నా కోసం ఎదురు చూడవద్దూ అంటే వినవు! నాకేం రోగం? ఏఫ్రెండ్స్ ఇంట్లోనో భోజనం చేస్తూనే ఉంటాను! లేదా హోటల్లో తింటాను గానీ-మాడిపోనుకదా!” అన్నాడు. అమె మాట్లాడలేదు.

“నిన్న ఎంతసేపటికీ నువ్ ఇంటికి రాకపోయేసరికి - సీకోసం మీ ఆఫీస్కొచ్చావన్నాయ్. అక్కడ ఒకాయన కూర్చుని రాసుకొంటున్నారు. నీ సంగతడిగితే మీ ఆఫీస్లో పనిచేసే ‘మాధురీ’ ఇంట్లో ఉంటావు అని చెప్పారు.” అతని ముఖం వంకే చూస్తూ అంది రమణి.

ఉక్కిరిబిక్కిరయిపోయాడు సురేంద్ర.

తమ విషయం ఆఫీసందరికీ తెలిసిపోయిందన్న మాట! ఇప్పుడు ఇంట్లో కూడా తెలిసిపోయింది. చెల్లాయ్ ఈ విషయం అమ్మకు చెప్పకుండా వుండి ఉంటుందా? అమ్మ ఏమనుకొంటుంది తన గురించి? అప్పుడప్పుడు రాత్రుళ్ళు ఇంటికి రాకపోవడానికి-వచ్చినా అలస్యంగా రావడానికి - భోజనం ఫ్రెండింట్లో చేశాననడానికి-కారణం మాధురీనని తెలిసిపోయింటుందా?

భగవాన్!

ఎంతపని జరిగింది?

ఇప్పుడేమిటి చేయడం?

తల్లికి మాధురీ విషయమంతా చెప్పేయ్యాలా? తమ మనసులు ఒకటయ్యాయనీ-ఒక్క వివాహం కాలేదే తప్ప ఇద్దరూ భార్యా భర్తలనేనీ ఎలా తెలియజేయటం? ఇలాంటి బాంధవ్యాన్ని అమె ఎలా అంగీకరిస్తుంది? అమె కోసమయినా తను మాధురీని వివాహం చేసుకోవాల్సి వస్తుంది.

కాని, స్వరూపకు విడాకులివ్వడం అది సాధ్యమేలా అవుతుంది....! ఆ రోజు ఆఫీసుకి నెలవుపెట్టి ఇంట్లో ఉండిపోయాడతను. టేబుల్మీద తనూ, సృజన్బాబూ కలిసి తీయించుకున్న పోటో-ఫ్రేములో కనిపించింది. తన జీవితం ఇలా సర్వనాశనమయిపోవడానికి-అతనూ కొంతవరకు కారణమే! నిజానికి తనకు అతని మీద ద్వేషమే లేకపోయినా, ఎందుచేతనో రాసురాసు అయిష్టత పెరిగిపోతోంది! అలా ఎందుకు జరుగుతోందో తనకే తెలియడం లేదు. కేవలం తనను ప్రాణన్నేహితుడిగా భావించబడతే స్వరూప గురించి నిజాలు బయట పెట్టాడు! ఆ సంగతి రోరోషం తనకు తెలుసు! అయినా గాని-ఏదో బలహీనత-అతని మీద వ్యతిరేకభావాన్ని కలిగిస్తోంది.

నాలుగు రోజులపాటు ఆఫీస్ కెళ్ళడం సాధ్యం కాలేదతనికి. తల్లిని కనిపెట్టుకొని ఇంట్లోనే ఉండిపోయాడు. [నశేషం]

పనిత మాటల క్రాసువు-23

రూ 150 లు బహుమతి

నిబంధనలు

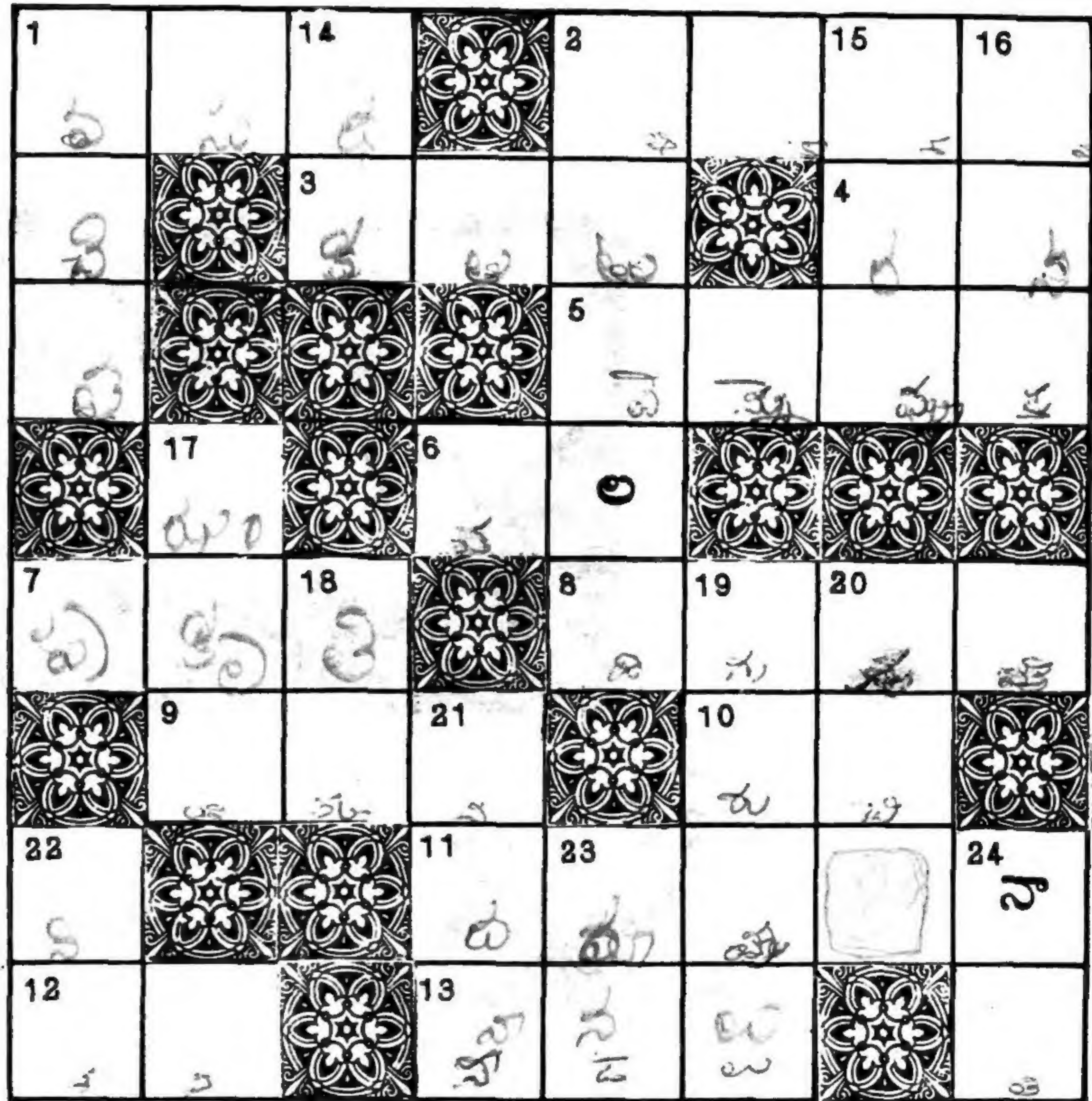
'పనిత మాటల కొలుపు'లో ప్రీతి మాత్రమే పాల్గొనాలి. ఈ సంచికలో ఉన్న కూపను పూర్తి చేసి కవర్లో పెట్టి 'పనిత మాటల కొలుపు - 23' చందమామ బిల్డింగ్స్, మద్రాసు - 600 026 చిరునామాకు మే నెలాఖరులోగా చేరేలా పంపాలి. ఆ కవర్లో మాటల కొలుపు కూపను తప్ప మరేదీ ఉండకూడదు. ఒక కవర్లో ఒక్క ఎంట్రీయే ఉండాలి. గళ్ళలో వేసే అక్షరాలు కుట్రంగా, తెలిసేలా ఉండాలి. కొట్టివేతలా దిద్దు బాట్లా ఉండకూడదు. దీని సమాధానం, ఫలితాలూ 1977 జూలై 1వ తేదీ సంచికలో ప్రచురింప బడతాయి. మా దగ్గర గల సమాధానంతో సరిపోయే సమాధానం పంపినవారికి రూ. 150 లు బహుమతిగా పంపుతాము. సరైన సమాధానం పంపేవారు ఒకరికంటే ఎక్కువమంది గనుక ఉంటే, బహుమతి మొత్తం సమానంగా పంచ బడుతుంది. దీనికి సంబంధించిన ప్రతి విషయం లోనూ 'పనిత' నిర్వాహకవర్గానిదే తుది నిర్ణయం. ఈ విషయంలో ఎటువంటి ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలూ జరపబడవు.

అధారాలు-అర్థం

1. గిరగిరితిరిగే ఒక చూతము.
2. మిన్ను
3. చెడిపోయిన ఆడది
4. నాలుక అర్థం వచ్చే మాటలో "న" లేదు.
5. శరీరాన్ని క్రుంగనీయక నిలబెట్టేది.
6. నీటిలోనే కనిపిస్తుంది.
7. వ్యాకరణానికి సంబంధించినది.
8. ఇంకో చోటు నుంచి తెప్పించుకోవడం.
9. మహా భారతములో ఎక్కువ పర్వములు వ్రాసిన కవి
10. నోట్లో నాలుక తేలిపోతే తెలియనిదేది ?
11. తాళము
12. పరమేశ్వరుని కూడా భయపెట్టిన గ్రహము.
13. ఎండలుపోతే వచ్చేవి

అధారాలు-నిలువు

1. ప్రి
2. పర్వములలో కనిపించే నక్షత్రం
14. పర్వతార్థము తెచ్చే మాటలోని రెండు అక్షరాలు
15. హారము
16. మునుగుట
17. కుమ్మెదలు చేసే కొద
18. ఒక రకమైన పిచ్చి
19. అమువులు కానివి
20. ఒక అక్షరానికి దీర్ఘం లేని పిపిలకము తిరగబడింది.
21. వాదించుట కూడా తిరగబడిందే !
22. రేయి
23. దులోపం జరిగిన మానవుడు తలక్రిందులైనాడు
24. పనిత

పేరు

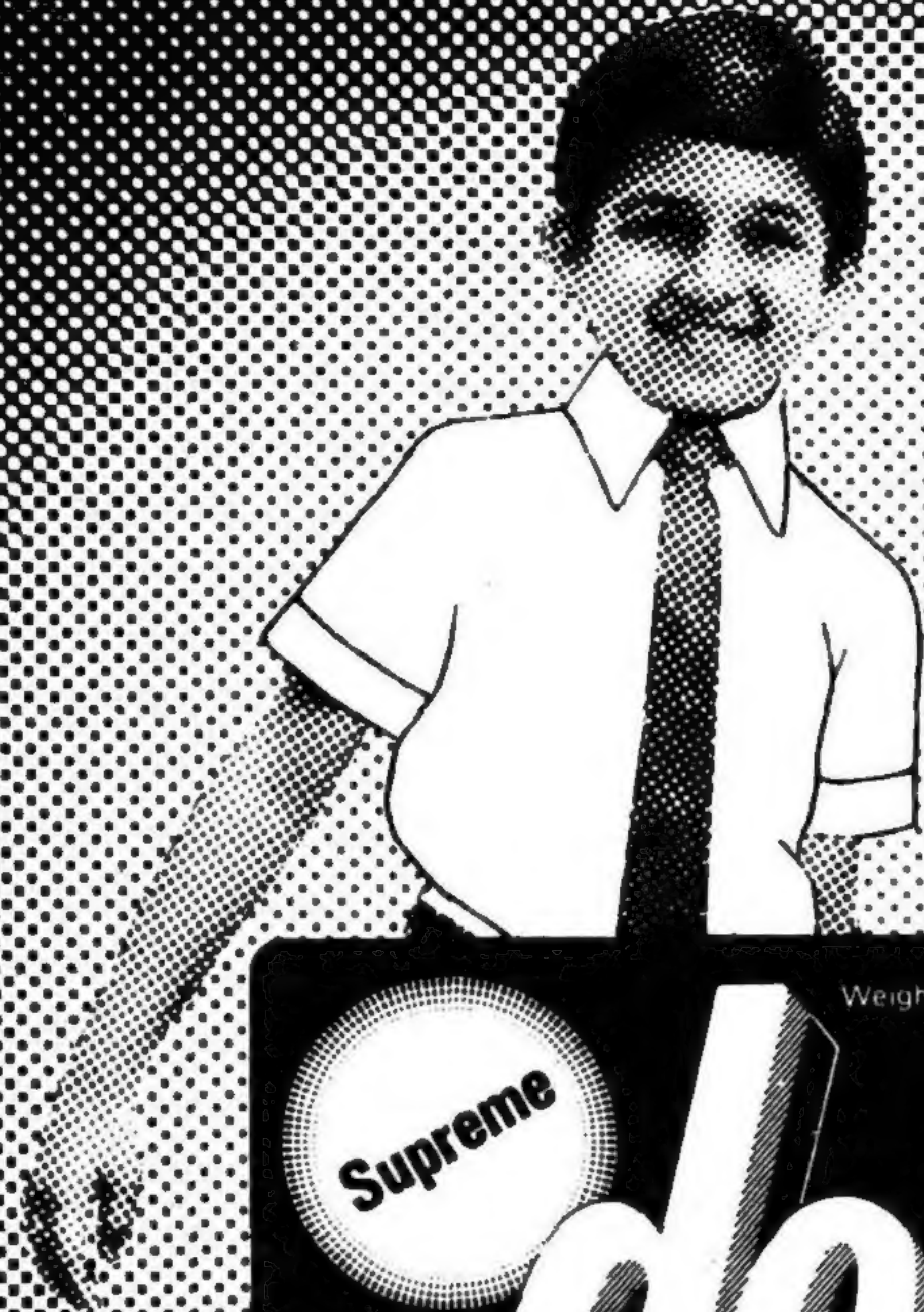
చిరునామా

.....

.....

'పనిత మాటల కొలుపు - 23'

'తళతళలాడే' తెలుపు కోసం

సుప్రీమ్ డెట్ డెటర్జెంట్ ఉత్తిక బిళ్ల

కొత్తగా మెరుగు పర్చబడిన డెట్ బిళ్ల, బజార్లో దొరికే డెటర్జెంట్ ఉత్తికే బిళ్లల కంటే ఎంతో మేలైనది.

మరికిని వదిలే శక్తికి, నురుగు నివ్వడంలోనూ, సువాసనలు చిందించడంలోనూ దీనికి మరేదీ సాటికాలేదు.

వాడి చూడండి! తేడా ఏమిటో మీరే తెలుసుకోండి! నిజమే, సుప్రీమ్ డెట్ బిళ్ళే 'తళతళలాడే' తెలుపు యిచ్చేది!

దివ్యమైన తెలుపు, డెట్ యొక్క తెలుపు

Shipl-DM 7A/76 Tel

కావాలి అనుకుంటే కావలసినంత వినోదం!

రేడియో సిలోన్

రేడియో కార్యక్రమాల్లో ఇంటిల్లిపాదికి అనందం కలిగించాలంటే - 'రేడియో సిలోన్' కు మించినది లేదు! ఇంగ్లీషు, హిందీ, తెలుగు, తమిళం, కన్నడ, మలయాళ భాషల కార్యక్రమాల్లో స్పష్టత, స్వచ్ఛత కావాలంటే 'రేడియో సిలోన్' వినవలసిందే! రేడియోలో అన్ని స్టేషన్లూ త్రిప్పి చూడండి - ఏ స్టేషన్ విస్పష్టంగా విన వస్తుందో అది, కచ్చితంగా 'రేడియో సిలోన్'.

ఇంగ్లీషు-ప్రతిదినం
0600 to 1000 hrs

15525 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)
1800 to 2300 hrs
15425 KHZ (19 మీ)
9720 KHZ (31 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

హిందీ-సోమవారం నుండి శనివారం వరకు
0600 to 1000 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
1200 to 1400 hrs 7190 KHZ (41 మీ)
1900 to 2300 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

హిందీ-ఆదివారాలు మాత్రం
0600 to 1400 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
1900 to 2300 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తమిళం-ప్రతిదినం
1630 to 1900 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

మలయాళం-ప్రతిదినం
1530 to 1630 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)
6075 KHZ (49 మీ)

తెలుగు-ప్రతిదినం
1430 to 1530 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

కన్నడం-ప్రతిదినం
1400 to 1430 hrs 11800 KHZ (25 మీ)
7190 KHZ (41 మీ)

విదేశాలలో వ్యాపారాభివృద్ధి కోరుకునే ప్రకటన
దారులు ఈ విలాసాన్ని సంప్రదించండి.

రేడియో అడ్వర్టైసింగ్ సర్వీసెస్

ఎస్ కోర్ట్

లాండ్స్ డౌన్ రోడ్

బొంబాయి 400039

తెలిఫోన్ : 213048/7

గ్రూపు : RADONDA

30, ఏస్ట్ బ్రడ్ వాన్ స్ట్రీట్

మండవల్లిపాకం

మదరాసు 800028

తెలిఫోన్ : 73738

గ్రూపు : RADONDA

భాతం పెదబల్లుతున్న కాత్తరంగులు సంగీత, లావణ్య, మ్రియ, సరికాత్త పరివిల్లు వాణిసుప్తి

వివాహాలు మరియు అన్ని శుభ కార్యాలకు

(మేడమీద)

'జైన్ భవన్'
92, పాండ్ బజార్,
టి.నగర్, మద్రాసు-600 017
ఫోన్: 446440

